

31/7/7

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1927-వ నంబర్ జనవరి నెల 31-వ తేది సోమవారము

No. 254

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అత్యున్నతమనంబున వున్న మన బహుళ శ్రయోదయి.

నంబర్ ౨౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యబడి. పంచభాష చీటి మూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగడు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లజోగొట్టును
జెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే జెమట వట్టుటవలెన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనంబిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు

1 దినములు మాత్రమే

1-2-1927 తేదినాడు మా కడపటి ప్రదర్శనముందును. తరువాత బహుళవారానికి పోవుదుము.

10-1-1927 తేదినండి 1-2-1927 తేదీవరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీవారు

రు 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

32%

దశావతార వయసు ప్రదర్శింతురు

పగటి నాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రు 3-0-0; 2-0-0; 1-2-0; 1-0-0; అజూలు 0-8-0 మాత్రమే.

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టిక్కెట్లు 1-కి రు 0-8-0 కొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజన్సుచేయబడును.

ఎస్. ఎం. సచ్చిదానంద పిల్లై, ప్రొవైజరు.

ఆటంక వరచుటకు దుర్బుట

బకసారి
దీనిని
ఉపయోగించి

ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి

లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు

దీని
నిజమును
గ్రహింపుడు.

Regd. అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కంపముపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి.
TradeMark తంబూలుతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగించవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అగ్నిమ, పిల్లలనకికము, ప్రక్కల కళ్ళు, అగ్ని
భేది, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంసము, మలబద్ధము, అగ్నిచే గలగు కడుపునొప్పి మొద
లగువాటికి వజ్రాయుధము వలెదీ. అనుపాన పత్రమునాడ వంపబడును. కాల, దేశ, లింగ వియ్యక్త భేదము
లేక అనేక సర్వ రమణుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాంబిలను అమృతమువంటిది.
250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పొట్టుఖర్చు 0 4 0, పొట్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు 1 8 0,
12 కి 2 13 0, 25 కి రు 5 3 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమోఘమైన సుగుణమును చూచి
బహుదనంబు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది.
సాసపోకుండుటకై మా వర్తక గుణులునుమాచి తీయుడు. ప్రతిపూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందుకొరకును.
తేనిచో ఈ దిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు ప్రొవైజరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

594 మద్రాసులో సెం 6, బంజరుపేటిలోనున్న స్వామివారివద్ద కొరకును.

అమృతమునకు

పొగలేని పొడకు కేకలం } 250 కి ధర రు 0-12-0
తొటాలు లోడింగ కేపులు. }

నల్ల పొడకు కేకలం క్రీపు } " 0-12-0
లోడింగ కేపులు. }

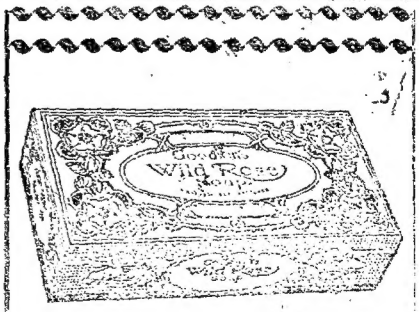
పొగలేని పొడకు కేకలం ముఖ్య లోడింగ రుపాదలకు
మాడ నాడవచ్చును.

Spencer & Co, Ltd Madras.

మహాస్వారావర్తి

ప్రశస్తమైన మోగము. ప్రతివారికి ఆవసరమయినది.
తలతిరుగుట, నోటినిరూదుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పూల, నుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వజ్రా
యుగము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావ్యాధి సంహారమున తయారయి
నది-పెల రు 1-కి రు 5/-.

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

FRAGRANCE UNSURPASSED.
The constant use of this Toilet Soap will preserve the velvety softness of your skin.
Made by GOODWIN'S, MANCHESTER

Agents: P. HOLT & Co.,
P. O. BOX 237

Chittoory Ranganath, Cochin

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్ర, ఉడయవరల చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది. కావున నాయొక్క దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నొకమాడు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. దీనిని గుఱించి అధికముగా వ్రాయవలసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రదీపము 6-2-1927 తేది ఆదివారమునుండి 5-3-1927 తేది వరకు

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:—ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 Xoll

రాత్రి ప్రదర్శనములు:—ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 Xoll

మాకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకము విక్రయించబడును.

ప్రవేశ కట్టములు రూ. 3, 2, 1, 0-8-0.

కావలెను!

కావలెను!!

కావలెను!!!

బంగారు, వెండి నగలు పనిచేయువారు, బర్సరులు, ిరులు, కరమలపనిచేయువారు, స్పిన్నింగు లేతుపనిచేయుటయందు అనుభవము గలవారు తక్షణమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. న్యాయముగావచ్చి మాట్లాడుట మంచిది. యోగ్యత, పనితనము ననుసరించి జీత మివ్వబడును.

ఎం. సత్యనారాయణచారి, ప్రొవైటరు,

లక్ష్మీవర్కును నెం 8, కాళికెట్టివీధి, మద్రాసు.

"STAR BRAND" SULPHATE OF AMMONIA.

నక్షత్రపుమార్కు సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియా ఎరువులన్నిటిలో నుత్తమమైనది

విశేషముగ నుపయోగపెట్టబడుచున్నది.

అందరిచేతను మంచిని పొగడబడ్డది.

ఓ వ్యవసాయకులా రా!

అమోనియాను సమానముగ నెరువుకలదా? మీరు ఎప్పుడైన నుపయోగించియుంటిరా? వేలమంది దానిని పరీక్షచేసిరి. లాభకరముగానున్నందున, విశేషముగ కొనుటకు వచ్చుచున్నారు.

ఎరువులన్నిటికిని రాజైన యాసల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాను, పరి చెఱకు, పొగాకు, రాగి, పజ్జలు, జొన్నలు, తమలపాకులు, ద్రాక్షతీగలు, నిమ్మచెట్లు, నారింజచెట్లు, ఉల్లిగడ్డలు, బంగాళాదుంపలు, పసుపు, అరటి, కొబ్బరిచెట్లకు మొదలైనవాటికి ఉపయోగించవచ్చును. నీటిలో వేయగానే కరుగును. వెంటనే పైర్లకు వినియోగపడును. చెడువాసన యెంతమాత్రమును లేదు. మతాచారములకు వ్యతిరేకమైన వస్తువు యెంతమాత్రమును చేర్చబడలేదు. అంతే గాక, ఇంతకంటె చాకయైన యెరువు మరొకటిలేదు.

ఒక్కొక్కపైరుకు ఎంతెంతవేయవలసినది, యేలాగు వేయవలసినది, మొదలైన వివరములను మాకుగాని, యీ క్రింద తెలుపబడిన మాకంపెనీ ప్రచారకులకుగాని, సర్కారు వ్యవసాయపు యిలాకావారికిగాని వ్రాసినయెడల వివరములు తెలియగలవు.

డిపోస్టుములు.	విలాసములు.	ప్రచారకులు.
సామర్లకోట	ఇండో అగ్రిడిపో బోర్డు పెద్దయ్యగారి రింట్	వి. రామశేషశర్మగారు
బెజవాడ	ఇండో అగ్రిడిపో (పెద్ద పోస్టాఫీసు దగ్గర)	R. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు
తెనాలి	ఇండో అగ్రిడిపో (రైలుస్టేషనుదగ్గర)	"
చినగిరి గ్రాము	కరణం చినరామయ్యగారు	కరణం చినరామయ్యగారు
నెల్లూ	చెరుకుమూడి లక్ష్మీనరసయ్యగారి డిపో	C. పట్టభిరామయ్యగారు
కొడవలూరు	వైడా సుబ్బరామయ్య శెట్టిగారు	వైడా సుబ్బరామయ్య శెట్టిగారు
నాగయ్యపేట	కే. కృష్ణరావుగారు	కే. కృష్ణరావుగారు
కోడూరు	సి. వి. సుందరరాజముగారు	సి. వి. సుందరరాజముగారు
కడప	ఇండో అగ్రిడిపో	M. సర్వజ్ఞరావుగారు
వేంపల్లి	వీటూరు వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టిగారు	వీటూరు వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టిగారు

80 పౌనుల తూకముగల 'నక్షత్రపు' మార్కుగల సల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాబస్తా 1 కి రు 8-8-0 వంతునైన వ్రాయబడినవారివద్ద లభించును.

ఫలితము చాలయెక్కువగా నుండవలెననుకొరిక గలరైతులకు, సల్ ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాతో, నక్షత్రపు మార్కుగల మాపక్ ఫాస్ ఫేటూడ పైరులకు నుపయోగించవచ్చును. ఇదికూడా మాడిపోలలో నమ్మబడుచున్నది. 112 పౌనుల తూకముగల బస్తా 1 కి రు 5-8-0 మాత్రమే.

ఒకేమాదిరిగాని లేక రెండుమాదిర్ల యెరువులను ఒకేపర్యాయము నాలుగుబస్తాలు కొనువారికి, రైలుకర్షులు కంపెనీవారు భరించి, అదేవెలకే కొనువారికి సమీపముందుగల రైలుస్టేషనుకు పంపుదురు, టోకుగా కొనువారికి ఇంకను చాకగా నమ్మబడును

Fertiliser Propaganda of India, Limited,
Secretaries:—SHAW WALLACE & Co., MADRAS.

భీమవరంలో త్యాగరాయోత్సవములు

అధ్యక్షులు శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు, జమిందారు, ఎమ్. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

30-1-27 తేదిన గూడుట

సంగీతము ప్రాచీనచరిత్ర

శ్రోత్రానందమును, తద్వారా ఆత్మానందము గలుగుటయే సంగీతశాస్త్రప్రయోజనము. సామవేద గానము వైదిక గానము. దీనినుండి గంధర్వగానమును గలిగినది. దీనివలన గాయనలకు చిత్రకాగ్రత కలుగును. చిత్రకాగ్రతాయోగముచే పరమాత్మైక్యము గలుగును.

కావున సంగీతజ్ఞానము చతుర్విధపురుషార్థములకు నిదానమై తనరుచున్నది. ఆష్టదశ విద్యలలో గాంధర్వవేదవిద్య ఉపాసింపదగిన విద్యగా శ్రుతిస్మృతి లుద్బోషించుచున్నవి.

పశ్చిమఖండ మనాగరక తాత్రాయమున నున్నప్పడే, భారతదేశము సకల కళావాసమై, ప్రతి కళయు పరమాత్మజ్ఞానమందు కేంద్రీభవించి తదారాధకుల కాధ్యాత్మవాసన గలిగించుచుండెను. వేదానుప్రాణితమైన సామవేదము క్రావ్యతకు జగత్ప్రసిద్ధము. తాండవలాస్య క్రీడకు మహానటుడు (శివుడు) ప్రాతిపదికము. మహాతీగావలిలోలుడగు నారదుడు సంగీతవాద్య పనకర్త. తుంబురుడు తదనుయాయి. హనుమంతులు సంగీతవిద్యా స్థాపకుడు. నారద తుంబురులు గానమునకు భరతముని నూత్రప్రవృత్తి వ్రాసి, గాననాట్యము (ఆటపాట)లకు గల సంబంధమును దృఢపరిచెను.

మతంగ, కీర్తనర, కోవాల, కంబళ, అశ్వతర, అభినవగుప్త, సోమేశ్వరాదిబహుకవులు సంగీతశాస్త్రమును సర్వాంగ సుందరమొనర్చి ధన్యులైరి. క్రీ.శ 1150 సంవత్సరముల ప్రాంతము శార్దూభవుడు రచించిన సంగీతర్నాకరము సర్వత్ర వ్యాపించి ప్రస్తుతసంగీతవిద్యకు మూలధారముగా నున్నది.

భరతఖండమందలి గానవిద్యాపరిణతి, మన శాస్త్రముల రచనాఫక్తి విమర్శించిన కొలది ఆర్యభూమియందు భక్తివిశ్వాసములు ప్రజ్వలిల్లు చుండును. శాస్త్రకర్తలు శాస్త్రములను సమగ్రముగా రచించిరిగాని, పశ్చిమఖండ శాస్త్రములవలె నెప్పటి కప్పుడు మానవపరిశోధనాబలమున వృద్ధి జేందునట్టి అవకాశముతో రచింపలేదు.

ప్రస్తావనాంశమైన సంగీతశాస్త్రమును జూడుడు. సంగీతశాస్త్రమునకు బ్రాణము నాదము. ఆనాదశబ్దమందలి నకారము ప్రాణము. దకారము అగ్ని. ప్రాణాగ్నిసంయోగమువలన నాదము గలుగుచున్నది. నాదమువలన శ్రుతులు, శ్రేతులవలన స్వరములు, స్వరములవలన రాగములు, రాగములవలన గీతములు కలుగుచున్నవి. నాదము అతిమందము మొదలు అత్యుచ్చము వఱకు 66 (శ్రుతులు) విభాగములుగా విభజించిన సంగీతజ్ఞాన విభజనము నెంతనికొనియాడగలము? ఏదేమందును నీశాస్త్రమింతి నూత్నపరిణామదృష్టితో సంకల్పింపబడియుండలేదు.

భారతదేశము మహాన్నతసిద్ధియందున్నకాలమున రాజులు కవిత్వమును పోషించినట్లే గానమును పోషించుచుండిరి. గానకవిత్వములు సరస్వతీ మాతృప్రసములని కవులు త్రేక్షించియున్నారు. మాతృప్రసవమేగా భారతపుత్రులకు ప్రాథమిక జీవనాధారము. అనగా శక్తిసామలతోడనే సంగీతము పోషియున్నారు. కావుననే పాడగలిగినను, పాడలేకున్నను, ప్రతి మానవుడు గీతము నభినందించుట, జంతుస్వాభావికలక్షణమై యున్నది.

సంగీతము సర్వజనాశ్రయము

సంగీతమునకు స్థానములగు స్వరములు యావత్ప్రపంచమునకు నొకవిధముగానే యున్నవి. కావుననే సంగీతభాష ప్రపంచమందలి మానవులందఱిని సమఖుముల గావించుచున్నది. దీనికి కులమత విభేదములు లేవు. ఎవ్వడు విద్యాధికుడైనా డాదరింపబడుచున్నాడు. ప్రకృతియంతయు సంగీతమయముగా నున్నది. చిలుకలపలుకులు, కోవెలకులలు, పావురములగుఱింపుల కంటె సప్తస్వరకల్పన నిశేషమున మానవుడు మధురస్వరములను బల్కెగలుగుచున్నాడు. నాగస్వరమునకువిషవంతముగు కృష్ణస్వరము మైమరచి గానరసాస్వాదము గావించుచున్నది. లేళ్లు గానవశతమ వేటకానిధనుస్సునకు గురియగుచున్నది. శ్రీకృష్ణుని మురళీగానము గోవ్రజమును జోక్కించుచున్నది. జ్ఞాన

విశిష్టమగు మనవుని కానందము గూర్చునది గానకళ యనిన నాశ్చర్యమేమి? రాజ్యము బ్రహ్మకొట్టు కేతస్మి కంటే, రాజును గరిగించు వియలగాంధర్వ మెంతవలె ప్రదమైవో యూహించువు.

ద్రావిడదేశ సంగీతము

సార్వజనికమైన సంగీతము యెందుపాయలుగా జీలియున్నది. ఒక గానవాహిని ఉత్తర హిందుస్థానమున వ్యాపించినది. రెండవపాటు ద్రావిడదేశాటా ప్రదేశ గులమును తాండవించుచున్నది. మనము ద్రావిడసంగీతవాహినిలోనివారము.

వేదకాలమున సామవేదగానము, అధర్వణవేదములములు 'అ' దైవసాన్నిధ్యము బడయుట కెట్లుపకరించెనో మనదేశమున గాంధర్వ సంగీతముగూడ అమానుషప్రక్రియల జూపించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. 400 సంవత్సరములక్రిందట గోపాల నాయకు డను ఆంధ్రుడు ఉత్తరహిందూస్థానమున నున్న ఒక రాజసభకు బోయి అచట దీపక రాగమునుపాడి దీపమును వెలుగ జేసినట్లు చెప్పుచుండును. 150 సంవత్సరము క్రిందట తంజావూరు సంస్థానము సరస్వతీవిహారమందిరముగా నున్న కాలములో వైదిక శ్రేష్ఠులగు వీరరాఘవయ్య, గాలిలేని మండువేసంగికాలములో వసంతరాగమును పాడె వాయించి చల్లగాలిని తెప్పించి చల్లగాలి వీరరాఘవయ్య అను విరుదును పొందినట్లు ఆ దేశస్థు లిప్పటికిని చెప్పుకొనుచుండును.

100 సంవత్సరముల క్రిందట ముద్దుసామిదీక్షితులు వాన లేనికాలమున అమృతవర్షిణి యను రాగమును పాడి వాన కుంపురలను బుట్టించె ననియు చెప్పుచుండును.

ఆంధ్రుల గానకళానైపుణి

కవిత్వమున కెట్లు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు కల్పవృక్షమో ఆంధ్రులయందు గానవిద్య వ్యాపించుటకుగూడ నాయశోలి కుడే పునాదిగానున్నాడు. శ్రీకృష్ణ దేవరాయలనాడు ఆంధ్రుల నేకులు దక్షిణ దేశమునకు బోయి గానవిద్యాంశులుగా పరిలియున్నారు. రాయలనాయకులలో పెక్కురు గానకళా వ్యక్తులై సంగీతమున బోషించియున్నారు. అమృతవర్షనాయకుడు గోవింద దీక్షితులను పోషించి గానకళానిధి యను గ్రంథ రచన కాధారభూతుడాయెను.

తంజావూరి రఘునాథరాయలు సాక్షాత్తు గోపాలాన తారమనదగిన ఆంధ్ర సంగీతకవి యగు శ్రీత్రజ్ఞుని పోషించి గానకళను నృద్ధి గావించెను.

శ్రీత్రయపదములను, అందలి ఆంధ్రభాషా సరళతను గూర్చి మీలో ననేకులు వినియుండురు. ఈ సందర్భమున క్లుప్తముగా నొక సంగతిని చెప్పుచున్నందులకు మన్నింపుడు. శ్రీత్రజ్ఞులొకనాడు కాంభోజీరాగమున "భామరో శకునము పిడితి మువ్వగోపాలంబు వచ్చునని కామించి నాథుల కలయు చెలులజూచి కరగి చింతసొందితి" ఇంతవరకుచెప్పి తక్కినదానిని ప్రస్తానకవులలో నెవ్వరిచేతనైన ప్రార్థించియుంపు మని చెప్పి రామేశ్వరయాత్రకు పోయెను.

ప్రభుభరచనా పటిష్ఠులగు కవు లనేకులు నిరంతరము ప్రార్థించేయుటకు పయిత్నించిరి గాని దినములు, పక్షములు, నెలలు గడచినను ప్రార్థిక లేదు.

ఆసమయమున శ్రీత్రజ్ఞులు రామేశ్వర యాత్రనుండి రిచ్చి,

"రామ రామ యీ మేనితో వాని మేము చూడవలెనా మొదటిపాండే చాలా" అని ప్రార్థించేయగా నందలి పరమార్థమును గ్రహించి పండితులందఱు నీవు సాక్షాత్తు గోపాలుడవేమని జ్ఞాపించితి. పూర్వసంగీతవేత్తలు, సంగీతలోలులై ఆధ్యాత్మికసంభాషణలై గానకళకు వన్నె దెచ్చి యున్నారు. నేడు మనల నెల్లర నిచట సమావేశపరచిన మహోత్సవములకు కారణాత్ములగు శ్రీ త్యాగరాయలవారినిగూర్చి యొకటి రెండుమాటలు చెప్పి సంగీతము ప్రస్తుతకాలముందెట్లు వ్యాపింప జేయవలెనో ఆ విధానమును క్లుప్తముగా విశదీకరించెదను.

శ్రీ త్యాగరాయలు

శ్రీ త్యాగరాయ మహోత్సవములను జరుపు నీమహోత్సాహ సమయమున శిష్యుడగిన విషయములలో, ఏ మహాపురుషునిగూర్చి యీ యుత్సవములను జరుపుచున్నామో ఆ మహా నీయుని, అట్లక్షణభిరుని పవిత్రచారిత్రమును తెప్పలు తిథారాధ క్కు ముఖ్యాంగమని తలచితిని.

మన దేశమందు అద్వైతసిద్ధాంతము విశదీతమై "సర్వం శక్యతి" అని యెంచుటచేత మహాపురుషుల జీవితచరిత్రమును నైతము వ్రాయు నాచారము లేకపోయినది.

250 సంవత్సరములనుండి యోధాజిగా కొట్టుకొలిపి జనులచే నుపాసించబడు కృతులకు ఆధారభూతు డగు నా మహా నామని జీవితమునుగూర్చి చెప్పుటకు ఆధారములు లేకపోవుట సోపనియము.

అయినను, కృతులను బట్టి కవిని తెలిసికొను ఆంతర్య మార్గమును బట్టియు, నే నప్పుడప్పుడు, త్యాగరాజ మార్గ గాములగు వాగ్గేయకారకుల సంభాషణలను బట్టియు, నితర గ్రంథములను బట్టియు, సంగ్రహించినట్టి నామమాత్రములైన కొలిపి పరికరములతో యథాశక్తిని నామహామహుని జీవచరిత్ర ను క్లుప్తముగా వక్కాణించుచున్నాడను.

నేటికి దానాపు 250 సంవత్సరములక్రిందట మనదేశమున చలి విశ్లేషణకులు, ఆచూవిషయలను నేటివలె జీవనోపాధికై నేర్వక పరమార్థమును సాధించుటకై నేర్చుచువచ్చిరి.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలమున ద్రావిడదేశమునకు జని అటనే సిరినివాస మేర్పరచుకొని యున్నవారిలో "సిరిరాజకవి" యను ఆంధ్రబ్రాహ్మణుడు తిరువాయూరిలో నుండగా రామ బ్రహ్మమును అయిదవకుమారుడు జనించెను. ఆ రామబ్రహ్మము వేదశాస్త్రములందు మిక్కిలి నేర్పరియని పేర్కొనెడియుండెను. కాని బహుబీదవాడై యుండెను. అవీదవాని మూడవకుమారుడే మనత్యాగరాయలు. రామబ్రహ్మమునకు తిండికి జరుగక కుమారులతో నాయూరినుండి తంజావూరి సమీపముననున్న పంచ నదక్షేత్రమునకువచ్చెను. త్యాగరాయలు తండ్రియొద్ద వేదశాస్త్రములను నేర్చుకొని 14-వయేట తల్లిదండ్రులు స్వర్గమున కేగగా సంగీతము నేర్చుకొంద మను ఆపేక్షతో నచటనేయున్న నగరి విద్యాంశుడగు శింతి వెంకటరమణయ్యవద్ద సంగీతమధ్యంబును ఏకసంత్రాసా యగుటలన అతిశ్రుముగా గానవిద్య నేర్చుకొని, ఆపుణ్యక్షేత్రమునకు వచ్చిన ఒక భాగవతోత్తముని యొడ శ్రీరామనామమంత్రోపదేశమును బొందెను అదినమలలో నిప్పటివలె ఈమంత్రములో నేమన్ననని తెలియకుండగనే ఖండించు నాచారము లేడుగావున, 98 కొట్ల శ్రీరామనామ ముచ్చరించితివేని జీవన్ముక్తుడ వయ్యెదవని గురువులనల తెలిసికొని ప్రతిదినము 125000 (ఒక లక్ష యిరువదియైదువేలు) శ్రీ రామనామమును జపింపదొడంగెను. ఇట్లు నిర్వాహితముగా 21 సంవత్సరములు జపముచేయగా భక్తపరుడగు శ్రీరామచంద్ర మూర్తి ప్రత్యక్షమై సంగీతమునకు సాహిత్యమొనర్చుమని ఆజ్ఞాపించెను.

ఒకనాడు శ్రీరామసన్నిధిని నామస్మరణ మొనర్చుచుండగా తన్మయుడయ్యెను. వాటిని నప్పుడాయెను. ఇదియేమని చూడగా, శ్రీరామచంద్రమూర్తి లక్ష్మీనామమేతులై విశ్వామిత్రులతో, యాగరక్షణార్థముగా వెడలుచున్నట్లు దర్శనమిచ్చి ఒక క్రుతిలో ఆంధ్రభాషయ్యెను. ఆక్షణమందే అప్రయత్నముగా

"జాల కనకమయచేల సుజనపరివార జలగింగిరీ" అని అతాతా రాగమున అర్ధపుష్పిగల పదశయ్యతో పాడదొడంగెను. ఇదియే శ్రీ త్యాగరాయలవారి మొదటి సాహిత్య రామ సంకీర్తనము.

తరువాత, "రామా నిన్నే నమ్మినాను" అని హుళాస రాగమున జగత్ప్రసిద్ధమైన గానమును గావించెను. త్యాగరాజుల గాన రసమాధురి భావానుభవకగాక ఆకాశసంచార్ముడగు నార దునిగూడ నాకర్షించెనని చెప్పుదురు.

నారద సందర్శనము

ఒకనాడు త్యాగరాయలు తలంబుకొనుచుండగా నార దుడు బ్రాహ్మణ యతివేషమున వచ్చి త్యాగయ్యగానము విన గోరెనట. త్యాగయ్య తలంబుకొనుచుండేయే పాటబాడగా నా బ్రాహ్మణుడు మహూర్తకాల ముదివని నీతో సరియగువారరుదు, అని పుస్తకమిచ్చి అనుష్ఠానములు దీర్చికొని భిక్షుకువచ్చెననని చెప్పిపోయెను. ఎంతసేపటికిని ఆతడు కానరాడు. ఇరుగు చూడుగు వారల నెవ్వరి నడిగినను అట్టి యతి రానేలేదని చెప్పిరి. త్యాగరాయలు రాత్రినాకు నిరీక్షించియుండి రాత్రి పూజ యొనర్చుకొని నిరాహార్యుడై నిద్రించు చుండగా స్వప్నమున నాయరి సాక్షాత్కరించి, "నేను నారదుడను నీ విద్యా మహిమ అనుష్ఠానపరత గని పగటిలో యతిగా నీకు దర్శన మిచ్చితిని. నేను నీ కొసంగినపు న్నకము స్వర్గార్థము. ఇది భూలోకముందు వ్యాప్తిచేయుము. ఇక నీకుసంగీతమున చంచలత నివృత్తియగును" అని పలికి యువ్యవ్యుడాయెను.

తెల్లవారి లేచి 'స్వర్గార్థము' మను గ్రంథమును జూచి త్యాగరాయలు పరమానందభరితుడై "నారదగురుసాన్ని" అని దర్బారు రాగమున సంకీర్తన మొనరించి, పొంగి పోరలు నారదభక్తి కమానముగా "నారదగానలోల" అను అతాతా కీర్తనమును పాడుచు రచించెను.

శ్రీత్యాగరాయలు "స్వర్గార్థము" మను గ్రంథమును జూచిన పిమ్మట రాగరహస్యములు సమగ్రముగా తెలియుట చేత అనేక అపూర్వ రాగములందును, మేళకర్తలందును, సంగీతలక్షణము అనుమాత్రమేని తప్పిపోకుండ, భక్తితత్పరములైన వేయి కీర్తనలను రచించెను.

గొల్లభక్తుని సందర్శనము

శ్రీత్యాగరాయలు భక్తిపరమకులై బ్రహ్మానంద సాగరమున నీమలాడుమందు సమయమున కేరళదేశమున నివసించు గోవిందస్వామి యను గొల్లనికి శ్రీరామమూర్తి స్వప్నమున గానిపించి పంచనదక్షేత్రమందున్న నా భక్తుడగు త్యాగరాజు నకు నీగానమును వినిపించి సంస్కారా బోధయమని, నెలవి య్యగా నాతడేజేవచ్చి త్యాగరాజు గానమును విని, భక్తిజ్ఞాన సంగీతజ్ఞానములను భూలోకమునకు జవిజూప నేతెంచిన ఈశ్వర మూర్తి యని కొన్నియాడి, సావపూజ యొనర్చి పండరాపురికి బోయెను.

గంగాతీర భక్తుడు

త్యాగరాజయొక్క అమానుష లీలావిలాసము అపూర్వ సంగీతజ్ఞానము భారతదేశమెల్ల ప్రాకిపోయెను. గంగాతీరవాసి, యొక భక్తుడు త్యాగరాజ స్వామిని దర్శింపవచ్చినప్పుడు స్వామి 'దాశరథి' అని తోడిరాగమున గావించు కీర్తనమునకు పరవకు డాయెనని చెప్పుదురు.

శరభోజీ మహారాజ సందర్శనము

త్యాగరాజస్వామి కీర్తిప్రభ దేశాధిపతుల సాగరాజ ములందు గూడ ప్రవేశించగా మైసూరు, తంజావూరు ప్రభువులు త్యాగరాజును ఆస్థానమునకు రమ్మని పత్రికలను బంపిరి. కాని మహాభక్తుడు, సర్వసంగపరిత్యక్తుడు. ఆతని కేమి కావలెను? రాజాధిరాజులతో పనియేమి యని వెడలపండ్డెను. తంజావూరు ప్రభువు పంచనదక్షేత్రమునకు వచ్చి త్యాగరాజును తన బసకు రమ్మనగా నాతడు

"నిధి చాలనుఖమా-రామునిసన్నిధి చాలనుఖమా" అని సంకీర్తనమును చేయుటను విని శరభోజీమహారాజే త్యాగయ్య మందిరమునకు వచ్చి గానామృతమును గ్రోలి ఆ రామభక్తుని దర్శించి కృతార్థుడయ్యెను.

శ్రీత్యాగరాజు పెరుహాళ్ళను నేవించు తలంపు గలిగి తీర్థయాత్రలను పోవుచు తిరుపతికి బోయెను. శ్రీవేంకటేశ్వరుని కెప్పుడును తెర అడ్డముగా నుండుచుగదా. త్యాగరాజుగా రది జూచి,

"తెరదీయగరాదా" అను కీర్తనము నవ్వడే పాడుచు విరచించిరి.

త్యాగరాజు భక్తి అనాటి కావాడెక్కువయై పరిపాక మునొందిన కొలది సంసార విముఖులై యెక్కువయై రానురాను ఆ విషయమున నిర్దిష్టత యేర్పడెను. ఇదిగాంచి అన్నదమ్ములు విసిగి కొని ఆతని శ్రీరామ విగ్రహమును నూతిలో పారవేసిరి. స్వతంత్రియైతితో ధర్మముని తలచినదానిని నిర్వహించునపుడు, తన్మృతికేకులందరు ధర్మపరుని హింసించుట లోకమున నాటికిని నేటికిని నొక్క తీరుననే యున్నదిగదా!

త్యాగరాజాసమయమున అన్నల నేమియనక శ్రీరామ చంద్రుని తలంచుచు

"ఏపాపముచేతితో, అనుభక్తిపరశమైన గాన మొనర్చుగా, నా విగ్రహము నూతిలోనుండి వచ్చెనందురు. అప్పుడు ఆనందబాష్పపూరితయనుడై శ్రీత్యాగరాజు 'ఎట్లా దొరికితివో, అని పాడి, "ఎకంతరాని తన కెంతసోని చింతింపకు శ్రీరామా" అని రాయెనగరగునట్లు వైరాగ్యప్రబోధ మొనరించి యున్నాడు.

భక్తి లేని సంగీతము ప్రాణములేని శవమువంటిది. గాన మయొక్క పరమప్రయోజనము భగవంతుని గానరూపమున నుపాసించుటయే. ఇదియే సంగీత విద్యాపరమరహస్యము. దానికి శ్రీ త్యాగరాజమూర్తియే జీవోదాహరణము. రాను రాను శ్రీత్యాగరాజాశకును శ్రీరామచంద్రమూర్తికిని సంభాషణలే జరిగినట్లు త్యాగరాజయొక్క

"కొలుపమరుగా" "సిరివైశ్యకొన్న రాముని" మున్నగు సంకీర్తనములు స్పష్టపరచుచున్నవి.

శ్రీత్యాగరాయ నిర్వాణము

శ్రీత్యాగరాయు నిర్వాణమునకు పది నెలలకు పూర్వ మొకనాడు శ్రీరామచంద్రుడు ఎదుటదొచి, ఇకనీవు పది నెలలు భూలోకవాసము చేయవలసియున్నదని నతడు చెప్పగా, త్యాగరాజు పరిపరిచివలె స్వామినివేడగా, నతడు నీవు సన్యసిండుము జన్మవిముక్తి బొందుదవని నెలవిచ్చెను. అదినమ సమీపించెను.

"శ్యామసుందరాగ" అని స్వామిని నిరూపణచేసికొనుచు త్యాగరాజు పగలు అపరాధ్య సమయమున, నేలకొలిపి జనులు రామనామస్మరణము చేయుచుండగా "జానకీకాంతస్వరణే" యమచు అంజలిహస్తములతో పరమాపనాసము చేరిరి.

నిర్వాణము జేందునాటికి శ్రీత్యాగరాజునకు 77 సంవత్సరములవయస్సు.

ఈ విధముగా నొక ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని దక్షిణదేశము నందలికి నన్ని తేలికైన సంగీతగానమైనది యశోకముజేయ్యెను. అతనివిద్య సమయమున పుత్రపరంపరావ్యాప్తి నొందక, పశువిద్యులమన శిష్యపరంపరా కావ్యరవాప్తి నొందునని.

ఈ విద్యను, పునరుద్ధరించి త్యాగయ్యయినయే చేరినాడు. ఇది అతనిని పునరుద్ధరించుటకు అవకాశముగా త్యాగయ్య కృషిని పూర్తిచేయునని వ్యాప్తిచేసెను. అత్యాగభాగవతులు-సుబ్బరామ భాగవతులు- చిట్టానారాయణయ్య, ఈమఱువులకు కృష్ణభాగవతులు, సుందరభాగవతులద్వారా దక్షిణదేశమున దక్షిణావ్యాప్తిచేయబడినది.

వేదాంతపుటకు పిలువనంతకుది వేలకొలదిగా, శిష్యులు, ప్రశిష్యులు, ప్రప్రశిష్యులు, త్యాగరాజువారీ తత్వమును వ్యాప్తిచేయుచున్నారు. ఇది కృషిపరంపరానుగాన ప్రప్రశిష్యులైనకొన్ని, త్యాగరాజు మహాత్ములను జరిపి తద్వారా ఆంధ్రదేశమున సంగీతవిద్యాప్రాచారముగానియు కొందఱు దేశము గృహముగా నుండవలయును.

ఆంధ్ర దేశము-గానకళ

మనదేశము సంగీతమున విశిష్ట ప్రభువులతోపాటు కళలును సహించినవి. గానకళ మంగలది యిందలయందును వేళ్ళగొట్టుచున్నది. తలదాచుకొని దేవాలయములందును వివాహ మహోత్సవములందును మాత్రము సక్రమముగా తలదాచుచు ఎట్లోకాలము గడచుచుండగా విజయనగరసంస్థాని విద్యాభిజ్ఞుడగు ఆనందగజపతి క్షితిద్రువసలన పునఃసాహిత్యే ఆంధ్రదేశమందు కొంచెము కొంచెముగా తలదాచియుండక పోయినచో, నీపాటికి నామానోష్టమై యుండిరమన!

ద్రావిడదేశము

రాజధానియైనచో నేకకలయు వర్ణింపబడును. కాని భారతదేశప్రాంతమునను నులన దేవాలయములందును, వివాహమహోత్సవములందును మంగళాపాదముల నిత్య విధిగా నుండుటలన సీగానకళ యింతవఱకున నిలిచియున్నది. దక్షిణదేశము భక్తిప్రధానమయి సహస్రాధికములగు దేవాలయములతో విలసిల్లుచున్నది. త్యాగరాజుగారి అనంతర పురుషులను గావించిన విద్యావ్యాప్తినినను, మనదేశమందు కంటే నదట సంగీతవిద్య కొంచెమెక్కువగా నెలకొనియున్నది. రాజధాని నగరము ద్రావిడదేశమున దుండుటచేత నదటి సంగీతవేత్తలు ప్రాప్తమైన సంగీతములను సమన్వయము చేసి భారతగానమునకు ఎంతో ప్రశస్తిని గూర్చియున్నారు.

చిన్నతంబి మొదలియారు ఎం. ఏ.

పూర్వము చిన్న తంబి అశ్వమేళా నాట్యముగానున్న చిన్నతంబి మొదలియారు భారతాంగ్లసంగీత సమ్మేళనార్థమై త్యాగయ్యగారి 300 కృతులలో 40 కృతులకు ఇంగ్లీషు టైట్ నోటీషములు బ్రదురించి పశ్చిమదేశములలో భారత గానకళ యందు త్యాగరాజమూర్తియొక్క యశమవిద్యాప్రాభవమును ప్రచురించి గొప్ప దేశదేవ గావించియున్నారు.

హద్యవిశేషములు

మన యాంధ్రదేశమున తంబూర సాతాని వైష్ణవుల హస్తయించెను. వీరి ప్రాచీనసంస్థానముల ప్రదర్శనలలో విడిచి చేసుకొనెను. ద్రావిడదేశములు రాజధానినలమం దుండుటచేత, కర్ణాటక, కౌండిన్య, పూర్వ, పశ్చిమ, హోయసయము, కర్ణాటక, చైయోన్ మున్నగు ఆంగ్లవాద్యవిశేషములను భారతగానమున కుపయోగించు విధానమును తెలిసికొని, మన సంగీతకళకు 20 వ శతాబ్దపు నాగరకత సంపాదించిరి.

కర్తవ్యము

హోయస గృహములందు సంగీతమును బ్రచేత పెట్టబలయును. హిందూ మతములలోని స్త్రీల గాత్రమార్గము అపద్యతము. పెండ్లిండ్లియందును, నోములందు పాటలు పాడునపుడు మాత్రమే హరిపాటలకు సాదకాతే మియబనుచున్నది. ఆ ఆవశాకమునకు కొంచెము విస్తృతి గలిగించి, ఆంధ్రస్త్రీలు ఒకశింఘటి కొకరుబోయి, పదిమందిగలసి, సంగీతమును భాషు కొను నట్లు చేయుట వలన ను, బాలగృహాధికలకు పాతకాలలలో సంగీతము నిర్వహణముగా నేర్పరచుటచేతను, సంగీతవిద్యావ్యాప్తిచేయును.

నాటకకళ

మన ఆంధ్రదేశమున నాటక కళాప్రదర్శనము గూడ సంగీతవిద్య శిక్షలపడకుండ నిల్పుట కొకసాధనధూతముగా

పనిచేయునగాని అది విద్యాపరిణతిని బనయుటకు జాలిన ప్రక్రియగా నెంచుటకు నీలులేదు.

ప్రారంభవిద్య

ప్రారంభవిద్యను దేశీయమొనర్చినగాని ప్రాచీనభారత కళలు విజృంభింప నేరవు. ప్రారంభవిద్యను గవర్న మెంటువారు సంపూర్ణంగా వశ్యముచేసికొని యున్నారు. సంగీతవిద్య లేద్రాయమున నభ్యసించవలసినవిద్య. విద్యాప్రాజాతికయందు సంగీతవిద్య కవకాశము గలిగించుటని యున్నది.

సంగీత విద్యాప్రచురములు

సంగీతాభిరుచి గలవారికి నదాదికాస్త్రములవలె గానవిద్యలో పారంగతులగు సంపదకు నేర్పుకొనుటకు వసతులు గల్గింపవలసిన భాగము భారతీయుల యందున్నది. సంగీతవిద్యాప్రచురల నిర్మించిన యెడల విద్యార్థులు తంజోవతండములుగా చెప్పి చేరుదురు. ఈసంస్థాపనములన కొంతవరకు నిరుక్త్య గవర్నమెంటు తీరవచ్చును. గవర్నమెంటు నట్టి ప్రయత్నములు సల్పబడినట్లు తెలియవచ్చుచు భాషము.

ఆంధ్ర భాషా విద్యాభివృద్ధిలో శ్రీహరిచాగభూషణముగారివలె గానవిద్యా వికారదత్తమును సంపాదించిన వారు సక్రమముగానున్నారు. విద్యాక్రమ స్థాపనములన సంగీత విద్యావ్యాప్తి కలుగవలయునని నదియనులేదు.

గానవిద్య జ్యోతిషములోని జాతకవిద్యవలెను, వైద్య విద్యవలెను, సదో ధర్మమునిచ్చు విద్య. నేర్పుకొనినప్పటి నుండియు ఫలమొసంగును. కాని యీవిద్యాస్థాపనము దేశీయ వర్ణముల బట్టియే నడపుటకు ప్రయత్నింపవలయును.

విారిష్టును నేయుదున్న త్యాగరాజోత్సవములు ప్రతి యూర జరుపుచు ప్రతియింటి పండుగగానంపలూగన భగవంతు డమగ్నిహించుగాక!

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
నెలసలభము! (ప్రాప్తభువులుప్రత్యేకము) సూచనము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైత్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అక్షిణ్యము, అరుచి, అప్రతితలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బుడయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
త్రేణ్యు, అగ్గులు మొదలగువనియందు గలిగెడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనేమాన్యును
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను పరమహంసప్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:- (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా. జ్యోతిషము

జ్యోతిష, సామ్యుద్రిక కాస్త్రములందు ముద్రపెట్టిన ప్రాఫెసర్ కె. ఎస్. ఎస్. అయ్యర్ ఎం.ఏ. జ్యోతిషకాస్త్రజ్ఞునిచే ప్రాచీన ఋషీశ్వరులచే నిర్ధారణ చేయబడిన కాస్త్రము నిజమని రుజువగుట్లు అన్ని విషయములు విపులముగా తెలుపబడును. మిజాతకమును, లేక జననకాలము, జననతారీఖును పంపును.

1 సం॥నకు రు 3 లు, 5 సం॥లకు రు 6 లు పూర్తిజీవి తమునకు రు 80 లు. 5 ప్రశ్నలకు రు 2 లు చొప్పున చార్జి చేయబడును. రావు బహదూర్ డాక్టరు సి. నటేశ్వర్ ఎల్. ఎస్. ఎస్., కాన్సిలర్ చెన్నపురి కార్పొరేషను, మద్రాసు తెలిపినది:- "మీరు ఏదేది ఎట్లు జరుగజోవుచున్న దన్నారో అది అన్ని అట్లే సరిగాజరిగి, తృప్తినిచ్చినది." వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుదు.

PROF. K. S. N. AIYAR, M. A.
34, Mosque St., Triplicane, MADRAS.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము రు. 3.
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2046 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

ఖద్దరు నిర్మాణ విక్రయములు

1926 అక్టోబరు నెల లెక్కలు		
రాష్ట్రము	నిర్మాణము రూపాయలు	విక్రయము రూపాయలు
అబ్బీరు	2285	2450
ఆంధ్ర	15831	17167
వంగ	35067	58218
బొంబాయి		21263
బర్మా		8876
డెల్లీ	767	1038
కర్నాటక	8694	5051
ఉత్తర మహారాష్ట్ర	270	5577
దక్షిణ మహారాష్ట్ర		138
పంజాబు	8872	10585
ద్రవిడ	62528	90293
ఉత్పల్	2806	8285
మొత్తము	128122	219451

(మా. క. గాంధీ - ఎం॥యం॥కిమా 20-1-27)

దక్షిణాఫ్రికా భావినఖ్యత సూచనలు

ఆంధ్రానుగారి తంబి
బొంబాయి, జన 29:- కేపుటపునుండి సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు యీదినవరీతి కేబిలువార్త నంపిరి:-
భారతీయ సమస్యను క్రేడగ పరికింపుచున్న ముఖ్యనాయకులను సందర్శించుటయైనది. నేను నేడే కేపుటపును విడిచి పెట్టుచున్నాను. వారందరు యీవిషయమును పాక్షికముగా గాక సమిష్టిసమస్యగ నెంచుటకు నిశ్చయించిరి. నేనువెడలులో పున చాలముఖ్యమగు సంభాషణలు జరిపితిని. ఆసియాదేశసిత్తి అసిమితముగనుండుటచే భారతదేశముతో సఖ్యత అత్యవసరమని వారందరును భావించుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయమును యిది వరకు దక్షిణాఫ్రికాలో సామాన్యపు రాజనీతిజ్ఞులు ఆమోదించియుండలేదు. కాని చీనాలో నూతన సంరంభమును బట్టి యిప్పుడు అత్యవసరముగ నెంచబడుచున్నది.
దక్షిణాఫ్రికా స్వతంత్రరాజ్య మగుటచే పూర్వాపగోళమునం దొకమూల ఒంటిరిగ నుండిపోవుటకు కడుచింతిలచు న్నది. అందుచే న్యాయముగ యేమి సఖ్యతవరతులను నూచించినను యిచ్చట రాజనీతిజ్ఞులు అంగీకరింపనీయకొందురు. కావున దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల యిచ్చుదులను తొలగింపుటకు తగిన సాధనము మనచేతిలో నే యున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

సాహితీసమితి సమావేశము
ఈసంవత్సరము ఫిబ్రవరి ౧౫ తారీఖులలో సమితి తృతీయసమావేశము గుంటూరునగరమున జరుగను.
నోరి నరసింహశాస్త్రి
మునిమాణిక్యం నరసింహరావు
కొమండూరు కృష్ణమాచార్యులు.

సంధ్యారత్నము
కవితామండపము

ప్రొద్దవీరమూలము వ్రాయుదు

టమిల్ నాడు ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

పోస్టుబాక్సు నెం 278, మద్రాసు.

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులుప్రాముఖ్యము రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 పి. వి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్నప్రాయములమును తెలిపవలెను.
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరు వల్లూరి.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,
పహాయనాథ పరణకా ప్రజ్ఞాను.

కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ కేళీ వార్షికోత్సవము
80 వ తేదీ సాయంకాలము వైసు ఛాన్సలరు పంచనామా
మాలవాగారి అభ్యుత్పత్తికింగ జరిగెను. చాలమంది ప్రేక్షకు
వచ్చియుండిరి. ఈయేడు అధికముగ నూలంపడమట, గాన
హిందీ, ఉర్దూ, ఇంగ్లీషుభాషలందు నాటకాభినయము మున్న
పోటీలగుడ జరిగెను. గెలిచినవారికి పతకములు బహుమతు
పంచిపెట్టబడెను.

(E. 1. 2. 3. 4.)

మన రాష్ట్ర వార్తలు

కార్యోచేదన సభ:—లోగడ వాయిదా వేయబడిన కార్యోచేదన సభ ఫిబ్రవరి 1 తేదీ మంగళవారం సాయం కాలం 5-15 గం॥ జరుగను.

మందులమాపులో చోరీ:—మద్రాసులోని గోవిందప్ప నాయక విధిలోని యొక మందుల మాపులో కనివారంనాడు దేవరాజుల అనే మోటారు డ్రైవరు చోరీచేసినట్లు తెలియచున్నది. ఈ 800 లు విలువగల యాస్తి దొరకైనది.

సాకెరిన్ (మధురపదార్థము) దొంగవ్యాపారము
11 డబ్బాల సాకెరిన్ ఒక ప్రయాణికుడు తెచ్చుచుండగా ఎగ్జ్యూరన్సేషనులో పట్టుబడెను. పుదుచ్చేరి నుంచి మద్రాసుకు దొంగతనముగ సదరుసరకు దిగుమతియగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మాసిమహోత్సవము కారణమేమై ట్యుండ్డిలో వ్యాపారములేయు నాటకానికి నగరత్వరల దుకాణములు ఫిబ్రవరి 12 తేదీనం॥ 16 తేదీవరకు మూయబడును. ఎందువలననగా దండాయుధపోషిస్తామి మాసిమహోత్సవమునకై తిరువొత్తియూరునకు వెళ్ళినట్లు. ఆ రోజునమును వ్యాపారమేమియు జరుగదు.

శ్రద్ధానందస్మారక చిహ్నము మద్రాసు:—శ్రద్ధానంద స్మారక చిహ్నమును నిర్మించుటకై ఏర్పడిన కమిటీ వారి సభ ఫిబ్రవరి 1 తేదీ సాయంకాలము సాందర్బ మహులలో సభ జరుగను. కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడుదురు. స్మారకచిహ్న మేరూపమున నుండవలయునో నిర్ణయింపబడును.

దంతచికిత్సాప్రదర్శనము
ఈమధ్య మద్రాసులో జరుపబడిన దంతచికిత్సాప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరిగినందున యీ ఆరోగ్యవారమున తమిళనాడునందు ఈదిన పంత్కముచేసినవారు సంచారముచేసి ప్రదర్శనములు జరుపుదురు. తిరువర్ణూరుకు ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీకి వెళ్లెదరు. కంచికి 5 తేదీని వెళ్లెదరు. పొన్నేరికి 7-వ తేదీని వెళ్లెదరు. ఇతరవివరములను తెలిసికొన గోరువారు.

డాక్టరు హెచ్. వెంకట్రావు, యల్. యం. అండ్ యన్. ఫిజిషియన్ అండ్ డెంటల్ సర్జన్, 250 చై నాబజారుకోడ్డు మద్రాసు (ఫర్ బజారు పోలీసు స్టేషనుకు ఎదురుగా)

రైలు టిక్కెట్లు అపహరించుట:—దారిలో ఉన్న రైలు స్టేషనులకు సప్లయచేయుటకై క్రొత్త టిక్కెట్లు బంగీలు గత రాత్రి కలకత్తా మైలుమీద పంపబడినవి. ఒకవైయ్యికి-వ తరగతి టిక్కెట్లను 50 రెండవతరగతి టిక్కెట్లున్న నూరు ఇంటర్మీడియేటు తరగతి టిక్కెట్లనుగల బంగీ కన్వీనలేదు. తరువాత ప్లాటుఫారముమీద ఒక కుర్రవాడు తిరుగుచుండెను. అతనితోన టిక్కెట్లు చూపుచుని అడుగగా తన టిక్కెట్లు చూపించబోవుచుండగా అతని దుస్తులలోనుండి ఎనిమిది టిక్కెట్లు బారిపడినవి. తరువాత టిక్కెట్లట్ట యొకటి ప్లాటుఫారంక్రింద రైలుపట్టావద్ద పడియుండెను.

అశ్వప్రదర్శనము
ఇదివరలో అనేక సంవత్సరములనుండి ఆగిపోయిన అశ్వ ప్రదర్శనము ఈ సంవత్సరము తిర్థి గిండిలో జరిగినది. గవర్నరు గారును వారి భార్యగారును హాజరైరి. అశ్వప్రదర్శనము 49 భాగములుగా విభజింపబడినది. గవర్నరుగారికి 5 గిన్నెలు బహుమానముగా వచ్చినవి. ప్రదర్శన మంతటిలో ప్రస్తుతమైన గుర్రము కాపైను కాంచెలవారిను గిన్నెలకు వచ్చిన టంగడారుగ్రములలో పి.సి.గో.కె.న.తో.హ.కే ఉత్తమమైనది. గవర్నరుగారి భార్య బహుమానములనుసంగిరి. ప్రదర్శనానంతరము ప్రదర్శనసమావేశకల సంఘం గవర్నరుగారు అభినందించిరి.

ఈమధ్య కొలది సంవత్సరములనుండి జరుగకుండా యుండి పునరుద్ధరింపబడిన యీ అవధర్శనము ప్రతిసంవత్సరమున ఇక ముందు జరుగగలదని వారియాశనువలెబుచ్చిరి. ఈ ప్రదర్శనము జయప్రదముగా జరిగినదని నిశ్చయిరి.

ముత్తులక్ష్మి అమ్మల్ గారికి గౌరవవిధి
మద్రాసు శాసన సభయొక్క ఉపాధ్యక్షుడవని నధిష్ఠించిన యామె గౌరవార్థము పుదుక్కోట సమాజమువారు మహాజనసభ హాలులో గత సాయంకాలము అల్పహార విందుకట్టి యొసంగిరి. విందు జరిగిన యనంతరము సంగీత వినోదము జరిగెను. ఆమెకు జరిగిన యప్రతిమాన గౌరవమునకు ఆమె నభినందించుచు నుపన్యాసము లొసగబడెను. డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మల్ గారు కమ కృతజ్ఞతను వెల్లెబుచ్చుచువారియుపన్యాసములకు జబాబు నిచ్చిరి. పుదుక్కోటనివాసులగు శిశుప్రముఖులు సభకు హాజరైరి. వారిలో ముఖ్యులు యన్. నారాయణ స్వామి అయ్యరుగారు పుదుక్కోట సంస్థాన శాసన సభాపాధ్యక్షులు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు డాక్టరు యన్. రామకృష్ణగారు డాక్టరు రాయబహదూర్ సుందరరెడ్డిగారుయ్య. జి. న.కేశ అయ్యరుగారు హెచ్. నూరద్దీన్ గారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము
విశ్వవిద్యాలయపు ఛాన్సలరుగారు ఈక్రింది వారిని సెనేటు సభ్యత్వమునకు నియామకము చేసిరి.
గౌ॥ సర్ ముక్రే కాట్యుట్రాటరుగారు, గౌ॥ న్యా॥ ఇ. హెచ్. వాలెస్ గారు, డిరెక్టరెస్. ఇ. హెచ్. యం. వాలెస్ గారు, గౌ॥ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు, గౌ॥ ఖాన్ బహదూర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూరుగారు, రైలు ఆనరబిల్ వి. యన్. శ్రీనివాసకృష్ణగారు, రావుబహదూర్ సర్ ఏ. పి. పాత్రోగారు, సర్. పి. యన్ శివస్వామి అయ్యరుగారు, మిర్ జైనుద్దీనుసాహెబు బహదూర్ గారు, రావుబహదూర్ పాల్ అప్పస్వామిగారు, దివాన్ బహదూర్ ఏ. వి. రామలింగయ్యరుగారు, రావుబహదూరు హెచ్. నారాయణరావుగారు పితాపురం మహారాజుగారు, రావుబహదూరు ఆర్. కృష్ణరావు భాస్కర్ గారు, వి. హెచ్. లాల్ కన్యగారు, పాల్ అప్పస్వామిసతిగారు, ఏ. లక్ష్మీప్రతిసతిగారు, డబ్లియు. హెచ్. హెచ్. చాటర్జునుగారు, హెచ్. డబ్లియు. కల్లూనుగారు, జో. సెన్ మురీయత్ గారు, జి. శ్రీధర్ నుగారు, సి. మల్లయ్యగారు, నవాబు మసూద్ జంగ్ బహదూర్ గారు రావుబహదూర్ వి.గో.వింజన్ గారు, కే. రవివర్మగారు, కొచ్చుకోయిల్ తంపరాన్ గారు, ఖాన్ బహదూర్ అబ్దులరహీం సాహెబు బహదూర్ గారు రావుబహదూర్ ఎం. సి. రాజుగారు, వి. వి. మునిస్వామిశిల్పగారు, దివాన్ బహదూర్ పి. యన్. లక్ష్మణన్ గారు, యల్. శివరాజ్ గారు.

పోస్టు బంట్రోతుల మొరలు

నిన్నటిదినమున పరమానందానువోటాదాసు సత్రములో మద్రాసురాజధాని పోస్టు బంట్రోతుసంఘముయొక్క సభ యొక్క జరిగెను. ఇంటి అద్దెకుగాను ఇవ్వబడిన అలవెస్సు బహు స్వల్పమనియు వారు కోరియుండిన మొత్తమే స్వల్పమనియు అంతకన్నను స్వల్పముగా గవర్నరు మెంటు ప్రసాదించి యుండదనియు అందువల్ల దీనిని స్వీకరింపగూడదనియు పోస్టు బంట్రోతులు నిశ్చయించుకొనిరి-కాని ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారును (సంఘ అధ్యక్షులు యన్. సత్యమూర్తిగారును స్వామి వెంజటాదలం కట్టిగారును సంఘ వైసు ప్రెసిడెంటు అట్టి పంతి మంచిదికాదని మందలించిరి. ఇచ్చిన అలవెస్సును ఆక్షేపించుచు స్వీకరింపవలసినదని చెప్పిరి-సంఘకార్యదర్శియగు చాల సుబ్రహ్మణ్యంగారును నగర కాఖాసంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీ కృష్ణ స్వామి మొదలియారుగారును ఇదే అభిప్రాయమును వెల్లెబుచ్చిరి. మద్రాసు పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారిని ఒత్తిడియుట వల్ల ప్రయోజనములేదని చెప్పిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకే మొరవెట్టవలసియున్నదని చెప్పిరి.

పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారి వద్ద కొక రాయబారముపిన యెడల బాగుండుననిరి.

వై సలహాల ననుసరించి తీర్మానములు చేయబడెను. ఈరాజధాని పోస్టుబంట్రోతులకు బడెటు అంచనాతెక్కిలప్రకారము ఇంటి అద్దె అలవెస్సు రు 7 లకు తక్కువకాకుండా అనుగ్రహింప బడియుండగా చివరకు కాంక్షనుచేయుచుండిన అలవెస్సు అంతకన్నను బహుస్వల్పముగా నున్నందులకు యీసభవారు ఆక్షేపించుచున్నారని తీర్మానము చేయబడెను.

సంఘాధ్యక్షులగు ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు యీవిషయమై సామ్రాజ్యసభయందు చేయవలసిన చర్యను చేయవలసినదిగా కోరిరి.

పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారివద్దకు రాయబారమును గొని నిపోవుటకు కార్యదర్శిగారు డిల్లీకి వెళ్లవలసి యున్నదనియు ప్రెసిడెన్ట్ పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారివద్దకునుడ రాయబారమును గొనిపోవుటకును కార్యదర్శిని నియమించినారు.

రాకపోకలు:—దివాన్ బహదూర్ టి. రంగాచారిగారు గతరాత్రి మద్రాసుకు వచ్చిరి.
రావు బహదూర్ ఎక్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు గతరాత్రి మద్రాసుండిల్లీకి వెళ్లిరి.
శనివారం రాత్రి జయపురు మహారాజువారు జియపురమునకును, బొబ్బిలి మహారాజువారు బొబ్బిలికి వెళ్లిరి.
అస్సాములేబరుబోర్డు చెయిర్మను టి. ఆస్టినుగారు శనివారం రాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.
దక్షిణ యిరడియా రెయిల్వే ఏజంటు పి. గోధిరాగారు హేరనూరు వెళ్లిరి.
సర్. ఆర్. వెంకటరత్నము నాయుడుగారు సర్ కే. వి. రెడ్డిగారు ఆదివారంఉదయం మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి. మ్రాహ్మసామాజికులగు హేంబంద్రసర్కారుగారు నిన్ను మద్రాసువచ్చిరి.
యూనిటేరియను చర్చినాయకు డను ఆర్. యజ్ఞాలోరింగుగారు అమెరికానుండి మద్రాసుకు రానున్నారగునక వారిని కలుసుకొనుటకై హేంబంద్ర సర్కారుగారు వచ్చినారు.

నాగపూరు కాంగ్రెసు సంఘము

బహిరంగ సభ
చీనాకు భారతకేసరలను పంపుట అక్రమమని ఆక్షేపించుటకు 80 వ తేదీని నాగపూరులో నగర కాంగ్రెసు సంఘము వారొక బహిరంగసభ నేర్పాటుచేసిరి. అన్ని పక్షములవారును వచ్చిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. (ఆ.ప్రె.)

సామ్రాజ్య చిత్రకళాప్రదర్శనము

భారత దేశమునందలి చిత్రకారులకు ఆహ్వానములు పంపబడుట
ధిల్లీ, జనవరి 29:— ఏ.పి.లు, మే, జూన్ నెలలలో లండను నగరమున సామ్రాజ్య చిత్రకళాప్రదర్శనము జరుగును. చిత్రపటములు, శిల్పముమొత్తము మీద 200 వస్తువులు ప్రదర్శింపబడును. వీటిలో నగమునందు డొమినియనులందలి చిత్రకారులచే పంపబడును. భారతదేశమునుండి 12 చిత్రపటములను తెప్పించి ప్రదర్శనమునందు చుండుటకు తీర్మానింపబడినది. భారతదేశమునందు ప్రఖ్యాతిగాంచిన చిత్రకారులపట్టిక తయారు చేయబడినది. ఒక్కొక్క చిత్రకారుడు ఇందు చిత్రములను గ్రాసిపంపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లేఖలువ్రాసియున్నారు. వీరు పంపు చిత్రపటములలో శ్రేష్ఠమైన వాటిని పండ్రిండింటిని ప్రత్యేకించుటకు ఈక్రింది పేర్కొనబడిన వారొక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. (1) ఆర్కియాలజి డైరక్టరు జెనరలు సర్ జాను మార్తలుగారు (2) బొంబాయి చిత్రకళాకాల ప్రధానోపాధ్యాయులు డబ్ల్యు. ఇ. జి. సాలమనుగారు (3) కలకత్తా చిత్రకళాకాల వైసుప్రెసిపాలు జి.పి. గాంగూలిగారు, ఈ ఉపసంఘమువారు ధిల్లీలో ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ సమావేశమై లండనుకు పంపవలసిన చిత్రపటములను ప్రత్యేకించెదరు. (ఆ.ప్రె.)

తణుకు డి॥ ము॥ కోర్టు

O. S. 795/1926

వాది:—వలవల అచ్చన్న సా॥ ముక్కామల
ప్రతివాది:—యాండ్రి నరసన్న సా॥ రంగూన్ 38 రు గల్లీ నెం 25 యిల్లు.

వాది తెలియజేసిన ఎడ్వర్డుట్రైజుమెంటు

యీనెంబరు ప్రతివాది రంగూనులో యుండి ఎన్నిసార్లు నమనులు చేయించినను అమలు జరుగుట లేనందున నధరు ప్రతివాదికి యిస్తియారు కట్టించి నమను నశ్చిట్యూటెడ్డు నర్వెసు మూలముగా అమలు జరుపుటకు ఉత్తర్వు చేస్తూ వాయిదాది 21-2-27 నం॥రం తేదీకి వేసినారు గనుక ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలియజేసుకొనని యెడల ప్రతివాదిని కోర్టువారు ఎగ్జాన్సి చేసి దావా షిక్రీచేయుదురని యిందుమూలమున తెలియజేయడమైనది.

ఎస్. వి. సుబ్బారావు,
21-1-27
ప్రీడరు.

విల్లివాకము ఘోరహత్యలు

మునులు-అదృష్టవశాత్తూ

సముద్రమునకు వెళ్ళిపోయింది విచారణ

అబ్దుల్ సతారు సాహెబుగారియెదుట

పైదాపేట, జనవరి 1:—విల్లివాకము ఘోరహత్యలకు నం దీదినమున మరణించిన సాక్షులు విచారణపబడితి. ఎన్. వెంకటరమణయ్యగారు అను విల్లివాకము వాస్తవ్యుడు సాక్షులు మొదలగు, 1-వ ముద్దాయి పూజలగరించెయ్య, ఋషులపంద ర్యను చేయించెదననిచ్చి తీసికొనిపోయిన. విషయమును అచటజరిగిన విషయములగురించియు చెప్పెను.

ఈదినమున విచారణపబడిన సాక్షులలో ఎన్. వెంకటర మణయ్య మొదటివారు. ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్న లకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను విల్లివాకమునం దుండిననియు డి.సి. డబ్బులొసగునను గుమాస్తాననియు ముద్దాయిలను ముగ్గు రను ఎరుగుదననియు నుడిచెను. వారందరు విల్లివాకమునందే నిలిచియుండిరి. 1, 2 ముద్దాయిలకు మాకు బంధుత్వముగలదు. 1 ముద్దాయి తనవద్దకు చాలమార్లువచ్చి ఋషులపందర్యను అభిసూత్ర చాలమందికి వేర్వేరుమొత్తములు బాకీయందెను. అతను తనకు 27 బాకీ. 2-వ ముద్దాయినిగురించి నుడువుచు అతని దుశ్చేష్టులగురించి ఇతరసాక్షులునుడిచిన విషయములనన్ని నీని సాక్షి బలపరిచెను. విల్లివాకమునందు రెండవముద్దాయి కు బంధుమున వెంకటకృష్ణయ్యగారే పోషించుచుండిరి. వెంకట కృష్ణయ్యగారు 2-వ ముద్దాయియు కొంత కలిసియుండిరి. సె ప్టెం బరు నె లలో వెంకటకృష్ణయ్యగారు 2-వ ముద్దాయిని నిడచి వెళ్ళినతరువాత అతనిజీవితము గడపుటకు కష్టపడుచుం డెను. 2 వ ముద్దాయియు, అతనిభార్యయు సాక్షులుగనే కాపు రము చేయుచుండిరి. వారిరువురకు ఎప్పుడు కలహములు గలిగి గట్టు తనకు చెలియదు. రెండవముద్దాయి ఒకటవ ముద్దాయి గురుశిష్యులవలె మెలగుచుండిరి.

పోలీసుకు ఫిర్యాదుచేసినదను బెదరింపు

వెంకటకృష్ణయ్యగారు 88 వత్సరములుగా దివ్యజ్ఞాన సహజముననుండిరి. పెన నుదారు సంస్కృతపండితుడు. భగవద్గీతను గురించి మదరాసులోను, కర్నూలులోను ఉపన్యా సము లొనర్చెడివారు. వెంకటకృష్ణయ్యగారు విల్లివాకము వద్ద లిపోవుటకు పూర్వము, 2 వ ముద్దాయికి, అతనికి అన్యోన్య ముగ నుండెను.

ననంబరు నెలలో ఒకదినమున వెంకటకృష్ణయ్యగారును, చంద్రమతియు, విల్లివాకము వైచమనద్ద రైలులో నెక్కి మద రాసునకు వెళ్ళుచుండగా సాక్షి జూచెను. వారప్పుడు భోజనము చేసియుండలేదు. ఏమి ఇట్లు వెళ్ళిపోవుచున్నారని సాక్షి వారి నడిగెను. తాము చాలదూరము ప్రయాణముచేసి వచ్చుచుంటిమ నియు, విల్లివాకములో ఇంటికివెళ్ళగా, ఆదివారాయా, ఇం టిలో నడుగొట్టెటవలసి అడుగుపెట్టెననియు వారు నుడిచిరి. ఆయిట్లు తాను అదేకు తీసుకొంటినియు, వారాయారావు అడ్డుపెట్టుట క్రిమిలు నేరమనియు, ఈవిషయమునను ఇంకను 2 వ ముద్దాయి యొనర్చిన చాల నేరముల గురించియు పోలీసు వారికి రిపోర్టుచేసెదననియు వెంకటకృష్ణయ్యచెప్పెను. ఇంతవ రకు ఆదివారాయాకు చాల సహాయముచేసితివి ఇంకనుకొంచె మార్పవట్టి అతనిని మంచిమార్గమునకువెచ్చుట కైదింపవలసిన దని సాక్షి వెంకటకృష్ణయ్యగారిని అడిగెను. 2-వ ముద్దాయి తనను చాలమోసమొనర్చెననియు, ఇక అతనితో తానెట్టి సం బంధమును పెట్టుకొనననియు వెంకటకృష్ణయ్యగారు బదులు చెప్పిరి.

మునులు - అదృష్టవశాత్తూ

ఇంకను మరొకని ప్రశ్నకులకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొ సగుచు డిశంబరు 8-వ తేదీ రాత్రి 1-వ ముద్దాయి తనను తనకు టుంబమును భోజనమునకు పిలచెను. ఏవోపూజాయుంటినిని యు, తక్కువకొరకు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలెననియు అందుకుగాను పిలచుచుంటినియు 1-వ ముద్దాయి చెప్పెను. సాక్షి అతనిభార్య మరి ఇద్దరు భోజనమునకు వెళ్ళిరి. అచ్చట ప్రసాదముతోచేయబడిన పాయసమును తనుకుపెట్టిరి. తమతో కూర్చొనియున్న 1-వ ముద్దాయి కుమార్తెకుమాత్రము పెట్ట లే దు. ఆమెకు ఆప్రసాద మివ్వరాదనియు మరియొక ప్రసాదముగల దనియు చెప్పెను. పిమ్మట ముద్దాయి తాను ఇదివరకుండు గొప్ప ఆధ్యాత్మిక శక్తులు సంపాదించితినియు వానిని చూపెదనని యు చెప్పెను. తన ఋషులవచ్చెదననియువారు లక్ష్మీనరసింహుని, రామపట్టాభిషేకముల జూ పెదననియుచెప్పి చెలిసిక్కిను. ఒక గంటసేపు జూచిరికాని ఎవరను కనిపింపలేదు. పిమ్మట సాక్షి భార్యకు చాల భయమువేసి, ఆమెయు ఇద్దరు బిడ్డలును ఇం టికి వెళ్ళిపోయిరి. తాను మాత్రము వెళ్ళలేదు. అప్పటికి రాత్రి

11 గంటలగును. 2 గంటలకు 1 వ ముద్దాయి చెలిసినుండి క్రిందికికి వచ్చి నీబార్యపిల్లలువీరనిఅడిగెను. ఇంటికివెళ్ళిరిసాక్షి చెప్పెను. ఋషులు వచ్చిరి. నీకుటుంబము వెళ్ళిపోయినందుకు ఆగ్రహం చెదరు. తేవెనను తిరిగి తీసుకురావలసిన దని 1 ముద్దాయి అడి గెను. రెండవ దినము సాయంత్రము కూడ వెళ్ళి రాత్రి 8 గంట లవరకు ఉండి తిరిగి వెళ్ళిపోయిరి. ఆదినమున తన ఋషులు, సాక్షి కుటుంబమును అశిర్వాదించిరి 1 వ ముద్దాయి చెప్పెను. తన ఋషులు, సాక్షి అల్లుని తెచ్చిరనియు, 8 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు సాక్షి అతని భార్య తన ఇంటికి వచ్చినయెడల, అల్లునికి, వారికి సమాధానము కుదుర్చెదనని చెప్పెను. కాని తాము వెళ్ళలేదు.

కలహములే లేవు

11 వ తేదీన సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి వచ్చిరనియు 1 వ ముద్దాయి యింటియందుండిననియు విని వారిని భోజనమునకు పిలుచుకొని వచ్చుటకు 1 వ ముద్దాయి యింటికి సాక్షి వెళ్ళెను. తనకూతురు అల్లుడు పోట్లాడుకొనుచున్నా రని చెప్పి 1 వ ముద్దాయి తన ను విల్లి వా క ము నెచ్చె నని ను బ్బు మ్మ చెప్పె ను. విల్లి వా క ము నం దెట్లు న్నదని సాక్షి అడిగెను. తనకూతురు అల్లుడు అన్యోన్యముగనే యుండిననియు ఎట్టి కలహములులేననియు ఆమెచెప్పెను. వారు వాడు వెంకటకృష్ణయ్యగారిని జూచి “దశావతారము నాటక మును జూచి నెల్లూరు వెళ్ళెద”నయు గూడ ఆమెచెప్పెను. వారా రాత్రి 1 వ ముద్దాయి ఇంటనే భోంచేసిరి.

12 వ తేదీన 10 గంటలకు సాక్షి 1 వ ముద్దాయి యింటికి వెళ్ళునని, వెంకటకృష్ణయ్యగారి శివము గనుపించెను. దానిప్ర క్కన చంద్రమతి ఏమియు కూర్చుండెను. క్రిందటిసాయంత్ర ము తానును వెంకటకృష్ణయ్యగారును అన్నటికివచ్చితిమనియు, రానుభోజముజేయగనే, వాయుపుత్రుని చనిపోయెనని చెప్పెను. 1 వ ముద్దాయి అపు డగుటలేదు! దశావతారము లొనర్చుటకు ధనము తెచ్చుటకు, మద్రాసు వెళ్ళిరినిచ్చిరి. సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి కనుపించలేదు. వారిరువురు అచ్చట నున్నారాయని చంద్రమతిని సాక్షి ప్రశ్నించెను. వారిని తాను చూడలేదని ఆమె చెప్పెను.

ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.

* * *

విషము తిన్నతరువాత కథ

పైదాపేట, జనవరి 29:—విల్లివాకము ఘోరహత్యల కేసునందు 8-వ సాక్షియగు రంగమ్మ యను బాలిక, తన తం డియగు 1-వ ముద్దాయి వేయుచున్న అడ్డుప్రశ్నల కింకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, వెంకటకృష్ణయ్య చనిపోయిన మరు నాడు చంద్ర బహిష్టయి తమ ఇంటియందే యుండెననియు, నుండరామయ్య విచ్చినదినమునగూడ అచ్చటనే యుండె ననియు నుడిచెను. నుండరామయ్య విచ్చినపుడామె ఆతనితో మాటలాడలేదు. ఆదినమున కొంచెమునేపు ఉండి ఎచ్చటికో వెళ్ళిపోయెను. తిరిగి ఇక తమ ఇంటికి రాలేదు. చంద్రమతి తమ ఇంటికి వచ్చినపుడు కామమ్మను గురించి మాటలాడినట్లు తనకు తెలియదు. ఆదివారము రాత్రి చంద్రమతి, తనకు వాం ఠిఅయిన విషయము నెవ్వరిలోను చెప్పలేదు. తన అమ్మతో (8 వ ముద్దాయి) మాత్రము చెప్పెను.

రెండవ ముద్దాయియు 8 వ ముద్దాయి సాక్షిని ప్రశ్నిం చలేదు. పునర్విచారణయందు ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఆదివారము రాత్రి వెంకటకృష్ణయ్య చనిపోయినపుడు తనతండ్రి వైద్యుని పిలుచు కొనివచ్చుటకు వెళ్ళెను. కాని తిరిగివచ్చినపుడు వైద్యుని తీసు కొనిరాలేదు. డాక్టరు డేవర్గుగారు పట్నము వెళ్ళిరనియు రాత్రి 10 గంటలకు గాని రారనియు చెప్పెను.

ప్ర:—చంద్రమతి వడ్డించిన ఉప్పు మియింటిలో వేనా లేక ఆమె మరణించునందేయైన తెచ్చెనా?

సా:—(కొంచె మాలోచించి) నాకు తెలియదు.

ప్ర:—ఆమె ఉప్పు తీసుకొని వచ్చుటకు ఇంటినుండి బయటకు వెళ్ళెనా?

సా:—లేదు.

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి ఎప్పుడు మరణించినదీ తనకు తెలియదనెను. వారు భోం చేసినతరువాత మూలము పండుకొనిరి.

మేజిస్ట్రేటు:—మూలము అనగా, ఎట్లు?

సా:—మూలము అంటేనే తెలియదా? అదికూడ నేనే చెప్పారీ! (ప్రశంస నవ్వు).

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సోమవార ము దయము, సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి ఏమైనది తన తండ్రి నడిగితి ననియు, నై లెక్కించి నెల్లూరు పంపితి నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చె ననియు నుడిచెను. అంతటితో నీసాక్షివిచారణ ముగిసెను. సోమవారమునా డింకను విచారణ జరుగును.

న్యాయస్థాన వార్తలు

చెన్నపురి హైకోర్టు క్రిమినల్ సెషన్సు 7-వ ఫీట్రకరి నుంచి న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమగును.

నెల్లూరు ఎన్నిక తగవు

స్వరాజ్యయుని విజయము

న్యాయ కర్తవ్యముగారి యెదుట ఎన్ నంబెరమాలు చెట్టి గారు వి. రాజగోపాలు వి. ఎ. బి. ఎల్. (స్వరాజ్యయుని) పైపెట్టిన ఆర్జీని ప్రతివాది కనుకూలముగ తీర్పుజెప్పిరి. ప్రతివా ది మునిసిపలు కౌన్సిలుసభ్యునిగ ఎన్నుకొన బనుటను ఖాయ పరచుచు నెల్లూరుజిల్లా జడ్జిగారి తీర్పుపై యిదిఅపిలు. ఆతీర్పు వలన పిటిషనరు నంబెరమాలు చెట్టిగారు సభ్యత్వమును గోల్పో యిరి. పిటిషనరు వేరొక వార్డునుండి యెన్నుకొన బడిననియు యీఆర్జీఅర్థికి పెట్టబడెననియు విచారణ ప్రారంభ మగునపు డే న్యాయమూర్తి కేరింగించిరి. పిటిషనరు తరపున ఓ. తనికా చలం చెట్టిగారి వాదమును న్యాయమూర్తి విన్నపింప కేసు ఉపసంహరించుకొన గోరినను వారు వినలేదు. తనవత్తము వాని సభ్యునిగ ఉంచదలచితినిని తణికాచలంచెట్టిగారు చెప్పిరి.

న్యాయ. ఓ. రాజగోపాలులోనికి దిగుచున్నారు. కోర్టు నకు వానితో సంబంధములేదు.

ఓ. తణికాచలంచెట్టి:—ప్రతివాది సభలోచేరగనే ఉ పాధ్యక్షుడయ్యెను. అతను ఎన్నుకొనబడ కుండినకో న్యాయంబు కాస్తానము వచ్చియుండును. (నవ్వు)

టి. వి. వెంకటరమణయ్యగారి ప్రతివాదమును విన్న పింప న్యాయమూర్తి కేసు రద్దుజేసెను.

దక్షిణగండియూ వైశ్యసంఘాంధ్ర గ్రంథాలయము

1/19 కాశీ నెట్టిపిడి, మద్రాసు

పై గ్రంథాలయమునకు భాషాభిమానులైన శ్రీమదాంధ్ర విద్యావాచస్పతి, సాహిత్యసరస్వతి, విద్యావివేచక, విభూషణ, కళావధాని, దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు, మహారాజ శ్రీ పూరా జగన్నాథ శ్రేష్ఠిగారు, కందర్ల, రామమూర్తి వి. ఎ. ఎల్. టి., గారు, రామానుజశ్రేష్ఠి వి. ఏ. బి. ఎల్. హై కోర్టు వక్త్రులుగారు, బ్రహ్మశ్రీ పద్మయ్యప్పపాకా లాంధ్ర పండితుల తూర్పు విశ్వనాథాస్త్రిలుగారు, తంగిరాల, రామ నాధశర్మగారు, వహారాజశ్రీ రామానుజంగారు మొదలైనవారు సుబోధమగునటువంటియు, నీకులచేసిందివిడికృతమైనటు వంటియు అనేకసా త్రముల నొసంగిరి తెలుపుటకు సంతసించు చున్నాము.

కాన గ్రంథాలయసభ్యులతరపున నేను వైకనుపరచిన ఆంధ్రభాషాభిమానులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ వందనములర్పిం చుచున్నాడను. భాషాభిమానులు, పండితోత్తములు ఇట్లేప్రా స్సహించ ప్రార్థించుచున్నాడను.

డి. యల్. గంగాధరసెట్టి,

గౌరవకార్యదర్శి

విద్వాన్

బి. రాచప్పగారి గానసభ

నిన్నటిదినమున గోక్షేహాలునందు జరుపబడెను గౌరవనీయు లగు సర్ సి. పి. రామస్వామి

అయ్యరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి

నిన్నటిదినమున (80-1-27) గోక్షేహాలునందు మద్రాసు సరస్వతీ సంగీతసభవారిచే ఏర్పరపబడిన పై గానసభ బి. రాచప్పగారివల్ల జరుపబడెను. ఆసభకు సర్ సి. పి. రామ స్వామి అయ్యరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. రాచప్పగారి గాత్ర గాంధీర్యమును వాక్ ధాటియును మెచ్చదగియున్నది. రాచప్ప గారి పాటలను ఎంతసేపువినినను తనివితీరక సభికులలో కొం దరు వారివారి యిష్టమువచ్చిన పాటలనుపాడ మని రాచప్ప గారికి కరపత్రములను వెనుకనుండి ముందునకు వచ్చుచు రాచ ప్పగారి కంఠజేయుచు వచ్చిరి. రాచప్పగారు అకరపత్రము లన్నియు నందుకొని చిరునవ్వుతో సభికులతోరిన కొన్ని పాటలను మాత్రము పాడి వారిమనస్సులను రంజింపజేసిరి. అం తట అధ్యక్షులను పుష్పమాలాలంకృతులను చేసి సభను రాత్రి 8 గంటలకు ముగించిరి.

కే. యస్. చౌదరి,

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కొట్టియరాజ్యతంత్రమును కన్యకాని నిరసించు నను నిందించినను పరిహరించినను శ్వేతరాజ్యముల రాజ్యతంత్రములందు కొట్టియరాజ్య తంత్రములకు ముగను రాజ్యముచేయుచున్నది. శాంతివనములు స్వస్థివాచకములు ధర్మక్షిణములు సుఖాపితములు మనోవిక్రమమును గలుగజేసి పేరానలను పురికొల్పినను పర్యవసానము మాత్రము కూర్మముగ నుండును. దక్షిణాఫ్రికా రాయబారముల ఫలము పాశ్చాత్యరాజ్య తంత్రముల ప్రావిణ్యమును విశదము చేయుచున్నది. గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు హాబిబుల్లాసాహెబుగారు ఆంధ్రా సుగారు రాయబారము సాధించిన మహాఫలమును సహస్రముఖములను కొనియాడిరి. దక్షిణాఫ్రికా మంత్రులు రాయబారుల వినయ వివేకములను నభినందించిరి. విడులను జేసిరి. సభలను జేసి యభినందించిరి. ఫలము మాత్రము గోచ్యముగ నున్నది. హిందూక్షత్రికా విలేఖరి సూచించిన సూచనలు యథార్థమైన పత్రికలయందు ప్రచురింప బడిన స్తోత్రపాతము లన్నియును నిరాధారములని విశదమగుచున్నది. రాయబారులసందేశము లతి శయోక్తులతో నిండియున్నను సత్యప్రియుడైన ఆంధ్రాసుగా రెబులు మోసపోయిరో తెలియ కున్నది. ఆఫ్రికాయందు నిస్సహాయస్థితియందున్న శ్వేతేతరప్రజలకు ధర్మక్షత్రికా తైన ఆంధ్రాసుగారు మాత్ర మేమి చేయ గలరు? దక్షిణాఫ్రికా సమస్య కేవలము భారతీయసమస్య మాత్రము గాదు. ఇది యథార్థముగను తెల్లనల్లజాతులసమస్య. ఆసియా యూరపుసమస్య. ఈ సమస్య ఆఫ్రికాకు సంబంధించినను ఆసియా సమస్యగను నెన్నవలసి యున్నది. ఆఫ్రికాను యూరపుజాతులన్నియును విచ్ఛలవిడిగను పంచుకొనినవి. ఆఫ్రికనులను స్వస్థలములందు మంచి ప్రదేశములనుండి వెడలగొట్టి మన్యప్రదేశములపాలు చేసినవి. ఆఫ్రికనులు స్వదేశమునందు దాసానుదాసులయి నివసించుట కవకాశములు గలవు గాని తల యెత్తుకొని తిరుగుట కవకాశములు లేవు. ఆఫ్రికా వికాసమునకు శ్వేతముఖులతో బాటు భారతీయులును పాటుపడినను ఆసియావాసులైన భారతీయులకును ఆఫ్రికావాసులకు పట్టిన గతియే పట్టినది. ఆసియావాసులను ఆఫ్రికావాసులను శాశ్వతముగను యూరపియును లకు దాసానుదాసులను జేయుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఆయేర్పాటుల నుపసంహరించుటకు భారత రాయబార మంతవర కుపయోగపడినదియును వివాదించదగియున్నది.

ఆఫ్రికాప్రభుత్వమునకును భారతప్రభుత్వమునకును సేర్పడనున్న ఒడంబడికయందు ఆఫ్రికాను

శ్వేతాఫ్రికాయని యంగీకరించవలసియున్నది. ఈ యంగీకారముతో భారతీయులహక్కు లన్నియును సంతరించుచున్నవి. శ్వేతజాతులకోరిక ఫలించుచున్నది. భారతీయులను శ్వేతముఖులప్రమాణము నకు ను స్థితి గ తు ల కు ను మార్చుటకు ఆఫ్రికా భారతప్రభుత్వములు ద్రవ్యమును వ్యయముచేసి పాటుపడుట కేర్పాటులు చేయబడును. భారతీయులు పాటుపాటులను ధరించి మద్యమంసాద్యాహారముల కభ్యాసపడ నంతవరకును వారిపొడుమనీ ప్రత్యేకప్రదేశములందు నివసించవలయును. భారతీయులు స్వధర్మములను విడిచి పరధర్మావలంబను లైనపుడు వారికిని తెల్లవారికిని గలహక్కులు గలుగగలవు. భారతీయులు తెల్లవారితో వైకృతమును బొందినపుడు వారిజాతివివక్షతయే పోయినపుడు వారి కేమి హక్కులు గలిగినను భారతదేశమునకు ప్రయోజనకరములు గావు. భారతధర్మము గలిగి వర్తమాన కాలమునం దాఫ్రికాయందున్న భారతీయుల హక్కులను నిర్ణయించుటకు ఒడంబడిక గావలయును గాని భావికాలపు భారతీయులవిషయమై ఒడంబడిక నిరుపయోగము. ఆఫ్రికాయందు తెల్లవారిప్రభుత్వ మంతశాశ్వతమో దైవాధీనమునందు గలదుగాని మానవాధీనమునందు లేదు. నల్లవారిని తెల్లవారిని జేసెడిలోపలను జరుగవలసినపని గమనించదగియున్నది. భారతీయులు నిర్బంధములు లేకను వారి యిష్టానుసారముగను స్వదేశమునకుగాని ఇతరదేశములకుగాని పోవుటకు ఆఫ్రికాప్రభుత్వము సౌకర్యములను గల్పించుట కంగీకరించినది. ఇప్పుడు ఆఫ్రికాయందు నివసించుచున్న భారతీయులసంఖ్యను తగ్గించుట మొదటిపనియై యున్నది. శేషించిన వారిని తెల్లవారిప్రమాణమునకు మార్చుట రెండవ పనియైయున్నది. ఆఫ్రికా ప్రభుత్వ మీ గొప్పవరముల నంగీకరించినందులకు ఆఫ్రికాకు భరతివర్షము వ్యాపారసౌకర్యముల నొసంగవలయును. బాగ్మ మద్యములు నిరాటంకముగను నెగుమతి చేయుటకు ఆఫ్రికాదేశమునకు హక్కు నొసంగవలయును. భారత ప్రభుత్వము ఆఫ్రికాయందు భారతీయుల హక్కులను గాపాడుటకు కమిషనరును నియమింపవచ్చును. భరతివర్షమునకు, వలసరాజ్యములకు గల స్వాతంత్ర్యము గలిగినపుడు భారతీయులకు తెల్లవారికి గల నియోజకాధికార మొసంగబడును. ఆయధికారమైనను తెల్లవారియాధిక్యమున కభ్యంతరము లేనపుడు మాత్రమే యొసంగబడును. ఈ యేర్పాటులకు భారతప్రభుత్వ మంగీకరించిన యెడలను ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము ఆసియా నిర్బంధ శాసనముల నుపసంహరించుట కంగీకరించుచున్నది. ఈయొడంబడికలు సత్యమైన భారతీయులకేవిధమైన ప్రయోజనమును గలుగలేదని విస్పష్టమగుచున్నది. ఇపు డాఫ్రికాయందు నివసించుచున్న భారతీయుల సేవాయోపాయములనొ పన్ని పంపివేయవలయును. శేషించినవారి కిపుడున్న నిర్బంధములు నిలిచియుండును. వారిని తెల్లవారి మాదిరిగను జేయుటకు ప్రయత్నములు చేయబడును. భారతీయులు తెల్లవారిమాదిరి తయారై భరతివర్షమునకు వలసరాజ్యములస్థితి సంప్రాప్త మైనపుడు తెల్లవారికిగల హక్కులు భారతీయులకు ప్రసాదించబడును. ఈపని యసంభవమని మూలనుగారికిని వారి

సహచరులకును దెలిసియున్నది. సంభవమైనను భారతీయులకు నిరుపయోగము. భారతీయులక్షణములు లేని ప్రజలకు భావికాలమునందు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమేమి మహాపకారములను జేసినను వర్తమాన సంతతికి ప్రయోజనములేదు. భావికాలమునందు ఆఫ్రికాప్రభుత్వమునకిట్టి సంకల్పముగాని సామర్థ్యముగాని యుండునని చెప్పటమును సాగ్యముగాదు. ఆఫ్రికాయందుని తెల్లవారికి మాత్రము వెంటనే ప్రయోజనము గలుగుచున్నది. భరతివర్షమునందలి బాగ్మపరిశ్రమకు పోటీచేయుచున్న ఆఫ్రికా బాగ్మను ఎగుమతిచేసి లాభమును పొందుటకు వీలగును. మద్య పాన నిషేధమును గోచ్యముచున్న దేశమునకు మద్యములను ఎగుమతిచేయుటకు వీలగును. భరతివర్షమునకును భారతీయులకును రాగల ప్రయోజనములు సందిగ్ధముగనున్నవి. పొందగలనష్టము ప్రత్యక్షముగను గనుపడుచున్నది. ఇట్టి వివరతమైన యొడంబడికను భారతరాయబారు లంగీకరించినారని నమ్ముట కష్టముగనున్నది. అయినను నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయులేమిచేయగలరు? భారతభూమికి స్వరాజ్యము లేనంతవరకును నిట్టి యసంబద్ధములైన యేర్పాటులు జరుగుచుండుట సహజము. స్వరాజ్యమును బడసిన భారతీయులతో నిట్టితంత్రములను బన్నుటకు దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వము సాహసించదుగదా?

గాంధీమహాత్ముడు-విదేశసంచారము

శ్లో॥ ఉద్ధరే దాత్యనాత్మానమాత్మాన మపసాదయేత్ |
ఆత్మైకహృత్తో బస్వ రాత్మైక రిపురాత్మనః॥

గాంధీమహాత్ముని యహింసాసం దేశమునువినుటకు పాశ్చాత్యదేశములు పరమాత్సాహమును జూపుచున్నవి. స్వీడను ఫ్రాన్సు ఇటలీ అమెరికా దేశవాసులు మహాత్మున కాహ్వానములను పంపియుండిరి. అమెరికాదేశవాసులు ముఖ్యముగను బలవంతము చేయుచున్నారు. ఇటీవల భరతివర్ష యాత్రను జేసిన అమెరికా కోటీశ్వరులు భరతివర్షాభ్యుదయమునకై మహాత్మునకు పెన్నిధిని సమర్పించుటకు వాగ్దానముచేసిరి. కాని మహాత్ముని స్థిరసంకల్పమును కీర్తివ్యామోహముగాని ధనవ్యామోహముగాని చలించజాలక పోయినవి. స్వయం ప్రకర్షణమునకు విముఖుడైన మహాత్మునకీయాహ్వానములు సంభ్రమమును గలుగజేయుట సహజము. స్వోత్కర్షపరాయణులతో నిండియున్న లోకమునం దాత్మగోపనమును గోరెడివారరుదుగను నుందురు. అవకాశము గలిగినపుడెల్ల స్వాభిప్రాయములను విచ్ఛలవిడిగను ప్రకటించుట మహత్వ లక్షణముగను గ్రహింపబడుచున్నది. అమెరికాయందు మహానుభావులు చేసెడి యపన్యాసములకు వేలరూప్యములలాభము వచ్చుచున్నది. నిగ్రహ పరాయణుడైన గాంధీమహాత్మునకు మానవ ప్రయోజనములు యథార్థమైన ప్రయోజనములు గాని స్వీయప్రయోజనములు ప్రయోజనములు గావు. గతసంవత్సరమునందు మహాత్ముడు మానముద్రను దాల్చినబర్మతీయందు నివసించుచు నిగ్రహ సామర్థ్యమును విశదము చేయగలిగెను. అమెరికాదేశీయుల యాహ్వానమును నిరాకరించుటకును మహాత్మునియాత్మనిగ్రహమే కారణముగ నున్నది.

గాంధీ మహాత్ముడు మానవకల్యాణమునకు అహింసాధర్మమును అసహాయోద్వేగమును భా

ధింనుచున్నాడు. ఈ సర్దుములను త్యాగము స్వయంసహాయము బీజములైయున్నవి. వ్యవహారమునం దీధర్మములు దౌర్జన్యరహితమైన యనహా యోధ్యమహామును (non-violent non-cooperation) ధాల్చినవి. దక్షిణాఫ్రికాయందును చాంపరానునందును బాండ్లొలియందును గాంధీమహాత్ముడియుధ్యమసాధనమునను కార్యసిద్ధిని బొందగలిగెను. అనహా యోధ్యమమున విశాలమైన భారత రాజ్యాంగరంగమునం దుపయోగించి గాంధీమహాత్ముడు పశ్చాత్తాపమును బొందెను. భరతవర్షమునందు గతించిన అయిదేండ్లయందును నడిచిన అనహా యోధ్యమోదరంతము గాంధీయుదంతముగను నెన్నదగియున్నది. గాంధీమహాత్మునకు కేవలము సిద్ధాంతములు సంతృప్తిని గలుగజేయజాలవు. సిద్ధాంతమునందు త్యాగము స్వయంసహాయము ప్రశస్తములైనను కార్యరూపమును దాల్చినపుడు మానవకల్యాణమునకు నిరుపయోగములుగ నుండును. సిద్ధాంతములను నిత్యజీవనమునందు సమన్వయము చేయుటకు మహాత్ములవ తరించుచుండురు. మహాత్ములకు ధర్మోద్ధరణము ప్రయోజనముగాని స్వీయ గౌరవప్రతిష్ఠలు ప్రయోజనములు గావు. గాంధీమహాత్ముడు వ్రాయుచున్న స్వీయచరిత్రమునందు వారి ధర్మాన్వేషణాభిలాష విశదమగుచున్నది. నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయుల నుద్ధరించుటకు మహాత్ముడు త్రికరణశుద్ధిగను పాటుపడుచున్న విధమును మహాత్ముని లోకప్రియత్వము విశదము చేయుచున్నది. నిస్సహాయస్థితియందున్న భారతీయుల యుద్ధరణమునకు త్యాగము స్వయంసహాయము సాధనములుగ నున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు రాటము ఖడ్గరు రూపమున నీ రెండుసాధనములను దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు శ్రమపడుచున్నను ప్రజాహృదయము లగ్నము గాకున్నది. స్వదేశహృదయము నీ పరమధర్మములందు లగ్నము చేయనంతవరకును మహాత్మునకు పరదేశయాత్రలు సహ్యములు గాజాలవు. అమెరికా సంచారమును సంగీకరింపకుండుటకు మహాత్ముడు రెండు కారణములను దెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముని సందేశము సుస్థిరమైన కార్యరూపమును దాల్చవలసియున్నది. స్వదేశస్థితి సందిగ్ధస్థితియందున్నపుడు విదేశసంచారము ప్రియకరము గాజాలదు. హిందూమహమ్మదీయవిభేదములు నాయకుల విభేదములు ఖడ్గరు నిరాదరణము మహాత్ముని సంచారమునకు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. ఖడ్గరు వ్యాపనమునకు మహాత్ముడు గొప్ప నిధిని సమకూర్చుటకు పూనుకొనియున్నాడు. ప్రజలు త్యాగపరాయణ లయి స్వయంసహాయము నవలంబించిన ఖడ్గరువ్యాపన నిధిని సమకూర్చుట సులభమగును. ముప్పదికోట్ల ప్రజలు స్థిరసంకల్పమును బూనిన దేశబంధుదాసు స్వరణాచిహ్న మయిన ఖడ్గరునిధిని సహజముచేయుట సులభకార్యమగును. భారతీయులందరును యథాశక్తిని ఖడ్గరు నిధికి కానుకలను సమర్పించిన మహాత్ముని అమెరికాయాత్ర సులభసాధ్యము కాగలదు. వర్తమానసమయమునందు ప్రపంచ సాభాగ్యము కోటిశ్వరులతో నిండిన అమెరికామీద నాధారపడియున్నది. భౌతికసంపదలతో తులహుగనుచున్న అమెరికాదృష్టిని నాభ్యాత్మికపరముచేయుట ప్రపంచ శాంతికిని కల్యాణమునకును సాధనము గాగలదు.

అమెరికాయందు జిజ్ఞాసువులు ప్రపంచోద్ధరణమునకు ధర్మసందేశమును నిరీక్షించుచున్నారు. చిరకాలాగతంబైన విజ్ఞానసంపన్నమైన భారతవర్షము గాంధీమహాత్ముని ముఖమునను ధర్మసందేశమును అమెరికా ప్రజలకు విశదముచేయుటకు దగియున్నది. భారతీయులందరును యథాశక్తిని గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమును సఫలముచేసి మహాత్ముని ధర్మసందేశమును లోకమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు దోడ్పడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

నర్ అబ్దుల్ రహీం గారి దుర్యోధనఫలము

పలుసంఘములతో నిండియున్న దేశమునందు సాంఘిక దురభిమానమును పురికొలుపుట యాత్యవిభూతమునకు గౌరణంబగుచున్నది. అబ్దుల్ రహీం గారితో గలిసి పనిజేయుటకు హిందువులు నిరాకరించిరి. రహీముగారిసంకల్పము మహమ్మదీయుల పురోభివృద్ధియై యైన గజ్జువీగారుగాని యితరులు గాని ప్రతికూలురుగ నుండజాలరు. రహీం గారికి గల స్వసంఘభిమానము సరిహద్దును దాటి పరసంఘద్వేషముగను నేర్పడినపు డాత్మగౌరవముగల హిందువులుగాని మహమ్మదీయులు గాని వారి యాచరణమును హర్షింపజాలరు. అబ్దుల్ రహీం గారు హైకోర్టుజడ్జిపదవిని కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వ పదవిని నధిస్థించి అధికారనిర్వహణమునందలి కష్టసుఖముల ననుభవించిరి. ఇప్పుడు వారి తరులను రంగమున కెక్కించి తాము తటస్థులుగ నుండవలసినసమయముగ నున్నది. గజ్జువీగారికి సహాయముచేయుటకు బదులు ప్రతిఘటనము చూపుట మహమ్మదీయలభములకు సాధనము గాదు. రహీం గారి ద్వేషవిషయము విద్యార్థులకు వ్యాపించుట భావిశుభస్థితికి ప్రతిబంధకము గాగలదు. గజ్జువీ గారిని బలవంతపెట్టుటకు మహమ్మదీయవిద్యార్థులు చేయుచున్న యల్లరులను వెంటనే యాపుటకు అబ్దుల్ రహీము గారు ప్రయత్నించవలసి యుండురు. నేడు గజ్జువీగారికి జూపుచున్న యవజ్ఞతనె విద్యార్థులు శేపు అబ్దుల్ రహీముగారికి చూపుట యును సహజమని గ్రహించుట వివేకము.

సామాజ్యసభ - ఉపాధ్యక్షులు

సామాజ్యసభయందు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనుటకు ఎత్తులు వైయెత్తులు జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు షేర్షానిగారిని నిర్ణయించిరి. మహమ్మదు యాకుబుగారిని జిన్నా పక్షము వారు నిర్ణయించుచున్నారు. సర్ అబ్దుల్ కవాయముగారిని యూరపియనులు నియోగించు చున్నారు. నియోగిగారు స్వతంత్రులుగను నిలుచుచున్నారు. ముప్పురు మహమ్మదీయులును ఒక హిందూ ఆభ్యర్థియును పోటీ చేయు నపుడు జయపాప జయములను నిర్ణయించుట దుస్తరముగ నున్నది. అనుభవమునందు నియోగిగారు ప్రధానులుగ నున్నను కాంగ్రెసుపక్షమువారిసహాయము లేకను వారికి విజయము గలుగజాలదు. మహమ్మదీయులందరును చేరి షేర్షానిగారికి సహాయముచేసిన కాంగ్రెసు సహాయముతో షేర్షానిగారికి విజయము గలుగగలదు. సామాజ్యశాసనసభయందలి 110 సభ్యులందును 42 ప్రభుత్వసలంబనులు 42 కాంగ్రెసు పక్షమువారు గలరు. లాజపతిరాయిగారి పక్షము సహాయముతో షేర్షానిగారికి విజయము

గలుగుట సంభవము. పటేలుగారినివలెనే డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటునుగూడ నేతగ్రీవముగను నెన్నుకొని సామాజ్యశాసనసభ సంయోగబలమును వ్యక్తము చేయుట దేశక్షేమమునకు ప్రయోజనకరము.

సుజానుచంద్రబోసుగారి నిర్బంధము

బోసుగారి యారోగ్యము చెడియున్నదని పత్రికలయందలి వార్తలు విశదముచేయుచున్నవి. నిరపరాధుని అనారోగ్యస్థితియందున్నను నిర్బంధించుట న్యాయముగాని రాజ్యనీతిగాని కాజాలదు. భారతీయులందరును నేతగ్రీవముగను విడుదలను కోరుచున్నను వంగదేశీయ నిర్బంధితులను విడుదల చేయకుండుట బ్రిటీషుప్రతిష్ఠకు ప్రయోజనము గాదు. సర్ పి. సి. రాయ గారు చెప్పినటులే, ఊణమున నెవరు నిర్బంధింపబడుదురో దురూహ్య మైనపుడు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము గలదని యెవరు చెప్పగలరు? రఘునందన ప్రసాదుగారి ప్రశ్నకు జవాబు నిచ్చుచు దేశక్షేమమునకు భంగము గలుగనపుడు నిర్బంధితుల విమోచనమును, దురంతముల భయము లేనపుడు వ్యక్తులవిమోచనమును చేయబడుననియును ప్రభుత్వోద్వేగి బదులు చెప్పెను. ప్రభుత్వమునకు ప్రజలయందు విశ్వాసము లేనంతవరకును నిది సంభవముగాదు. కేవలము మాటలతో ప్రయోజనము లేదని తెలిసియును కార్యసాధనమునకు బూనుకొనక పోవుట బ్రిటీషు ప్రభుత్వవిధానఫలముగ నున్నది. ఈసమ్మోహము ప్రజాహృదయమునుండి పోనంతవరకును నిర్బంధములు తొలగుటగాని స్వరాజ్యము సమకూడుటగాని దుస్తరముగ నున్నది. ప్రజలను కార్యపరతంత్రులను జేయుటకు గాంధీమహాత్మునివలె నితరనాయకులును పూనుకొని నిర్బంధవిమోచనమునకు దోడ్పడుట కర్తవ్యముగ నున్నది.

పెద్దవేషములు మోసములు

కలకత్తాయందు దొక మహారాజునకు జేసిన మోసము నిత్యకృత్యములందు సామాన్యముగ గనుపడుచున్నది. జోన్సు అనునత దొక కి మహారాజున కప్పను కుదుర్చుటకు 10,00,000 పిలువగల నగలను తీసికొని నగలను మాయముచేసి యుత్తపెట్టె నిచ్చెను. ఆయన పోలీసువారికి తెలిసినపుడు నగలన్నియును దొరికినవి. పెద్దదొరలవేషములను వేసికొని చేసిన మోసము లిటీఫల తరుచుగ గనుబడుచున్నవి. మహారాజులు దొరలవేషములను జూచి మోసపోకుండుట తట్టివ్యవహారములను జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనియెడరుగాక!

గొప్ప భూరిదానము

చోడవరము జనవరి 31:— తునిమహారాజునాథుని నకమూల అల్లుడును, గౌరవనీయులగు నరసింహరాజుగారి జ్ఞాతి, లక్కవరం ప్రాప్తయింపబడి శ్రీరాజాచింతలపాటి సూర్యనారాయణరాజు బహదరునారు చోడవరము విద్యార్థులకు వసతిగృహములను నిర్మించుటకు సాలుకు 500 రూప్యముల ఆదాయమునొసగు భూమిని దానమొసగిరి. ఈవసతిగృహమున విద్యార్థులకు ఆహారము యివ్వబడును. వీరు తన భార్యయగు కీర్తిశేఖరాలయిన శ్రీమతి రాజకుమారికి సీతాయంబగారి జ్ఞాపకార్థమై చోడవరం నీటిసప్లయ స్థితిమును 12 వేల రూప్యములు విరాళ మొసగియుండిరి. చోడవరం నగరమున కొత్తాయలు పెట్టుటకు 3000 రూప్యములు విరాళ మొసగిరి. (స్వకీయః ఖరీదంతివార్త)

చై నావారిపట్ల సానుభూతి జూపుటకును భాగ్యరాకులను చై నాకు పంపగూడదని ప్రభుత్వమువారికి ప్రజాభిప్రాయము తెలుపుటకును పి. కుందరవిశ్వగారి ఆధ్వర్యమున మధురలో 30వ తేదీని గొప్పసభ జరిగెను. ప్రభుత్వమువారిచర్యకు ఖండించుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

చీనాలో బ్రిటిషువారికి దురుద్దేశ్యము లేదు

ఇంగ్లాండు ఉదారస్వభావము

అమెరికను ప్రకటనముజూచి పికింగ్లోనున్న చీనా అధికారులు ఆశ్చర్యమొందెను. బ్రిటిషు విధానమువలన అమెరికనులు ఇదమిషనుని ఏమియు జెప్పలేదనుచున్నారు.

డొమినియనుమంత్రి ప్రకటనము

రుగ్బీ: చీనానున్నమగూర్చి డొమినియనుమంత్రి కర్నలు అమెరికాను ఇట్లు తెలిపిరి. చీనాలో ఒడంబడికపాట్లు అసహాయపరిస్థితులందున్న చీనాలో పాశ్చాత్యుల స్వార్థమునే విధించలేదు. ఆపుకు యూరపు నర్తకమును సాగించుటకు ఆపరిస్థితులు వీలుగనుండుటచే అట్లుజేయవలసివచ్చెను. ఆపరిపాలనమున బ్రిటిషు, విజేతయుల యంతాహముచేతనే గాక ఇతరకారణములచేనూడ గొప్పనగరము లేర్పడినవి. అధునిక పద్ధతులమీద, చీనావారు తమ మునిపింపబడకుండుననుసరించి యభివృద్ధిగాంచుటకు, యభివృద్ధిగాంచుచున్న జాతీయప్రజాభివృద్ధిపై నెత్తెచ్చిన హక్కులలో చాలవరకు నష్టదాయకముగనున్నవి. చీనావారికి మనస్సుకంటుమగనున్నవి నిశ్చయముగ. ప్రస్తుతము దేర్పడిన కట్టలముచే ఏమిచేయకుండ పోరకుండ వలెనని తోచినను, సాధ్యమైనంతవరకు చీనాఆశయములను ఈదేర్చుటకు బ్రిటిషువారు చీనాలో ఉదారస్వభావముతో ఒకవిధానమును తలచెట్టిరి. హ్యంగ్లోలో ఇరవైవేలవందల సంవత్సరములనుండియు జరిగినను, తమ ప్రధానమును విధానమునకు అడ్డురాలేదని భావించి వాటిని సుకుజేయక, దక్షిణ ఉత్తరచీనా నాయకులందరితో రాయబారములను జరుపుచున్నాడు. ప్రస్తుతముందున్న ఒడంబడికను సమరణజేసెదమనిరి. చీనావారిమనసును గనిచెట్టి అంత ఎక్కువదాక్షిణ్యముతో నిదానముతో ప్రవర్తించుచున్నారము. ఈసంగతులన్నియు ప్రకటితమైనవెంటనే తెలియగలవు. చీనా జేయమును గోరువారము చీనాలో ఏతెగవారును వాటిని నిరాకరించరు. చీనాజాతీయభావములను మన్నించువారు గూడ నిరాకరించరు.

ఒకవేళ ఎవరైన నిరాకరించిరేని చీనాలో జరుగు సంగతులచే గాక ఇతరపరిస్థితులందేసి కావచ్చును.

చీనామీదగాని చీనాలోగాని యుద్ధముజేయు తలంపుతో హ్యంగ్లోపాకు బ్రిటిషువారు సేనలను గొంపోవుట లేదు. చీనా అంతఃకలమలలో పాశ్చాత్యులనెదిగిరి జయించువలెననిగాని మాకు తలంపు లేదు. అట్టితలంపు గనుక యున్న ఇంత చిన్న సేనతో ప్రయత్నించుట ఉత్తమిచ్చి వ్యవహారము వలెనుండును. ఇప్పుడు జరుగుచున్న చర్చలను నెట్లంటుల జేయుటకుగూడ బెదిరించుటకు సేనలను బంపలేదు. మేము చీనాలోనున్న బ్రిటిషుప్రజల ప్రాణములను సాక్షును గాపాడుటకు ప్రతిష్ట స్వప్రకటన బంపుచున్నారము. ముఖ్యముగ హ్యంగ్లోనున్నవారిని గాపాడుటకు బంపితిమి. చీనా గనుక ఇంగ్లాండును కాడ్డి మైల్లదూరములో నున్నచో హ్యంగ్లోపాకు ముప్పువచ్చునరకు చూస్తూయుండెడివారమే. కాని నిజపరిస్థితులందేని చీనా కదుదూర ముంటునే ఎన్నడును అత్యధముగాని కాపురము ఇప్పుడు జేసికొనక తప్పినదగును. ఈలోపుగ రాయబారములు మొన్నజరిగిన సంగతులను బట్టిగాని నైతిక పరిస్థితులందేనిగాని జరుగుటలేదు. చూచిగానము మంచిది యను సంగతిమీదనే అంతము ఆలోచించి చేయుచున్నారము.

చీమలవారములె హ్యంగ్లోపాకు రక్షణనైపుణ్యముగలవచ్చును. నైతిక, నాకా, వైమనిక, దళములు, కార్మికులు, అయితాఖాధిగ్రులు, గుమాస్తాలు, యుద్ధసామగ్రియందు మాంసమును సప్తయిచేయవారును, రొట్టెలను సప్తయిచేయవారును నైపుణ్యహామకులు, దారులవచ్చుచున్నారు. రేవులలో దిగచున్నారు. వాడులలో చాలమంది యుద్ధములో పనిజేసినవారే యనుచున్నాడు. ఇద్దరు చీనాలోనే యున్నారు.

అమెరికాకోరిక

చీనాకు సుంకములు అధికారమునీయవలెననుట

న్యూయార్క్, జనవరి 28:—తుదకు అమెరికనులు సాధ్యమైనంతవరకు చీనాకు సుంకములయధికారము నిచ్చివేయవలెననుచున్నారు.

హ్యంగ్లోలోనున్న బ్రిటిషుమంత్రియు, పికింగ్లోయున్న బ్రిటిషుమంత్రియు డిశంబరులో బ్రిటిషువారు ప్రకటించిన ప్రకటనమును చీనాయధికారులకందజేసి తేవో తెలియజేసినది. కాని వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము పికింగ్ బ్రిటిషుమంత్రి ఈసంగతిని ఇతర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు మాత్రము తెలియజేసెననుచున్నారు.

చీనాలో సంగతులనుబట్టి బ్రిటిషువారిసూచనలను ప్రకటించునది తేదిని తేలును.

బెర్లియము ప్రభుత్వము

రేవు పని

రుగ్బీ, జనవరి 28:—బెర్లియములో రేవు బాగు చేయుటకు బెర్లియం ప్రభుత్వమువారు లండను కంపెనీతో 850000 పౌనులకు కంట్రాక్టును జేసికొనిరి. కాంగ్డగ్గర క్రొత్తరేవును గట్టెరచుట.

లంకాపైరు వర్తకము

ఇండియాలో భాగ్యోదయము

లండన్, జనవరి 27:—ఇండియాలో వర్తకపరిస్థితులు భాగ్యోదయమును నూచించు చున్నవి. పోయిన కొద్దికాలముండి ఎక్కువపని దొరికినది. ఇంకను ఎక్కువగిరాకి గలననుచున్నారు. ప్రస్తుతసందర్భములందు చీనా నాలుసరవలను తగ్గుకుండ కొనుచునేయుండుట ఆశ్చర్యముగ నున్నది. జపాను బ్రిటిషు దినుమతులు తగ్గినవి.

వెరిషియా రాజధాని వాయువార్తాప్రచారము

వెరారా, జనవరి 27:—వెరారాలో గూడ వాయువార్తాప్రచారమును 27 తేదీని ప్రారంభించిరి.

కలరా ప్రమాదము

లండన్, జనవరి 28:—ఇండియాలోనే కలరాను అడవిదేయని పక్షమున యూరంతయు ప్రాకిపోవునగాన పడమటి సయ్యుక్త పరగణాలోను పంజాబులోను హరిద్వారములో జరుగు కుంభ కేళి త్వవమునకు బోవు ప్రయాణికులకు, కలరాసోకకుండకీకాలను వేయించి కాపాడవలెనని సర్ లియనార్డు రాజర్న (వి.ఎం.ఎస్.) గారు దెలిపిరి.

జర్మను మంత్రివర్గము

బెర్లిన్, జనవరి 28:—డాక్టరు మర్క్సగారే చాన్సిలరు హెడ్ కోమిలను (సెంటరు, గారు ఆర్థికమంత్రి డాక్టరు ట్రైన్బర్గ్ గారు విదేశాంగమంత్రి. డాక్టరు నెస్టరు, రక్షకమంత్రి దేశీయమంత్రి హెడ్ హెర్బర్ట్ వైచిచాన్సిలరు. న్యాయశాఖ, రాకపోకలు, వ్యవసాయము, జాతీయ, కార్యక, సెంటరుపక్షముల హస్తగతమైనది. ఆర్థికశాఖ జర్మను ప్రజాపక్షహస్తగతమైనది. తంతిశాఖ బేరేర్సా ప్రజాపక్ష హస్తగతమైనది.

దక్షిణఆఫ్రికా ఆశయము

భారతసమన్వయ త్వరలో పరిష్కారము

ఉక్కుపనుల ప్రతిష్ఠాపన

కేపుటౌన్, జనవరి 28:—యూనియను సార్వమెంటును సేను తెరచుచు అట్లోని ప్రభుత్వసామ్రాజ్య ఫలితములను గూర్చి ఇట్లు తెలియజేసెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా మంత్రుల కందరకును సామ్రాజ్యసభా ఫలితములు తృప్తికరముగ నున్నవని తలచెదను.

కొండులేమిల సభ భారత ప్రతినిధితో దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల సమన్వయతృప్తికరముగ అనుభవముగ పరిష్కారముజేయుగాక యని ఆశించుచున్నాడను.

ఉక్కుపనుల స్థాపనలో ప్రభుత్వమువారు పాల్గొని సహాయముచేయుటకు నిల్లును ప్రజేకపై టైదరు. ఇనుము, ఉక్కు, సప్తయికి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇతరులపై ఆధారపడకుండ జేయుటలేదు.

ఇంగ్లాండు స్కాట్లాండులో తుపాను భీభత్సము

8 గురు చనిపోవుట, 100 గురు తీతరాత్రులగుట

లండన్, జనవరి 28:—ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు వత్తరముగ భయంకరమగుతుపాను వీచెను. చాల ఘోరము జరిగెను. ఒక గ్లాస్గోలోని ఆంగులో ఇద్దరు కాపురముండ, మరొకరి పోయినది. ఇంతవరకు నలుగురు చనిపోయినటులను 150 మందికి గాయములు తగిలినటులను తెలిసినది.

బ్రిటిషుదీవు లంతటను తుపాను వీచుటచే పెంకులెగిరి పోయి పిధులంబడి రణభయముతో ఎంతయోప్రమాదమును గలుగజేసెను. దేశమంతటను తంతిశిగా పొడైనవి.

ఇంటికప్ప తెగిరిపోయినవి చెక్కచెదరకుండ కప్పతో బాటు ఒకపాకెగిరిపోయి రైల్వేపట్టాలమీద వచ్చిపడి పోయెను.

బెర్లియ న్యూక్లాసిలు ఎక్కువైన రైలు 40 నిమిషములు కదలలేదు. అటులనే నిలిచిపోయెను. చాలభయపడిరి. బండ్లన్నియు నడము ఊగిపోయెను. వర్షము కంకర కిటికీల గుండా లోపలికి కొట్టెను. ఉత్తర సముద్రము బెర్లియకు దూరముగ ఊడికిపోవుచుండెను. జాలరిపడవలగ మరితర నాకలగతి ఏమగునో యని తమాతసాలాడుచున్నారు.

ఒక గ్లాస్గోలోనే 8 గురు చనిపోయినయొ 100 గురు తీతరాత్రులై రనియు తెలియచున్నది. జాలరిపడవలు మరితర నాకలగతినిగూర్చి చాల దిగులాంచుచున్నారు.

బొగ్గుగని ప్రమాదము

గొయ్యి ప్రేలుట

లండన్, జనవరి 28:—క్రొత్తగ ఏర్పడిన తూర్పుకంటు బొగ్గుగనిలో గొయ్యి ఒకటి ప్రేలి నలుగురు చనిపోయిరి. 11 గురు తీతరాత్రులైరి.

టోక్యోలో షరశురామప్రీతి

టోక్యో, జన 28:—600 ఇండ్లు, రైల్వేస్టేషనులు బ్యాంకులు, పోలీసుకేరీ, ఇతరకార్యాలయములు తగలబడినవి. ఎవరను మాత్రము చనిపోలేదు.

కిలుక్యాటు క్లబ్బు వారికి 1509 పౌనుల జరిమానాను, 150 పౌనులను ఖర్చులక్రిందను విధించిరి. త్రాగినవారికి క్లబ్బుకు బోయినవారికి రికి పౌనులను జరిమానాను విధించిరి.

ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు తుపాను-మరణములు

లండన్, జనవరి 28:—ఇంతవరకు తుపానుచే ఆధము 14 గురైన చనిపోవలనియుండునని దెలిసిరి. ముఖ్యముగ ప్రమాదములు గ్లాస్గోలోనే కల్గెను.

చీనా వ్యవహారములు

పికింగ్, జనవరి 28:—సర్ మెల్బు ల్యాంప్సెట్ గారు విద్విగ్గును మాగానికి తెప్పించుటచే హ్యంగ్లోలో నున్న రూడిక్ గానుచేరిగూడ తెలియజేసిరి.

దూరదర్శనము

రుగ్బీ, జనవరి 28:—ఒకచోటునందు జరుగు సంగతులు ఇంకొకచోట ఎంతదూరమైన కన్పించునటుల జయప్రదముగ సాధ్యమగునట్లు వాయువార్తాద్వారా చేయగలవని సెనటరు మార్క్సగారు తెలిపిరి.

ఎవరోచాసిరిని గ్రంథము ప్రకటించిన పీయర్సుగారిని వచిలేసిరి.

జనరలు మ్యాక్జిమిగారి రాజీనామా

కనడా బాతీయరక్షణశాఖయందున్న మేజరు జనరలు మ్యాక్జిమిగారు. చీనాకుబంపు సేనలో పనిజేసెదనని యుద్ధకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుచేయుటచే ఆపదవికి రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. మే మొదటి తేదీనండి రాజీనామా అమలు జరుగును.

అమెరికా ప్రతిపరిస్థితులు

పంటను తగ్గించుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 28:—గిరాకీసప్తయి సరిపోవుటకు అభిమము నూటికి రిం చొప్పున ప్రతిపంటను ఎకరముల సాగుజెసి తగ్గించుటకు అమెరికను వ్యవసాయశాఖవారు నిశ్చయించిరి.

భారత శాసనసభ

అసెంబ్లీ ఉపాధ్యక్షునియొక్క

31 తేదీన జరుగును. మర్యాదగారికి గల అవకాశము

డాక్టరు సుహృద్గారి నామినేషను

నిరాకరింపబడుట

(శ్రీ ప్రెస్)

నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 30:—అసెంబ్లీయందిప్పుడు 31 తేదీ సోమవారమునాడు జరుగ ఉపాధ్యక్షునియొక్కనుగూర్చి యే చర్చలుజరుగుచున్నవి. యాల్పప్రకారము ఉపాధ్యక్షుడు అధ్యక్షుడు లేనిసమయమున అసెంబ్లీలోను సెలవుకొనుటకును అధ్యక్షతనహించును. ప్రాంతీయకమిటీ ఛాన్సలర్ కమిటీ మొదలగు ప్రామాణికకమిటీలకు వేరువేరు కాఖిల ఛార్జీమాను చున్న ప్రభుత్వసభ్యులే అధ్యక్షతనహించురు. ఉపాధ్యక్షుడు అసెంబ్లీలో ఎన్నడోగాని సాధారణముగా అధ్యక్షతనహించడు. సాధారణముగా సభజరుగుచుండగానే అప్పడప్పుడుకొన్ని నిమిషములకాలము ఉపాధ్యక్షుడు అధ్యక్షునిగాను ముఖ్యుండ వలసివచ్చును. అధ్యక్షునిగల పరిపాలనాధికారమును ఉపాధ్యక్షునికి లేదు. అయినప్పటికిని అసెంబ్లీ సమావేశము జరుగుచున్నప్పుడు మాత్రము ఉపాధ్యక్షునికి సెలవు నేయిరాపాయలనొప్పున వేతన మొసంగబడును. ఆపదవియందు గొంత గౌరవమును కలను.

సాంఘికముగా మారుట

సంస్కరణములకింద భారతశాసనసభ ప్రారంభమైన ఆరుసంవత్సరములనుండియు నెన్నోమారులు ఉపాధ్యక్షుని యొక్క నిర్ణయము జరిగినది. కాని యెన్నడును సాంఘికసమస్య లిందుచొరలేదు. కాని ఈసారి యెన్నిక కొంతసాంఘికముగా మారినది. ముఖ్యముగా అందును మొదటికారణము హిందూ అభ్యర్థియైన శ్రీ సి. నియోగిగారు ఛాన్సలర్ చివరనరకును నిలుచుటకు కీలకం. రెండవది, అసెంబ్లీలో నిన్ను సుహృద్గారిసభ్యులు తమ అభ్యర్థిగా ఉపాధ్యక్షుపదవి కెవ్వరిని నిలువబెట్టుటకును నిశ్చయించుకొన లేకపోయింది.

పరిస్థితులు

ప్రస్తుత పరిస్థితులు దిగవచియములే కారణములై యున్నవి:—

నియోగిగారు

అధ్యక్షుని యొక్క కయైనవిధము ఉపాధ్యక్షునియొక్క విషయమే అసంపూర్ణములైతే నాకర్హించు చుండెను. అసెంబ్లీకి ప్రతిపక్ష సభ్యుడుగా ఎన్నికైనవాడైన నియోగిగారి హక్కులు కొంతవరకు విచారింపబడిన వని తెలియుచున్నది. నియోగిగారు మొదటిరెండుభారతశాసనసభలందును సభ్యులై యుండిరి. వెనుకటి భారతశాసనసభలో అధ్యక్షునిగలయుడు గూడ నుండిరి. అధ్యక్షుపదవికి తగినగుణము లాయనయందును గల వని నియోగిగారు రుజువు చేసుకొనిరి. యోగ్యతలన్నిటి యెన్నికొనబడుట నిశ్చయమైనయెడల వీరికి మించినహక్కు లేరని లేవు.

మహమ్మదీయుల ప్రయత్నములు

ఈ సమయమున మహమ్మదీయ సభ్యులు తమయభ్యర్థి నొక్కరిని నిలువబెట్టువలెనని యొకచో సమావేశమైరి. తాము ఉపాధ్యక్షుపదవికి నిలుచుటకు ప్రానుకొని మహమ్మదీయపక్ష సభ్యుడగు మ. రాయాని గారు జి. నాగారీ తో సంప్రదింపించిరి తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయసభ్యుని ఒక్కని నిలువబెట్టువలెనని మహమ్మదీయులు తలచుచుండేతన మహమ్మదీయులలో పక్షములందును చేతన మహమ్మదీయ పక్షములవారు కలిసి సంప్రదింపుకొన వలెనని జి. నాగారు జరుగుచెప్పిరి. మ. రాయానిగారి వార్తను కాంగ్రెసు పార్టీవారికి తెలియజేసిరిగాని అనూచినియు కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఇతరపక్షములతో సంప్రదింపకయే తమ పార్టీ అభ్యర్థిగా మ. రాయానిగారి సుపాధ్యక్షుపదవికి నిలువబెట్టిరి.

జాతీయపక్షము

ఈలోగా నియోగిగారి రేపక్షములోను చేరకుండనే ఉపాధ్యక్షుపదవికి నిలుచుండుటకు నిశ్చయించిరి. జాతీయపక్షము వారు నియోగిగారిని తమఅభ్యర్థిగా నెంచుకొనెద మని చెప్పిరిగాని నియోగిగారు నిరాకరించిరి.

ప్రభుత్వబల మెవరిది?

ప్రభుత్వమునా రెవరిపక్షముందురో చాలకాలమువరకు తెలియలేదు. సాధారణముగా యూరపీయనులైన ప్రభుత్వసభ్యులు 11 మందియు నామినేటెడు సభ్యులు 14 గురును కలిపియే ఓటుచేయుదురు. ప్రభుత్వసభ్యులు 25 గురును యూరపీయను సభ్యులలో ఇద్దరు రాకపోయినను 9 మందియు నామినేటెడు సభ్యులలో 7 గురే వచ్చినను మొత్తము 42 ఓట్లగును. సామాన్యముగా 110 మంది సభ్యులు గల సభలో 42 ఓట్లైన సామాన్యము గాదు.

శనివారమురాత్రి తెలిసినవార్తలవలన ప్రభుత్వసభ్యులు మహమ్మదీయ అభ్యర్థి నే బలపరచువలెనని చూచుచున్నట్లు స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. ఈవార్తయే నిజమైనయెడల 42 మంది ప్రభుత్వపక్షముండి మరెవరియందుండి కాంగ్రెసుపక్షముండి అందరును ప్రతిపక్షులై యుండగా నెవ్వరును గెలువజాలరు గావున నియోగిగారి కవకాశమును మిక్కిలి తక్కువగా కనబడుచున్నది.

కాని మహమ్మదీయులలో నెవ్వరుండవలెనో నిశ్చయము కాలేదుగావున పరిస్థితులు చిత్రముగానున్నవి. తగినవాడు దొరికినట్లయిన మహమ్మదీయులైనను బలపరచుటకు మాకభ్యంతరము లేదని లాలాబజపతిరాయగారి జాతీయపక్షమువారు చెప్పిరి. జి. నాగారీపక్షమువారి మానవాజుగారుగాని యుండవచ్చునని కీరియభిప్రాయము.

సుహృద్గారి నామినేషను నిరాకరింపబడుట

డాక్టరు సుహృద్గారి నామినేషను కాగితము తిన్నగా నచ్చట కనిపెట్టుకొనియున్న అధ్యక్షుని చేతికందియక బయటోతువారా పంపబడుటచే నది నిరాకరింపబడెను.

మహమ్మదీయ అభ్యర్థులు

డాక్టరు సుహృద్గారు నిలుచుండిరిని మానవాజుగారు నిలుబట్టలేదు. అందు మహమ్మదీయ అభ్యర్థులలో అతివాద మహమ్మదీయ పక్షమునకు చెందిన సర్ అబ్దులు కయాంగారును మహమ్మద్ యామాబుగారును మ. రాయానిగారును మిగిలిరి.

సర్ అబ్దులు కయాంగారు యూరపీయను వర్గముచే నియమింపబడియుండుటచే తప్పక అధికారవర్గమున కిష్టమైనవాడైయుండును. కాని వీరిని జి. నాగారీపక్షములో చాలమందికిని జాతీయపక్షమునకును కాంగ్రెసుపక్షమునకును గిట్టుదు. కయాంగారు నామినేటెడు సభ్యుడగుట వీరందరికి నిష్టములేకపోవుటకు మరియొక కారణము.

యామాబుగారినిను జాతీయపక్షమువారి కందరికి నిష్టము లేదు. వీలనన వీరిలో కొందరికి మ. రాయానిగారిని నిష్టముమరియు జాతీయపక్షమువారును లాలాబజపతిరాయగారిని ఖండించెదన సాంఘిక దురభిమానమువారికి విశేషముగానుండుటచేతను యామాబుగారిని జాతీయపక్షమువారి కిష్టము లేదు.

తుదిపోటీ

కావున చివరకు పోటీ కయాంగారికిని మ. రాయానిగారికిని జరుగును. కాంగ్రెసు ఓట్లచేత మ. రాయానిగారి గెలిపొందగలరు. మహమ్మదీయ అభ్యర్థిని బలపరచుటకు సితమై సాంఘికవిక్షయములతో తనకు జోకగ్యములేదని జాతీయపక్షమువారు రుజువుచేసుకొనిరి. కాని యిట్టిపరిస్థితులలో వారింతకన్న చేయునదియు లేదు.

ఉపాధ్యక్షుని యొక్క కొక్కొక్క అభ్యర్థి నే విడిచిపెట్టుచు జరుపబడినది అధ్యక్షుడు అసెంబ్లీ సభ్యులకు తెలియజేసెను. రెండు దినములనుండి ప్రచారము చురుకుగా జరుగుచున్నది. ఎన్నికనగుచును సభ అట్టేజరుగును. 10-30 నిమిషములకు ఉపాధ్యక్షుని యొక్కనుగూర్చి తా మేర్పాఖిరి నవలంబింపవలసివచ్చును నిశ్చయించుకొనుటకై జాతీయపక్షమువారు సమావేశ మగుదురు.

చినాకు భారత నైస్యము

నంపుట

అసెంబ్లీ అసభికారసభ్యుల అభిప్రాయము

శ్రీనివాస అయ్యంగారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సు

ప్రతినిధిలో దెలుపుట

నోతన ఢిల్లీ, జనవరి 29:—చినా భారత నైస్యముపుటనుగూర్చి అసెంబ్లీలో శ్రీనివాస అయ్యంగారు అడ్డరక మొట్టు తీర్మానమును తెచ్చుటయు దానిని రాజప్రతినిధి నిరాకరించుటయు జరిగి నాలుగు దినములైనను లాబిలో నింకను ఆ

విషయమును గూర్చియే ముఖ్యముగా అసెంబ్లీకి గల హక్కును గూర్చియు ఈశుద్ధుల నన్నింటిని హిందూదేశమే భరింపవలసి వచ్చునోయో యనువిషయమును గూర్చియు చర్చలుజరుగుచున్నవి. అడ్డరకమొట్టు ఉపపాదకులైన శ్రీనివాస అయ్యంగారు నేడు అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారిలో మాట్లాడుచు మొత్తముమీద అసభికారసభ్యుల నభిప్రాయములనే దెలిపిరి:—

అసెంబ్లీలో ఇర్విన్ ప్రభువు ఉపన్యాసమును జరిగి నా అడ్డరకమొట్టు ప్రతిపాదన క్షణికరింపక పోవుటవలన దానిపై వ్యాఖ్యానమునుగూడపల్లయిజేసియున్నాడు. 24 తేదీన అసెంబ్లీలో నుపన్యసించునపుడుసభ్యులకుకాసనములో చెప్పబడిన వానికంటెయెక్కువైన బాధ్యతలుకలవని ఆయన తెలిపియుండెను. ఆవిశ్వాసమును జూపుచున్నారన్న నేరారోపణలకుబ్రటి షుజాతివారు నిశ్చలులైయుండగలరని ఇర్విన్ ప్రభువుకు చెప్పెను. తమన్యాయప్రవర్తననుగూర్చి యెవ్వరును బాటుకొనజాలరు. హిందూదేశమునకు బ్రటిషువారిలో గల సంబంధమును గూర్చి ఇర్విన్ గారి ఉపాధ్యాయత్వముకింద భారతీయులు చరిత్రను కష్టనమయములగుచెల్ల తిరిగితిరిగి చదువాలరు. బ్రటిషు సంబంధమువలన నష్టపడినవారే ఆవిశ్వాసనేరారోపణలనుగూర్చి తీర్పుచెప్పవలయున్నది. చినాటారిఫ్ స్వాతంత్ర్యముగూర్చిన ఒడంబడికవిషయమునను వాషింగటన్ సర్ టాక్సుకు బ్రటిషువారికి గలహక్కునుగూర్చియు బ్రటిషువారి సదభిప్రాయములనుగూర్చి చినావారికెట్టి యభిప్రాయముకలదో నాకు తెలియదు. భారతీయులకు చినాదేశముతో వైరములేదు. కావున వారు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముకొరకును రాజకీయ పునర్నిర్మాణముకొరకును పోరాడుచున్నపుడు ఆపోరాటములోని కీడ్వబడుటకు భారతీయుల కిష్టములేదు.

ప్రభుత్వమువారి విదేశాంగ విభాగమునుగూర్చి చర్చింపవలసివచ్చినది గదా ప్రభుత్వమువారభ్యంతరము చెప్పినదని జ్ఞాపకముచేయగా అయ్యంగారు నిలువున నిలువబడి మిక్కిలి స్పష్టముగా నొక్కిమాట్లాడుచునిట్లనిరి:—

అడ్డరకమొట్టు తీర్మానముచేదర్ప జరిగినయెడల విదేశాంగవిభాగముపట్లగాని మరియొక విభాగముగాని ఏమిసప్తము జరుగునో నాకు బోధపడలేదు. కానిశాసనములు నిబంధనముల ప్రకారము ప్రభుత్వమే ఖరీదీని గూర్చి అభిప్రాయమును దెలుపుటకు భారతశాసనసభకు హక్కుగలదని యిప్పుడును చెప్పెను. ఇచ్చట విదేశాంగ విభాగమునుగూర్చిన మాటయేలేదు. కన్యెవను లనువానినిగూర్చియే యిచ్చట ప్రశ్నయొచ్చును. కావున ఇంపీరియలు రాజకీయములకు సంబంధించినది. అందువలన హిందూదేశమునకును శ్రేణులిట్లను ఇంపీరియలు ప్రయత్నములకును గలిగిన సంబంధముగలదేత సరిగా భారతశాసనసభ చర్చింపవలసిన విషయమే యగుచున్నది. చర్చజరిగినయెడల నేమో ప్రమాదము కలుగునని అలెగాండ్రు మడిమెనుగారు చెప్పిరి. ఏమి ప్రమాదముకలుగునో నాకు తెలియలేదు. అదిగాక ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయము అధికారత్యాగముచెప్పనియకుండుటయే ప్రమాదమని యెంచెదను. ఇప్పుడీనైస్యముల కర్పంతయు భారతదేశమే వహింపవలెనేమోనాకు తెలియుటలేదు. అదియెట్లున్నను చినాకు భారతనైస్యమును బంపుట కేవల మాత్రేవనియము.

నేషనల్ డిమాండు

విఖ్యుట నేషనల్ డిమాండునుగూర్చి అయ్యంగారిట్లు తెలిపిరి:—నేను గౌరవకాంగ్రెసులో చెప్పిన ఒక్కొక్కవాక్యమును చెప్పి ఇర్విన్ ప్రభువు ఏపక్షమువారును స్వరాజ్యకోరికను విడనాడనక్కరలేదని. పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారు నవరణ చేయుచున నేషనల్ డిమాండును కోరినప్పుడు 1925 నెప్టెంబరులో సర్ చార్లసుయిన్నీ నుగారిట్లే చెప్పిరి నేనునిజముగా సర్ చార్లసు యిన్నీ నుగారు చెప్పిన మాటలనే చెప్పియుంటిని. మొత్తముమీద ఇర్విన్ ప్రభువు ఉపన్యాసముయొక్క సారాంశము మనము స్వరాజ్యమును కోరగూడదనియే పార్లమెంటుకే తీర్పుచెప్పఅధికార మొసంగవలెననువాదన నాకునచ్చలేదు. ఆపనిజరిగేవరకు పార్లమెంటు మనకునుకూలము తీర్పుచెప్పదేమోయని నాకు భయముచున్నది. పార్లమెంటు కట్టిఅధికారము నునకిష్టమున్నను లేకున్నను ఉండనేయున్నది భారతీయుల అభిప్రాయములకును కోరికలకును ప్రతికూలము తీర్పుచెప్పటచేత పార్లమెంటు నిజముగా నీవిషయమున చిత్రమైన న్యాయాధిపతీయొచ్చును. రాజప్రతినిధి యుపన్యాసమువలన విశ్వాస మేమాత్రమును జనించుటలేదు. ముఖ్యమైన విషయములనుగూర్చి ఏమియు తెలుపుటలేదు. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

కాంగ్రెసుపక్షమువారి అడ్డరకమొట్టు తీర్మానము

నూతనఢిల్లీ, జనవరి 30:—మారకపురేట్టు బిల్లుపైన చర్చను కాలనిర్ణయములేకుండ నిలిపివేయుటకు అసమ్మతిదెలుపు:

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

దక్షిణాఫ్రికా సమావేశము

తాత్కాలికముగ నొడంబడికను సూచన

ఈ (జనవరి) నెల 28 వ తేదీన డర్బనునగరమున యూనియను పార్లమెంటు సభను ప్రారంభించునపుడు దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు జనరలు మాటలాడుచు “దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల స్థితిగతులను గూర్చి యాదృతము ప్రతినిధులును ఇండియా దౌరతము ప్రతినిధులును కేపుటనులో నిటీవలనే సమావేశమై చర్చించిరి. తాత్కాలికముగ నొడంబడిక జరిగినది. దీనివలన సంవత్సరమున మైత్రిప్రవర్ధకమును వగరితీ నీ సమస్య పరిష్కరింపబడునని తోచుచున్నది” అని నుడిచెను.

నేను (హిందూపత్రికా డర్బను విలేజ్) భాగ్యతగల వారితో మాటలాడియు జరుగుచున్న విషయముల ధోరణిని బట్టియు నాయుడంబడికలోని పరతులను చాలవరకు సూచించగలిగి యున్నాను.

ఆఫ్రికా దేశీయులకును భారతీయులకును మైత్రిని కొనసాగించుటకు రెండు దేశముల దౌరతములును గూడ కొరమందుటచే దక్షిణాఫ్రికా కేవలము పాశ్చాత్యదేశముగానే యుండవలెనను ఆశయము కాలక్రమమున నెరవేరుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు కార్యరూపకమును పానుధూరిని చూపించు పద్ధతిని దక్షిణాఫ్రికావారిపుడు ఆసియా ఖండవాసులకు ప్రతికూలములగు శాసనములను విరమించెదరు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు మరియొక దేశమున కేగుటకు నై చిక్కుముగ నంగీకరించవలెను. అప్పుడు భారతీయులు మరియొక దేశమున కేగుట కధికముగ సహాయము చేయబడుదురు. భారతీయుల సంఖ్య దక్షిణాఫ్రికాలో చాల తగ్గిపోవునట్లుల వారి కారికముగ నొత్తిడిని కలిగించవలెనని డాక్టరు వలనుగారు చేసిన సూచన యీ రీతిగా కొనసాగవలెను.

దక్షిణాఫ్రికా ఎప్పటికైనను పాశ్చాత్యుల దేశమే అనుసిద్ధాంతమును భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధు లంగీకరింపవలెను. అట్లు మిగిలియున్న భారతీయులు పాశ్చాత్యులతో సమానముగ స్థితికి రాగలుగునట్లుల పాశ్చాత్యులనుండి నాగరికత సభ్యసింఘికాలమునందు భారతీయులను పాశ్చాత్యుల ప్రత్యేకస్థలములందుంచుటకు భారతీయులై చిక్కుముగా నంగీకరింపవలెను. పాశ్చాత్యనాగరికతను భారతీయులకు నేర్పుట కగు విషయమును రెండు దేశముల ప్రభుత్వములును భరింపవలెను.

దక్షిణాఫ్రికావారి టిట్టిమన తరమున సదుపాయము గా వింపినందులకు నాణిజ్యవిషయమున దక్షిణాఫ్రికావారికి భారతీయుల తత్కరికముగ సదుపాయము చేయవలెను. బ్రాండ్, జైను, బొంగ్ల మున్నగు దక్షిణాఫ్రికాసామగ్రిలను భారతదేశమున విక్రయించుటకు భారతదేశమువారు దక్షిణాఫ్రికావారికి స్వేచ్ఛావ్యాపార (ఫ్రీట్రేడు) సౌకర్యములను కలుగజేయవలెను. దక్షిణాఫ్రికాలోనుండు భారతీయులకు హక్కులేనన నుండినవో వానిని కాపాడుటకు ఒకకమిషనరును దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు నియమించుటకు అనుమతంపబడును.

“ఇప్పుడు దక్షిణాఫ్రికా కెట్టి సంపూర్ణస్వపరిపాలనాధికారముకలదో అట్టిఅధికారము భారతదేశమునకుగూడ లభించినదిమట్లు దక్షిణాఫ్రికాలోనుండు భారతీయులకుగూడ నియోజక స్వాతంత్ర్య మియ్యబడును గాని శాసనసభలో పాశ్చాత్యుల సంఖ్యకంటె భారతీయులసంఖ్య హెచ్చుగానుండగూడదు.” అనునవి ఒడంబడికలోని నిబంధనలని తెలియుచున్నదని హిందూపత్రికావిలేజ్ జనవరినెల 28 వ తేదీన డర్బనునుండి తంతివార్త (కేబులు) సంపెను.

సాధువునిగొంచు దేవాలయమును పడగొట్టుట

గంగానదీ తీరమున శిరసాయ ఘట్టమునందు ఒక సాధువు అనుజ్ఞసాందకనే ఒక భవనమును కట్టించుచుండుటచే మునిసిపలు బోర్డువారు కేసుజేసిరి. ముద్దాయి అగు సాధువు మాడుకోజులలో తానే నూతనభవనమును తీసివేయుచుననెను. కాని అది దేవాలయముగటచే పురజనులు పడగొట్టుట కంగీకరింపకున్నారు. కేసు యెట్లు అభివృద్ధియగునాయని ఆందోళనగ నున్నది.

ఉత్తరదేశ ప్రత్తిపంట్లు

బొంబాయి, జన 29:—భారత కేంద్ర ప్రత్తిపంట్లు ములకారు ఖాండేఘ, బీరారు, ఉత్తర గుజరాతు రాష్ట్రములందు ప్రత్తిపంట్లుగూర్చి పరిక్షింపగ 1925-26 సం॥ ప్రత్తిపండించువారికి యేమియు నష్టములేకుండ అయ్యుడు పోయెననియు, వారికి ఆర్థికయిబ్బంది యేమియులేకుండ గడవెననియు, పండించు రయితలకే స్వయముగ మార్పెట్టు వ్యవహారములు తెలుసుననియు విశదమయ్యెను. సంఘమువారు యీ వత్సరము వ్యవసాయపరిశ్రమకు యెక్కువ వసతులను సమకూర్చిరి.

అఖిలభారత శుద్ధి సభ వార్షిక సమావేశము

శ్రీమూక శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత

క్రొంద జరిగినది

భారతశుద్ధిసభ వార్షిక సమావేశము శ్రీమూక శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద యీనెల 29 వ తేదీన ఢిల్లీనగరమున పరాదా గ్రౌండ్సులో జరిగినది. “హిందువులును మహమ్మదీయులును రాజకీయములందు మతవిభేదములను విస్మరింపవలెను. ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపవలెను. ఆర్యావర్తమున నివసించు సోదరుల పరిచయము నధికముగా గడించుటకే నేను భారతశాసనసభ కథ్యర్థిగా నిలచితిని. హిందూమతమునందు చాల సంస్కరణములను సమీకరణమును పవిత్రీకరణమును గూడ నవసరమైయున్నవి. వీనిని సాధించుటయే ఆర్యసమాజము వారి ముఖ్యోద్దేశముగానున్నది. ఇతర మతముల వారికి నొప్పికలిగించునట్టి పద్ధతులలో శుద్ధిసంఘటనములను సాగించుటకును దౌరతమువారికి తోడ్పడుటకును హిందువులు హిందూమతమునొక సాకుగా తీసుకొనరాదు. అట్లుగాకుండ హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ మరప్రచారమును సాగించి తమతమ మతములలో నైకమత్యమును కలిగించుట కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు.” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిచిరి.

అసభలో శ్రీమంతులు పురుషులును 5000 మందియుండిరి. పెక్కుమంది యువస్వసింధిరి.

“హిందూసనాతన ధర్మానుబంధముల సనాతనులు శుద్ధియుగమున కెంతమాత్రమును ప్రతిఘటించరాదు. ఆర్యసమాజమువారివలె సనాతనులుగూడ అన్యమతములవారిని హిందూమతమున చేర్చుకొన గోరుచున్నాడు” అని సనాతనపక్ష ప్రతినిధియుగ పండిత లేఖేరాంశర్మగారు నొక్కిచెప్పిరి.

1. ఇతరమతముల వారికి బాహుళ్యముగా హిందూ మతదీక్ష నియ్యవలెను.

2. శుద్ధిసభనిధికి కనీసము రెండులక్షలరూపాయలు కావలెను గాన హిందువులందరును శక్తివంతన లేకుండ ధనసహాయము చేయవలెను. అనుతిర్మానము లామోదంపబడెను. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కాంగ్రెసు సంఘసభ

కార్యనిర్వాహకుల నియోజనము

ఈనెల 30-వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాహోరులో బ్రాహ్మణులలో లాలాదునీచందుగారి అధ్యక్షతక్రింద రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. శ్రద్ధానందస్వామి హత్యనుగూర్చిన తీర్మానమును మొదట నందరునులేచి ఆమోదించిరి. వీనా దేశమునకు నేనలనుపంపుట అక్రమముగావున నావిషయమున అసమ్మతిని తెలుపుటకు దేశమునందంతటను సభలను చేయుటకు భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి ఒకదినము నేర్పరపవలెను అను తీర్మానముగూడ నామోదంపబడెను.

లాలా దునీచందు, డాక్టరు సత్యపాలుగార్లును యితర కార్యనిర్వాహకాద్యోగులును ఎన్నికలకు నిలువనంగీకరింపలేదు. మొత్తము 18 మంది ఎన్నికలలో పాల్గొన లేదు. పండిత సంతానగారు అధ్యక్షుడుగను, లాలా విశ్వనాథుగారు జనరలు శక్రటరీగాను, రాయబాడ హంసరాజు, లాలా బోధరాజు, సర్దార్ శార్దూలసింగు, సిద్ధాదీగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమునకు 24 గరు ఎన్నుకొనబడిరి. భారతకాంగ్రెసుసంఘమునందు దిపుడు సభ్యులుగా నున్న వారే మరల నెన్నుకొనబడిరి. లాలా త్రిలోకచందుగారి స్థానమున లాలా ముసందలాలుగా నెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

నేతగాండ్ర రాయబారవర్గము

నేతపనివాండ్ర రాయబారవర్గము సభ్యులు డిశంబరులో ఇండియాకు వచ్చి బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, బరోడా పూనా, మదరాసు, బెంగళూరు, కలకత్తా, ఢాల్లిలింగ, జమషుదుపూరు, కాకిరగరములు జూచి కాన్పూరు వచ్చిరి. అప్పట్నాలుగురోజులండి మిల్లు అధికారులచేతను పనివాండ్రచేతను సన్మానము బడసిరి. పనివాండ్ర కుపస్వకోంచుదు తాము ప్రభుత్వమువారిచేగాని ధనికులకు పరిశ్రమాధికారులచేగాని పంపబడలేననియు ఇండియాలో పనివాండ్ర పరిస్థితులు జూడ కార్మికసంఘములచే పంపబడితిమనియు తెప్పిరి. ఇండియాలో పనివాండ్ర ఆత్మరక్షానూనయ్యరకై ప్రభుత్వమువారిని నిందించిరి. వారు 28 తేదీ రాత్రి కాన్పూరు విడచి ఆగ్రాపోయిరి. ఫిబ్రవరి 26 వ తేదీన బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండు బోయెదరు.

శుద్ధి తల్లిగు ఉద్యమమువలన ప్రమాదము లేదు

మాలానాగారి ప్రబోధము

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత సూచనలు

లాహోరు, జనవరి 29:— నేడు జరిగిన బహిరంగసభలో అహమ్మదీయసంఘ నాయకుడగు మాలానా మహమ్మదాలిగారు (ఎం. ఎ) హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతగూర్చి ఢిల్లీముగ నుపన్యసించిరి. చాలకాలమువరకు భారతదేశమున హిందువులు మహమ్మదీయులు సఖ్యతగ నుండవలెను. తల్లిగు ఉద్యమముగాని శుద్ధిఉద్యమముగాని ఉభయమతములలో దేనిని పూర్తిగ విడిచిపెట్టజాలవు. ఉభయమతములందు మత ఆధిక్యమును పోటీతప్ప వేరేమియులేదు. న్యాయమును అనుకూల పోటీయుండుట ఉభయమతములకు అభివృద్ధిదాయకము కాని, పరస్పర వైషమ్యములను అసూయను పెంపొందించుపోటీవలన లాభములేదు. స్వల్పతగవులుండుట సహజము కాని ప్రతివారును తమసంఘముయొక్క కట్టుదిట్టములలో నుండినవో స్వల్పతగవులవలన అట్లే ప్రమాద ముండదు.

నాయకులమైన పత్రికలమైన త్రివిధముగ భాగ్యత గలదు. మొదటిది మహమ్మదీయులు తమసంఘమువారిలోను, హిందువులు స్వసంఘమువారిలోను తప్పుడు చర్యలను నిందించి నవరించుచుండవలెను రెండవది స్వల్పవిషయములను అతిశయోక్తులచే పెంపొందించి ప్రజాగ్రహమునరేకై తత్తేయరాదు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల చర్యలను సంఘమున కారోపించరాదు. ఆర్యసమాజనాయకులలో నొకనిహత్య అవకాశముగ గొని మహమ్మదీయసంఘముతయొ యీ నేరమునకు నిందార్థమునట్లుగ హిందువుల నుద్దేశింపజేయరాదు. ప్రత్యేక వ్యక్తుల చర్యలన్నియు ఇస్లాముమతము ననుసరించినవేయని నిందించుట అంతకన్న తప్పు. నాయకులు మొన్న జరిగిన హత్యకు సరియగు కారణముల నెరిగి వానిని తొలగింప యత్నించుట మూడవ ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇకముందు ఇట్టి దురాగతములు జరుగకుండ యత్నించవలెను.

హిందువులు మహమ్మదీయులు ఆన్యోన్యస్నేహభావముతో నుండవలెనని ఒకరిమతముపై వేరొకరికి గౌరవముండవలెననియు మరియు ఇస్లాము మతముయొక్క సత్యమును బోధమహమ్మదుశీవితముగూర్చి మహమ్మదీయులకు హిందూమిత్రులవల్లనే తెలివెననియు చెప్పి ఉపన్యాసకులు ముగించిరి. అ.ప్రె.

దేశ సేవయే నిజమైన దైవభక్తి

ఇతరదేశముల ఉన్నతస్థితిని మనహిందూదేశ హీనపక్షముగనుంపవలయును. ఈదైవభక్తిని దేశములలో మనిషి 1కి సంవత్సరకదాయము.

1. ఆమెరికా	రూ 750
2. జర్మనీ	705
3. ఇంగ్లాండు	600
4. న్యూజిలాండు	570
5. ఫ్రాంసు	495
6. ఆస్ట్రేలియా	480
7. కెనడా	485
8. ఆస్ట్రీయా హంకేరి	405
9. ఇటలీ	345
10. రష్య	135
11. హిందూదేశము	80

మనభారతదేశము పౌరపడవలయునా? మనబీదసాజులు నృసికిరావలయునా? వనదారిద్ర్యదశ అడుగంటవలయునా? మనముకష్టపడి సంపాదించినద్రవ్యము ఇతరదేశములపాలుగాకుండ నుండవలయునా? కళాపులు, ఈతిబాళలు, డ్యుద్వాగలులేకుండు సుఖింపవలయునా? స్వేచ్ఛలుకావలయునా అన్న, భారతీయులు వడికికేసినబట్టలు ధరించుటయే వైకేర్కొన్న రోగములకు మందు.

గాంధీమహాత్ముడు నుడివినట్లు అందరు ఖడ్గధరించి బీదలను రక్షింపవలయును. తన్మూలమున దేశధన మును గౌరవమును కాపాడవలయును.

సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి.

నంగరాష్ట్రపు కారాగృహముల విచారాసంఘమువారు కలకత్తాలో కారాగృహాద్యోగులను వైదీలు విచారించుచున్నారు. ఫిబ్రవరి 7 తేదీవరకు విచారణ కలకత్తాలో జరుగును. పిమ్మట మైమెనుసింగు, డక్క, మిష్నపూరు, హుగ్లబర్హంగురు, రాజసాహి నగరములందు పీఠ విచారణసభిచేదరు.

‘చినావై భారత నైనికుల సంపవలదు’

చెన్నపురిపాఠశాల ప్రభుత్వచర్యల నిరసించుట

శ్రీయుతులు సత్యమూర్తి, సాంబమూర్తి ప్రభృతుల గంభీరోపన్యాసములు

చినా స్వాతంత్ర్యముపట్ల భారతీయులసానుభూతి

తెలుగు ఘట్టమందు గొప్పసభ

“చినా దేశ మొనర్చు స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమందు భారత నైనికులముల నుపయోగించుట భారతీయ ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధమనియు, భారతీయులు స్వేచ్ఛలే పోరునల్పుమన్న చినాదేశీయుల పట్ల సంపూర్ణ సానుభూతి దెల్పుచున్నా” రనియు ప్రకటించుటకై నిన్నటి సాయంత్రము తిరువల్లిక్కేటి తిలకు ఘట్టమునందు శ్రీమన్ యస్. సత్యమూర్తిగారి అధ్యక్షతకొండ గొప్పసభ జరగజడెను. వేలకొలది ప్రజలు సభ కరుదెంచిరి. శ్రీయుతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, యస్. సింగారనేలుశెట్టి, ఓ. కందసామిశెట్టి, సి. యస్. గోవిందరాజులు మొదలగువారుగారు గంభీరోపన్యాసము లొసంగిరి. శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రి గారు సత్యమూర్తిగారిని సభ కధ్యక్షులుగ నుపపాదించిరి.

తీర్మానము

సభలోనిదిగవ తీర్మాన మేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను. “చినా దేశీయులు తమ ఆర్థిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై ఒనరించుచున్న పోరాటమందు చెన్నపురి పాఠశాల ఈ సమావేశము భారతీయుల సానుభూతిని ప్రకటించుచున్నది. చినా దేశముపై భారతీయ నైన్యముల సంపుటను గూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారి చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచు, గొప్ప ఆసియా జాతిని శృంఖలబద్ధముగ నొనర్చుటకై భారతవర్షపు సంపద ఉపయోగింపబడుటకు తన పరాభవానలమును ప్రకటించుచున్నది.

భారతదేశమున కెట్టిభాగ్యత లేనట్టియు, ఎట్టి సానుభూతిగాని లేని సంగ్రామమందు భారతీయ నైనికులముల నుపయోగించుచున్నందులకు తమ నిరసనమును ప్రకటించవలె నని భారత శాసనసభలందరి ప్రజాప్రతినిధుల నెల్లరను కోరుచున్నది.

ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును వర్ణించుటకై భారత శాసనసభయందును, చెన్నపురి శాసనసభయందును శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యగారు సత్యమూర్తిగారు గావించిన యుపసాదనలకు రాజప్రతినిధి, మద్రాసు గవర్నరుగారు సమ్మతి నిరాకరించి నందులకు, వారి అన్యాయపుచర్యను తీవ్రముగ నిరసించుచున్నాము.

ప్రచారము, నిరసనము మొదలగు సక్రమవిధానములవ్వారా భారతీయు లెల్లరు ప్రభుత్వ విధానమందు తాము పాల్గొనుటలేదని ప్రకటించునలెనని కోరుచు చినాదేశమునందలి నైనికపనులకై భారతదేశమునకు తెదిన ఒక్కసైనికునిగాని ఒక్క భారతీయ సివిలుఉన్నోనిగాని, ఒక్కరూప్యముగాని ఒక్క రైలుకోడ్డుగాని ఒక్క నావ హామీరుగాని ఉపయోగింపబడుటకు సమ్మతి నొసంగ నిరాకరించుచున్నదని ప్రకటించుచున్నది.

పై తీర్మానమును రాజప్రతినిధిగారికిని చైనా ప్రభుత్వమున కంపబడుటకై అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకంప బడుటకు ఈ సభాధ్యక్షున కధికార మొసంగుచున్నాము.”

అధ్యక్షులు

శ్రీమన్ యస్. సత్యమూర్తిగారు మామూలు పద్ధతిని వీడి నిన్నటి దినము తమ ఉపన్యాసమును వ్రాసికొని వచ్చి చదివిరి. ఒనను ఉపన్యాసము సభ్యులెల్లరచే మహోత్సాహము తో నాలకింపబడెను.

రాజప్రతినిధి కృతిమవాదము

“ఇతర సభలలోనలె గాక నేడు కమంగడు ప్రధానమగు అంతర్జాతీయ సుసన్మతై మన అభిప్రాయమును చెల్లజించుటకును, చినా దేశ స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుటకై భారతీయ నైన్యముల సంపుటను భారతప్రభుత్వమువారి విధానమును మన మొంతమాత్ర మంగీకరింపజాల మనియు తమ దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరు నల్పుచున్న చినా దేశీయులకు మన సంపూర్ణ సానుభూతిని ప్రకటించుటకు నేటిని సమావేశమైనారమని పలుకుచు అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. చైనా దేశమునకు భారతవర్షము సామీప్యముం దుండుటవలనను, శ్రీమముగ నేనల సంపుట కనుకూలములుండుటచేతను భారతీయ నైనికదళములతో గూడ్డ కే వల ము ఆత్మసంరక్షణమునకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న యాపారాధమందు భారత ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడ నం గీ క రించిరి” అనుచు రాజప్రతినిధిగారు 1927 జనవరి 24 వ తేదీ భారత శాసనసభయం దొసంగిన ఉపన్యాసములో నుడివియుండిరి. ఇయ్యది కేనలము కృత్రిమమును, నిరాధారమును, విశ్వాసార్హమగువాదము. బ్రిటిషు లేబరు కాన్సిలువారివిషయమై “ప్రతిసంధి” సమయమున గాని లేక వాషింగ్టను కాన్ఫరెన్సునందుగాని అధికారమందుండిన ప్రభుత్వముల ప్రస్తుత కన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వము తనవాగ్దానముల నధికముగ చెల్లించునని తలంపరాదని” హెచ్చరించుచున్నది.

“బ్రిటిషులేబరు కాన్సిలు హెచ్చరిక”

“కేనలము సానుభూతివాక్యములతో బాటు చినా దేశమునందలి విదేశీయ నైనికదళములు, యుద్ధనావలు, విమానములు మొదలగు వానిని వెనుకకు పంపుట కుత్తరువు లొసంగబడిన అట్టి సానుభూతి నిజమైనదేయని పరిగణింపబడుటగలదు. ఈయుద్ధవిధికరము లుండునంతవరకు సంగ్రామవిపత్తుగలదనియే తలంపవలెను. మంగాయ్, హంకో, సామిక్, మొదలగువధలు తిరిగి జరుగుటకును అనకాళము గలదు. భారతప్రభుత్వమువారితో డా. టు తో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

వారు గైకొనుచున్న ప్రస్తుతవర్ష చినా స్వాతంత్ర్యమును గోరు మిత్రుల సందియములను,భీతిని బలపరచుచున్నది” అనుచు బ్రిటిషు లేబరు కాన్సిలు సమక్షముగ హెచ్చరిక నొసంగినది. మరియు “కాంటను జాతీయప్రభుత్వము చినా ప్రజాస్వామ్యమునకై కృషిసలుపుచున్నదనియు చినాదేశ కార్మికుల కష్టములకు సానుభూతి వహించు. ప్రభుత్వ మది యొక్కటి మాత్రమే యనియు అందుచే బ్రిటిషు కార్మికపక్షము కాంటను ప్రభుత్వమునకు చేదోడుపాగనన్నదనియు, చినాదేశముస్వాతంత్ర్యమును గడించినగాని ఇంగ్లాండు చినాదేశములకుగల సంబంధములు శాశ్వతముగ నెలకొల్పబడజాలవనియు బ్రిటిషులేబరు కాన్సిలు విశ్వసించుచున్నది. అందులకై “1. చినాదేశమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల దేశముగను 2. కాంటనుప్రభుత్వమును చినాదేశపు జాతీయ ప్రభుత్వముగను అంగీకరించుటయొకచినా దేశమునందు బ్రిటిషు ప్రజలకు ప్రస్తుతముండెడి ప్రత్యేకపాక ర్యములను తొలగించుటయందు 4. అసమములగు సంఘటనోద్రోహ జాతీయ ప్రభుత్వము తో నూతన సంఘటనకై రాయ బారములు సల్పుటయు, (5) సాయుధులగు నైనికదళములను చినాదేశమునండియు, చినాసముద్రతీరములనుండి యుద్ధనావలను వెనుకకు పంపుటయు, (6) బ్రిటిషు, చినాదేశముల ప్రేడు యూనియను కార్మికోద్యమములకు మధ్య సన్నిహితసహకారమును స్థాపించుటయు” అను నీయూరవరతుల నంగీకరించుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు న్యాయమని నమ్ముచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ హివిధానము నంగీకరింపనంతవరకు భారతనైన్యములు చినాదేశమున కాత్మ సంరక్షణ కార్యములకై మాత్రమే పంపబడుచున్నవని చెప్పెడికారణము కృత్రిమమని చెప్పటకు మనకు హక్కుగలదు. భారత ప్రభుత్వము 22-వ నెక్షను కేనలము ఆర్థికవిషయము నుమాత్రమే నూచించుటలేదు. భారతదేశము తనకుసంబంధము లేని యుద్ధములందు సామ్యనగండుటకై ఈనెక్షను ఉద్దేశింపబడినది. చినాపై ఈయుద్ధముతో భారతవర్షమున కెట్టిసంబంధమున లేదు. మీదుమిక్కిలి భారతదేశము చినావారిపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నది. కాదు! ముమ్మాటికిగాదు! చినాదేశమునకు భారతనైన్యములసంపుటకు నిజముగకారణ మేమనిన భారతవర్షము బానిసజాతి. భారతనైనికులు ద్రవ్యాస్త్రకీర్తి పనిశేయువారు భారతవర్షము స్వేచ్ఛాసమన్వితయైయుండిన ఆస్థిలియా దేశ మొనర్చినటుల తననేలనుగూడ అంపుటకు నిరాకరించి యుండెడిది. (హర్షధ్వనుల)

రాజప్రతినిధిగారు తమనాదన పలుకుటకుగలనని నమ్మి యుండినచో శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యగారు భారతశాసనసభ యందు ఈవిషయమును విచారింపుటకై ఉపపాదన గావించి నపుడు రాజప్రతినిధిగారు తమ ప్రభుత్వప్రతినిధులవ్వారా తమ వాదనను చెలివియుండెడి వారు కాని రాజప్రతినిధియు, చెన్నపురి గవర్నరును, అసెంబ్లీ యందును, చెన్నపురి శాసనసభయందును ఉపపాదనల రెండిని త్రోసివేసిరి. ఈయుపపాదనలు ప్రజాహితకార్యములకు విపత్తులముట! చైనాదేశమున కీనలను శ్రీమముగ సంపుటల నే ప్రభుత్వమువారు తమ నిజోద్దేశములను వెల్లిబుచ్చవలసివచ్చెడియవసరమే ఈప్రజాహితమునకు మహావేదనమని నే నూహించుటలో తప్పుగలదా? (వినుడు, వినుడు).

చినాదేశీయులు

స్వాతంత్ర్యప్రియులసానుభూతికి చినాదేశ మంతయు పాత్రమై యున్నది. ఏమను, చినాదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి ఏమి? “నెటరు బోరా” గారు నుడివినటుల “చినాదేశముందలి 40 ముఖ్యపట్టణములు, అనేకములగు గొప్ప రేవులును విదేశీయాధికారముకొంద నున్నవి. చినాదేశము టారిఫ్ పన్నులు 13 వేరేవురు జాతులవారిచే నిర్ణయింపబడుచున్నవి. చైనాదేశ మందలి విదేశీయుడు చైనాదేశపట్టణములకు లోనుగాదు. విదేశీయ యుద్ధకాకలు చినాదేశపు రేవులనుగాపాడుచుండును. జాతీయాభివృద్ధి కావశ్యకములగు సర్వవిషయములందును చినాదేశము విదేశీయాధికారమునకు లోబడియున్నది.”

చినా భారత దేశముల సంబంధము

కాని చైనాదేశము బాల్యవనస్థు పిడుచున్నది. పాశ్చాత్యజాతుల ఆసంగతముల నిక నేమాత్రము సహింపజాలదు. (వీనుడు, వినుడు) ఆసియా జాతివార మగు మనకు చినాదేశస్వాతంత్ర్య మత్యంతప్రియతమము. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గల చినాదేశము ప్రాచ్యఖండమునందు పాశ్చాత్య దుర్మయ ప్రవాహము నరికట్టగలదు. కావున చినాదేశము సత్యస్వాతంత్ర్య సమేత యగుటకు మనమెల్లర మోహించుచున్నాము. చినాదేశమునకు భారతనైన్యము లేల పంపబడుచున్నచో కారణముల నెరుంగుటకై నను మనప్రయత్నములన్నియు విఫలములగుటచే భారతప్రభుత్వపు చైదమునందు భారతీయులు నైతికముగ తమ తోడ్పాటు నేమాత్రము నొసంగుటలేదని ప్రకటించుచున్నాము ఇట్టిసభలు దేశమందెల్లడల జరుగునని విశ్వసించుచున్నాను. భారతవర్షము, చినాదేశము రెండును గొప్ప ఆసియాజాతులు. ఆసియా ఖండము యొక్క భావ్యున్నతి చినా భారతదేశములపైనే ఆధారపడియున్నది. ఇదియుగాక చినాకును భారతదేశమున కాధ్యాత్మికసంబంధము గలదు. చినాదేశమున తృణకసంఖ్యాకుల మతగరుగున బుద్ధుడేవుని భారతవర్షమే చినాకొసంగెను. మనమును, చైనా ప్రజ లిరువురమును సహానముగ యుగోపియను అధికారముక్రింద నున్నాము. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకుగాను చినాదేశము స్వేచ్ఛను గడించవలెననియు, చినా భారతదేశములు రెండునుగలసి దేశబంధుచి తరంజనుని స్వప్నాశయ మగు ఆసియాదేశ సమైక్యమును స్థాపించి ఆసియాఖండమునకు ప్రపంచమం దుత్తమస్థానము నొసంగగలవు.

భారతీయుల సందేశము

“మీపై భారతనైన్యము లుపయోగింపబడుటకు మేమున మానితులమైయున్నాము. ఈవిషయముగ మేమునిస్సహాయులము. మమ్ములను త్రవించువు. మీ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమందు జయలక్ష్మిని వరింతురని కోరుచున్నాము” అని చినాప్రజలకు తెలుపునపుడు మీ ఎల్లర యభిప్రాయములనుగూడ ప్రకటించుచుంటినని విశ్వసించుచున్నాను” అని పల్కిరి (హర్షధ్వనులు).

శ్రీ ఓ. కందసామి శెట్టిగారు

తీర్మానము నుపపాదించుచు చినా దేశము విదేశీయుల హస్తములందెట్లు ఇక్కటుల పాలగుచున్నదియు వివరించినచో చినాదేశము తన నిద్రనుండి మేల్కొంచి స్వాతంత్ర్యత్రాశయము. తో నుట్టుతలగుచున్నదనియు విదేశజాల బారినండి విముక్తి బడయగోరుచున్నదనియు, భారతదేశమును ఇట్టిస్థితియందే యున్నదనియు, భారతీయుల నేక కారణములచే చినావారితో సానుభూతి గనబరచుచున్నారనియు, భారతవర్షము చినాప్రజలకు బుద్ధుని ఒకంగననియు, మహమ్మదీయులను చినాదేశమందు పెక్కిండుగలరనియు, చినా భారతదేశముల ఆశయములు రెండును ఒకటియేయనియు, ఇరువురు నొకేవిధి నెదుర్కొనవలెననియు అట్టిచో భారతదేశపు నైనికదళములు చినాదేశముపై దండెత్తుటకు ప్రభుత్వమువారుబంపుటనుచిత్తును ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధమనని పల్కిరి. ప్రభుత్వమువారివాదన కేనలము బూటకము. వారు ప్రజాభిప్రాయము నాచివేయ జూచుచున్నారు. అసెంబ్లీయందు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులగు శ్రీమన్ శ్రీనివాస

య్యంగారు ఈవిషయమును చర్చించుచున్నప్పుడు ఉపపాదన గావించి రాజప్రతినిధిగా రీయుపపాదన కనుకతినినంగుటకు నిరాకరించిరి. (అవమానము) ఇట్టి పరాభవములను సహించగలరా? ఇటు లుండియు (ప్రజాప్రతినిధుల మన చెప్పకొనువారు కొందరు (కార కారముకేకలు) సర్వ సామ్యముగల ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ చర్యలను సమర్థింపబూనిరి. (అవమానము అవమాన మను కేకలు) వీరిని మనమిప్పుడు పరిగణించ నక్కరలేదు. చీనా దేశీయులకు తోడ్పడుటలో మనలను మనమే సంరక్షించు కొనుచున్నాము. వారికి తోడ్పడుట మన విధుక్తధర్మము." అనిపల్కిరి.

యము. సింగార వేలు శైలిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు కమ్యూనిష్టు పక్షమువారి కీర్తిగ్రానము చాలప్రియము మనియు ఈయభిప్రాయమును ప్రభుత్వమున వారేపాదించిచిరియు బల్కిరి. కేవల కమ్యూనిష్టు న్యాయములను తీర్మానములను ఎట్టి ప్రయోజనము లేదని యు, త్యాగములేనిది ఎట్టిపనినిగోని సాధింపలేమనియు బల్కిరి. ముఖ్యముగ విద్యార్థులకు తాముగ సందేశముదెల్పిన మనిరి. వీనాటికైన భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము రావలెనని విద్యార్థులవలననే గలగవలెననిరి. చైనాదేశమునది స్వాతంత్ర్య సంరంభమిప్పుడు విద్యార్థుల ఉద్యమముచేసిన ఆధారపడి యున్నదనిరి. ఈజిప్టు, విద్వంతు, మొదలగుదేశము లన్నియు విద్యార్థుల ప్రయత్నములవల్లనే విద్యార్థుల త్యాగములవలననే స్వాతంత్ర్యమును బడసెననిరి. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము గడించవలె నని భారతీయ విద్యార్థులను దేశమునకై ప్రాముఖ్యతవల్లించుటకు సిద్ధముగ ముందేసెననిరి. (వినుడు, వినుడు) "ఆంగ్లేయులు చైనావారిపై యుద్ధము మొదలిడిరా ప్రపంచ మహాయుద్ధము జరుగగలదు. బ్రిటిషువారు చైనాదేశము నాక్రమించుకొనుటయు వారిపై దాడివేడలుటయు అక్రమముని ప్రపంచమునకు మన యభిప్రాయమును ప్రకటించవలెను. చైనాకు సమీప ముందే రష్యాదేశము గలదు. 1400 లక్షల ప్రజలు పరాధీన దేశములకు స్వాతంత్ర్యమును సమర్పించి సామ్రాజ్య జూపుటకు సంకల్పించియున్నారు. కాన బ్రిటిషువారు కన్నులు మూసికొని చైనాపై దాడివేడలుట చేయుచున్నావని హెచ్చరిక గా విందుచున్నాను. చైనావారు సాయుధులై యుద్ధముజేయక పోయినను బ్రిటిషువారిపై ఆర్థిక బహిష్కరణ ఆయుధమును ప్రయోగించిన బ్రిటిషువారి పని ముగియవలెననిరి. భారతీయులకును సర్వప్రపంచమునకును గాంధీ సహాయముతో సంగిన దివ్య సందేశ విడియేయని బల్కిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు

అధ్యక్షులు శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు నా డటు కరుణించుట సంతోషాహూమని బులుసు సాంబమూర్తి గారిని ఉపన్యసింపవలసినదిగ గోరిరి. సాంబమూర్తిగారు యవ న్యాసవేదికపై కేతించినవెంటనే హృదయము సభ్యులనుండి బయల్పడెను. సభాసదులందు తమిళాంధ్ర మిశ్రమ ముండుట వలనను, దాదాపు సభ్యులందరును ఆంగ్ల భాషాపరిచితులగుటచే తను తా మానాడు ఆంగ్ల ముననే ముచ్చటించవలసివచ్చినదని ఉప న్యాసకులుదెల్పుచు ఆంగ్ల భాషయందు ఉత్తేజకరమును, భావ ప్రపూరితమును, నిశ్శంకాతంక నిజాభిప్రాయ ప్రకటితమును అగు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. ఉపన్యాసమాద్యంతము సభ్యుల హర్ష ధ్యానముల మారగొనెను.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ఈవిషయముపై చట్ట సమర్పకును అభిప్రాయమును విపులీకరించెననియు, తీర్మాని ప్రాయముల కడమిక మితప్రసంగముగావించెననియు, తీర్మానోపపాదకులు (ఓ. కందసామిశెట్టిగారు) మరియు కొంతస్వేచ్ఛగ మాటాడిననియు, సింగారవేలు శైలిగారింకాక అతడు ముందుచై చీనావారికి కేవలము మనసానుభూతిని తెలుపుటతో సంతృప్తిజెందక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, శాసనసభలందు గవర్నరు, రాజప్రతినిధులయొక్కయు సభ్యులను ఖండించిననియు, బల్కిరి. "తీర్మాన మంతటితో ముగియలేదు. ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుచున్న విధానము పట్ల భారతీయు లెల్లరు తమ అసహ్యుతిని వెల్లబెట్టి, తామివి ధానముందు భాగస్వాములముగామని సమస్రీతుల వెల్లడి గా వింపవలసినదని తీర్మానము గోరుచున్నది. సభలు, ప్రచారము, నిరసనములు మొదలగు సక్రమవిధానములను తమఅసంతృప్తి ని, అసహ్యుతిని ప్రకటించవలయునని కాంక్షించుచున్నది. కాని మన మెల్లర ముచ్చేషించునది ఇంతమాత్రమేగాదు. సింగారవేలు శైలిగారు యవసమ్యుతిని ప్రకటించుటకు కొన్ని సూచన లొసంగిరి. కాని అవి మిక్కిలి నిస్సారములని చెప్పవలెను. (సప్రస్థ) ఆసూచన లావరణీయములగుట కెట్టి విధానము లవలంబించవల యునో చెప్పియుండలేదు.

ధిల్లియందు మన నాయకు లివిషయమై ఎట్టి యభిప్రాయముల నొసంగెదకో, ప్రజలకేమిసందేశముల నంపెదకో, గుత్తాపాలముతో వింటిని. మువ్వర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులును, స్వత్యాగాగారును ప్రసంగించియుండిరి. స్వత్యాగాగారు భారతీయు లెల్లరు దేవాలయములు, మసీదులు, చర్చీలందు ప్రార్థనలు సలుపవలెనని గోరిరి. చీనాకు భారతదేశము నంపించుకై లుపట్టాలపై ప్రజలు ఆశ్చర్యపడవలసిన దని మహమ్మదలిగారు శల విచ్చిరి. నైహాపంకితుడు, శ్రీనివాసయ్యంగారలు చట్టసమ్యుక్త మగు సిద్ధిగతులను కార్యక్రమమును విశదీకరించిరి. భారతజాతి కంతమును ప్రతినిధియును అభిలభ్యంత కాంగ్రెసు సంఘ మిశ రుణమున సమావేశమై ఈ ప్రభుత్వముపై నిపుడు చేరుగ అవలంబింపదగిన కార్యవిధానమును ఆలోచించుట తత్వసరము.

"ప్రభుత్వ పరిపాలన నసంభవము జేయవలెను"

భారతీయచీనాదేశములను చీనావారిపై కంపుటకు భారతీయుల కేమాత్రమును ఇష్టముగాదు. మహమ్మదలిగారు చెప్పినట్లు నిస్సహాయులమై లైలుపట్టాలకడముగ పడవలెనను సూచనతోనే నేకీభవింపజాలను. బ్రిటిషుప్రభుత్వ మిదేశమును పరిపాలించుట సంభవముగ నొనర్పవలెను. ఉపపాదకులు నుడివి నటుల చీనాస్వాతంత్ర్యముతోపాటు భారతవర్షమును స్వాతంత్ర్యము బడయవలెను. భారతవర్షము పరాధీన యగునంతదనుక చీనాదేశము స్వేచ్ఛానవత్రికాజాలము (వినుడు, వినుడు) భారతీయులైనయులు, ముందు సామగ్రిలు, ధనము సర్వమును చీనావారి స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట కుపయోగింపబడవలెను. కావున తీర్మానము కార్యవిధానములచే భారతప్రభుత్వము సహాయముగజేయుట మిశ్రవ్యమై యున్నది. అందులకు తరుణమిప్పు డాసన్నమైనది. ఈసభలు, ఈతీర్మానములు, ఈప్రచార మంతయు, రాగల మహాప్రయత్నములకు పునాదులుగాగలవు. రాబోవు కాంగ్రెసు చెప్పవురియందు జెరుపబోవనున్నారు. ఈయవకాశమును గోల్పోవజనదు. ఈ ప్రభుత్వముపై సివిలు శాసనాతిక్రమమును ప్రయోగింపవలెను. (వినుడు వినుడు) విద్యార్థులెల్ల రొకదినము ప్రభుత్వపాతకాల విడిచిచ్చునంత ప్రయోజనములేదు. అయ్యది మియసమృత్తిని ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయును గాక. కాని మీ నిరసనమువెంట కాంక్షాచరణము శ్రియ. విదేశప్రభుత్వమిదేశ మనందు వెలకొనియుండునంతవరకు మన ప్రయత్నము, ధనము, సామగ్రిలు చీనావారిపైననే గాదు, భారత స్వాతంత్ర్యము నణచివేయుటకును గూడ ఉపయోగింపబడవలెనని నమ్ముడు. (వినుడు, వినుడు) స్వాతంత్ర్యసమరముందు మనము మనసోదరులచేతనే, మన దేశీయవైస్యముల చేతులతోనే యనువుల మీటు నిక్కువము. (వినుడు, వినుడు), కావున నేడే మేల్కొలుపు ఆవశ్యకము. నేడు చైనాయందు పరిస్థితులే లేపటిదినము చచ్చుపురివిధులందును గలుగకమానవు. (హర్ష ధ్వనులు) మిశ్రవ్యమై మియసమృత్తిని నిలువబడిన మరుక్షణము ఫోర్టులోనుండి వైస్యములే మిమ్ముల గొప్పిచేయును. కాని నిరాశ జెంద బలలేదు. నిస్సహాయులమని భీతికొంద ననవలెనులేదు. బుద్ధిచేపుని శిష్యులను కోట్లకొలది చీనాదేశీయులు నిరాయుధులై, సమర శిక్షణ మెరుంగనివారై స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరు సల్పుచున్నారు. కాని వారు బుద్ధిమం బోధించిన అహింసానాత్రములకు, సివిలు శాసనాతిక్రమమును నురచిరి. రష్యావారు చీనావారి కొసంగడి ఆయుధములను చీనాదేశమునుండి బ్రిటిషువారు తఱిమివేయబడెదరు. పశుబలముపై పశుబలమును, మారాయంత్రములపై మారాయంత్రములను చీనాదేశము ప్రయోగించుచున్నది.

బుద్ధుని సందేశము

కాని దౌర్జన్యరాహిత్యమును, అహింసాత్మకమును, రుధిరపిపాస నణచెదనట్టి బుద్ధ సందేశము బుద్ధుని జన్మసానమును భారతవర్షమునుండియే బయల్పడవలెను (వినుడు, వినుడు) ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి ఆయుధములకు మనదేశముల నాహుతిగజేయుటలో అత్యుత్సాహమును నిర్మితి, సాహసము, త్యాగము గలవని మనము తెలుపవలసియున్నది. లక్షలకొలది భారతీయులు బ్రిటిషువారి ఆయుధములకు గురియై తమవులు దొంగినంతట భారత స్వాతంత్ర్యమును గాంచగలెదరు. భారత రాజకీయ సమరము ఆధ్యాత్మికపరము. ఒక విజ్ఞానమునకు, వేరొక విజ్ఞానమునకు, ఒక ఆశయమునకు వేరొక ఆశయమునకు జరిగెడి సంగ్రామము, అట్టి సమర మిప్పుడు. ఆసియా ఖండమునకును, తదితర జాతులకును జరుగుచున్నది. కావున కేవలము మనదేశము బుద్ధుని జన్మసానముని ప్రతీకనించుకొనుటతో తృప్తిజెందరాదు. బుద్ధుని సందేశము, చీనాదేశమునకు, ప్రపంచమునకు వ్యాపించి మానవజాతి నుద్ధరించిన విషయము ఆతని జన్మభూమియగు భారతదేశమందే విస్ఫ

లముగాకుండునట్లు జూడవలెను (వినుడు, వినుడు) ఆమహానీయుని దివ్యసందేశముచే మనము ప్రోత్సహింపబడవలెను.

నిస్సహాయులమను భ్రమవిడుదు

నిరాధారులము, నిస్సహాయులమను భ్రమను పోరదీయుదు. ముప్పది మాడుకోట్ల భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమునకు కృతనిశ్చయములను దేశమునకు స్వేచ్ఛామరినట్లు లే. చీనావారిపైనను మును బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సోరాడుచుంటు లేదు. భారతభూమియందుపాశ్చాత్యవిజ్ఞాననాగరికతలతో పోరుసల్పుచున్నాము. అందుచే ప్రపంచముందు సాధ్యమగు తావులందెల్ల స్వాతంత్ర్య శక్తి నాగత్రొక్కుటకు భారతవైస్యముల నంపెడి ఈ ప్రభుత్వమును మానవంతులమై ఎదిరించవలెను. అది నీవలన నావలన పడుగురాంగ్ల విద్యాధికులవలన అయ్యెడివని గాదు. దేశమందు ప్రజా సామాన్యమునకు ప్రబోధము గావించి స్వాతంత్ర్య భావోదయమున కియ్యది కుభసయయమని తెలియజెప్పవలెను. చీనాయొక్కయు భారతవర్ష మయొక్కయు స్వాతంత్ర్యోద్యమములు వెనువెంట నడచుచుండవలెను. చీనా దేశమందు మహా త్యాగము గావించబడుచుండ భారతవర్షమునకు నూతనావబోధనము నవినలేజము విస్తూత్త క్తిరాగలదు. 1921 సం॥నందు విలనసిల్లిన విరోధక శక్తి త్యాగసన్నిధిత, పదిమంతులగు విజృంభింపగలదు. అయ్యది తీర్మానము శాసనోల్లంఘనదూషమును చాల్చును. 1928 సం॥లో గాని 1929 సం॥లో నైనను తప్పక ఈ మహాద్యమము వచ్చితిమను.

కావున ఎంత శీఘ్రకాలములో కాంగ్రెసు ఈ శాసనోల్లంఘనకార్యక్రమమును దేశమున కొసంగి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారతయాశయ మని చాటునో అంత త్వరితగతినీ కార్యజ్ఞి కాగలను." కావున బుద్ధిచేపుని అహింసాత్మక త్యాగ సందేశమును దేశమంతయు వెదజల్లుడు. అదియే బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు భారతీయు లొసంగెడి సమాధానమని పల్కిరి. (దీర్ఘ హర్ష ధ్వనులు.)

సి. యస్. గోవిందరాజ మొదలియగుగారు మాట్లాడిన పిదప అధ్యక్షులకు నందనములతో సభ ముగింపబడినది.

70,000 పానుల మోసము

నవ్వుపోయిన సంస్థానాధీశుడు 1 లక్ష బహుమతి ప్రకటించుట

కలకత్తాలో సగలు పట్టువడుట

కలకత్తా, జన 29:—ఉత్తరదేశములో సోక సంస్థానాధీశుని హాసగించి 70,000 పానులవిలువగల సగలు మోసగించి యెత్తుక పోయినకేసునందు కలకత్తా పోలీసువారు ఆమాకీ దీయుచున్నారు. ఈమహారాజుపెద్దమొత్తము ఋణముజేయయత్నించుచుండెను. అందుకొరకు ఎ. జె. శోన్సు అనువానితో రాయ బారము నడపుచుండెను. శోన్సుగారు ఆస్తి తిరవత్తుక్రింద రెల్లకల రూపాయిల చెక్కులను రెండింటిని రాజాగారికిచ్చెనట. శోన్సుగారిని ఎం. ఎస్. బక్ష్ యనువారిని అరెస్టుజేసిరి. వీరిద్దరుగలసి రాజాగారి ఏజంటు రెరువురిని వెంటగొని సగలుచెట్టెతో గూడ కలకత్తాజేరిరి. అచ్చట ఆస్తినివిక్రయింపగలనని శోన్సు గారు చెప్పియుండిరి. ఆయనిచ్చినచెక్కులను బ్యాంకులో పుచ్చుచో న న న న న న మహారాజాగారు వెంటనే సగలుచెట్టెను తీసుకొనవలెనని తన మునుప్పులకు చెల్లెను. దానిప్రకారము శోన్సుగారు సగలుచెట్టెను వారికిచ్చి రసీదుపుచ్చుకొనెను. కాని చెట్టెనీళ్లు సరిగా లేనందున వారాచెట్టెను పోలీసువేషమున గొంపోయి విచ్చగా సగ లందులేవు. పోలీసువారు కార్యచేషను విధిలోనున్న శోన్సుగారి యిల్లు వెదకిరి. అందు చిన్నచిన్న సగలు కొంచె మగపడెను.

పోయినసగల సమాచారము సరిగ .దెలుపువారికి ఒక లక్ష బహుమతి నిత్తునని మహారాజాగారు ప్రకటించిరి.

సగలు దొరకుట

కలకత్తా, జన 30:— సంస్థానాధీశుడు సగలగోల్పోయిన భరతపూరుమహారాజాగారు రినియు అవి చిత్రముగ దొరకినననియు స్టేటునునుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. మహారా ఇంజనీరింగు వర్క్సునందు పని చేర్చుకొనుచుండిన ఆంగ్లో ఇండియను ఫోర్టుహంటు అనువాడు నిన్న పత్రికలో శోన్సు అరెస్టువార్తవిని, ఆశోన్సు తనవద్ద రెండురోజులక్రిందట నోక చిన్నచెట్టె, ముఖ్యమయిన కాగితములున్నవిని జెప్పి దానియిచ్చినని చెల్లెను. ఆబాలుడు వెంటనే పనినరసి యింటికిబోయి తనమామతో తనకు తెలిసినవార్త తెలిగించెను. వారిరువురును ఆచెట్టెతో పోలీసువేషమున బోయి కమిషనరు గారియందు చెట్టె విప్పగా అన్ని సగలు అందు దొరకినవి శోన్సుగారిని, బక్సి గారిని భరతపూరు తీసుకొని పోయెను. అచ్చట విచారింతురు.

కాకినాడ

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీరామాయణం ధర్మకీర్తనముగా కాల రెన్నికలు చూపినను, కథావిశేషముననో, శ్రీరామనామమహిమతో మునుననో, అవియన్నియు రుచించుచుండును. తలసిదాసు భక్తాగ్రగణ్యుడు, మహాకవి, మానవస్వభావమున విశేషముగ గనిపెట్టుటచే దనగ్రంథమును హృద్యముగను, నీతిదాయకముగను, చక్కనిమృదువగురైలిని హిందీభాషలో వ్రాసియుండెను.

ప్రపంచములో నెల్ల నుత్కృష్టమున నూలుగ్రంథములలో చులసిదాసురామాయణ మొకటియైయుండు యాశ్చర్యముకాదు. శత్రువులను రసజ్ఞులును, ఆగ్రంథప్రాముఖ్యమును గుర్తించిరి. ఆసర్వవిధము హిందీతెలియని మనుజులు విని యానందించుట బహుఅపూర్వము. ఆంధ్రదేశమున నీకావిత యిప్పుటికి లేదు. విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులు మ-రా-రా-శ్రీ విజ్ఞాపురపు వెంకటరావు (పి. యే.) గారు తెనుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, బంగాలీ, పశ్చిమీ, ఓడ్రము, మరాఠీ భాషలలోఁ బ్రవీణులు. వీరు స్వతః, శ్రీరామభక్తులు. తలసిదాసురామాయణము నామాలాగ్రముగ బహునిపుణతతోఁ జెప్పగల యన మానప్రజాధురంధరులు.

శ్రీవెంకటరావుగారు కాకినాడ రామారావుపేటలో ని.మ-రా-రా-శ్రీ దివాన్ బహద్దూర్ దురిశ్చేటి శేషగిరిరావు వంటివారి సత్కమలో శ్రీ వీరియల కామరాజు, శేషగిరి రాయ సోదరుల ప్రోత్సాహమున చులసిదాసు రామాయణమును సులభతైలి తెనుగున ప్రతిరోహమును విశేషాభిప్రాయములతోఁ జెప్పుచు, విశేషజనము నాకర్షించిరి. పాదుకా పూజింపకము, సుగ్రీవపట్టాభిషేకము, శ్రీరామపట్టాభిషేకమును, అమితోత్సాహముతో ననేకభక్తజనులచే నలంకరించబడిన మండరములోఁ గూడి విరియాలసోదరుల సత్సంకల్పమును కొనసాగఁ జేసిరి. అటుఁ గూడిన ఉద్యోగములు, న్యాయవాదులు, వర్తకులు మొదలగు పెద్దలను, బడిపిలను, శ్రీమంతులు, వివిధవృత్తుల వారును, రామకథావృత్తమును విరిగి జూలు గ్రోలి యమితానందముఁ జేందిరి. కాకినాడ పట్టణములో మూలములనుండి సాయంత్రము 5 గంటలకు రామారావుపేటలోని సత్కమవద్దకుఁ జేరి భక్తిశ్రద్ధలతో వినుచుండ భక్తిరసము మూర్తీభవించెనా యనువట్టుండెను. శ్రీసీతారామల కనేకవిధములగఁ జేయునేమి కనులపండువుగనుండెను. ముప్పదియేండ్ల రోజున (9-1-1927) రామ సంహారము, శ్రీరామపట్టాభిషేక పుకడ పట్టున శ్రీవెంకటాపు గారియొడ శ్రోతలు మావినభక్తిగౌరవముల కడువర్ణనీయములు. భక్తులచే నీయబడిన పద్మమాలలు, పుష్పమాలలు, పారితోషికములు, స్వర్ణరూపులు, రజతనాణెములు, శ్రీవెంకటాపు గారి ప్రోత్సాహము వేంకటగొనియాడెను. నాడు రామాయణకథయందలి ముఖ్యభాగములను బంగాలీ, ఓడ్రం, పంజాబీ, భాషలలోఁ జదివి చెప్పిరి. మరునాడుదయమున మెయిలుబండిమీఁద నారు విశాఖపట్టణమేగుటకై వైచునుక బోవుటచే, శ్రీరామారావుపేట బొందిలీసంఘమువారు (త్రుత్రియ) మృదంగ గీతాధ్యనులతో నూరేగించిరి. శ్రీరామభక్తపరుడగు శివరామసింగగారి నేన బహుప్రశంసనీయము. శ్రీరాముడు వెంకటరావుపంతులుగారికి నాయురారోగ్యసంపదల నిచ్చి యాంధ్రదేశమున రామనామము నింటింట నుండునట్లుఁ చేయుఁగాక!

భారత తంతుకారక సంఘము

మణిలాలు కొధారిగారు మహారాష్ట్రమున కేగుట భారత తంతుకారక సంఘమునకు ధనమును సమకూర్చుటకు గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము మహారాష్ట్రమున సంచారము చేయుటకు మణిలాలు కొధారిగారు 29 వ తేదీ రాత్రి అహమదాబాదునుండి బయలుదేరిరి. (అ. ప్రె.)

మస్తిం సమితి సభ

ధిల్లీ, జనవరి 30:—ధిల్లీయందలి మస్తిం సమితిని పునఃప్రభుత్వ జిన్నా గారొక సభను సమావేశపరచిరి. అన్ని ముల్ ప్రతినిధులు సభకువచ్చియుండిరి. హిందూమహమ్మదు సంఘద్ధానము అధికముగనుండుటచేతను, త్వరలో రాయబరకమనువారు సంస్కరణముల విషయమై విచారణ సలుప నందుటచేతను అన్ని రాష్ట్రములందును మస్తిం సమితిసంఘముల నేర్పగునలయునని తీర్మానింపబడెను. మహమ్మదీయ హక్కులను సంగ్రహించుటకును, ఇతర సంఘములవారికిని మహమ్మదీయులకును అన్యోన్యమును వృద్ధిచేయుటకు సమితివారు ప్రయత్నించునని తీర్మానింపబడెను. మహమ్మదీయ నాయకుల సంకమలమై ఈవిషయన ఒక ప్రకటన గావింపబడెననియునని మహా తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

వైకుంఠకాదశీ సిద్ధాంతము

నేను జనవరి ౬ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురించిన వైకుంఠకాదశీ విషయక విచారమును బ్రహ్మశ్రీ ప్రతాపగిరి నంగయ్యశాస్త్రిగారు చిత్తగించి యీనెల 12 తేదీన దానిని ఖండించునట్లు తోచునట్లుగా ఒకవాక్యమును ప్రచురించిరి. పాంచరాత్రాంతర్గత శ్రీప్రశ్న సంహితయందలి వచనము నువ హరించియున్నాను. అందు నూర్వోదయకాలమున వైకుంఠ కాదశినాడు ఉత్తరద్వారమున విష్ణుసందర్శన మొనర్చుననునది గలదు. అది సామాన్యశాస్త్రమున శాస్త్రీగారు వ్రాసినారు. వరిన్చి ముద్దాన్చు నివేదనమునకు ఉపకాలమును బధించి పిమ్మట ఉత్తరద్వారదర్శనము చేయవలయు నని యన్న విష్ణు సంహితావాక్యము విశేషశాస్త్రమున దలంచి వ్రాసినారు. ఈ వాక్యమున ద్వారదర్శనమునకు కాలనిర్ణయము చేయలేదు. ముద్దాన్చి కాలమే. దీనికాలమందు భోజ్యాసనమునకు యానమునకు గల కాలవిశేషము అగమశాస్త్రము నెరిగినవారికి విదితము గానిదికాదు. అది దాదాపు నూర్వోదయసమీపమునను. వీరు వ్రాసిన స్మృతిసారసముచ్చయమందలి విష్ణుసప్తవాక్యము ప్రకారము ఉత్తమ విష్ణుదర్శనము చేయవలెనని భోజ్యాసనమునుండియే ఉత్తరద్వారమును పొందించవలసియుండును. అందులో నూర్వోదయ అధము విష్ణుదర్శనమనియు గలదు గాన అధమదర్శనము కన్న ఉత్తమదర్శనము అందరు గోరదగి నది. ఈవాక్యమున్ను విశేషశాస్త్రమున శాస్త్రీగారి తాత్పర్యము. సామాన్యవిశేషశాస్త్రలక్షణమును వీరెల్లల తీర్మానించుకొనినో మాడుడు. ఆగమశాస్త్రప్రతిష్ఠిత ఫలములందు ఆగమ శాస్త్రము విశేషశాస్త్రముగాక సామాన్యశాస్త్రమునటుయ ద్వారదర్శనమునకు కాలనిర్ణయము లేని విష్ణుసంహితావాక్యమున నేను చెప్పిన శ్రీప్రశ్న సంహితావాక్యమున కన్న విశేష శాస్త్రమునటు స్మృతిసారసముచ్చయము. అది అనేక స్మృతులలోని అంతములను సంగ్రహించి చేసిన గ్రంథముగనుండవలసింది గాన అది స్మృతులలో చేరును గాని ఆగమములలో చేరదు. అయిన అందు విష్ణులయమునుగూర్చి ఉత్తరద్వారదర్శనమును విధించియున్నది గాన దానినిన్ని ఆగమలతోపాటు ఈవాక్యమును గౌరవింపవలసినదేయును వింతగనున్నది. “విద్యాస్థానంతు వర్తం ప్రతినియతేనిజోపక్రియాంకే ప్రమాణం” అన్న సూత్రమున ఆగమముతోపాటు స్మృతిసారసముచ్చయము ఈవిషయమున పాటించదగదు. శాస్త్రమునకు అవకాశ మెచట యని యడుగవచ్చును. ఆగమముతో గాక వేదవిధముగ ప్రతిష్ఠించిన ఫలములకు అని శాస్త్రవిశ్వాసము కొరకు దలంచిన ఉజ్జీయమును గాని వైఖానస పాంచరాత్రశాస్త్రము లచే ఆరాధింపబడు ఆలయములకు శాస్త్రీగారు చెప్పిన విష్ణుసప్తవాక్య మెంతమాత్రము అన్వయించజాలదు. అయితే విష్ణు సంహితావాక్యమే శ్రీప్రశ్న సంహితాత్మల్యము గాదని యడుగవచ్చును. శ్రీప్రశ్న సంహితలో ద్వారదర్శనమునకు కాలము విధించియున్నది. విష్ణుసంహితయందు ముద్దాన్చి నివేదనకాలము దప్ప ద్వారదర్శనకాలము విధించియుండలేదు గాన శ్రీప్రశ్న సంహిత విశేషశాస్త్రము. విష్ణుసంహిత ద్వారదర్శనములో సామాన్యశాస్త్రమే గలనది. అనగా ఇతరశాస్త్రముచే విధింపబడు కాలమును నివేదింపమింజేసి శాస్త్రీకముచేత రెంటిని మార్చుకుని సమన్వయము చేసుకొనవలయును (సర్వశాఖా ప్రత్యయన్యాయము.) ఇట్లుగాక నేడో యొకటిపట్టి చేయ ననుననిననో శాస్త్రాధిపతిగారు గలుగును. మర్యాదయున్నా గారు. ధనుస్సుతో సమానము మార్గశీర్ష మని ఇదివరకే చెలిపి యున్నాము. సారాలాభములో చాందమాసము ముఖ్యమని శాస్త్రముల మర్యాద. ఈవిషయములను శాస్త్రీగారు త్వరచేత నో స్వాభిప్రాయ సిరికరణముకొరకొ గమనింపకపోయి నది చోద్యము. కాన మార్గశీర్షముతో ముక్కోటి ఏకాదశి యని అప్పుడనుష్ఠించుటయే శాస్త్రసిద్ధముగాని పుష్కమిలో అనుకొనుట అశాస్త్రీయము. సర్వశాఖలు మార్గశీర్షములోనే చేసియున్నారు గాని పుష్కమిలో చేయలేదు చూడుడి. ఇదియే చాలు వాదములోని న్యాయమును చెల్లుటకు.

వి. రామచంద్రాచార్యులు.

“భారతీయులకును బర్మీయులకును అన్యోన్య మేర్పడవలెను”

వారణాసి, జనవరి 29:—బర్మా సాంఘిక రాజకీయ ప్రచారకుడగు మాంథి మంగుడిగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ పు విద్యార్థుల సంఘమునం దుపన్యసించుచు జాతీయ స్వాతంత్ర్యము చంద బర్మావారుకూడ భారతీయులలెన్నోపాటుపడుచున్నారని చెప్పిరి. భారతీయులను బర్మావారును అన్యోన్యముగ మెలగుచుండవలయుననియు తేకున్న భారతదేశమున హిందువులను మహమ్మదీయులకును విభేదము లేర్పడుటచే ప్రభుత్వమువారికి బలము కలిగిన విధమున, బర్మీయులను భారతీయులకు విభేదమేర్పడిన ప్రభుత్వమువారికి బలము అధికమై ప్రజలకే నష్టము కలుగునని మాంథి మంగుడిగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

గజనవీమంత్రి వర్గము

అంత మొందవలెను

కలకత్తా మహమ్మదీయుల పట్టుదల. కలకత్తా, జనవరి 29:—గజనవీగారు మంత్రి పదవి నంగీకరించుటచే ఏర్పడిన పరిస్థితుల గురించి ఆలోచించుటకు స్వతంత్ర మహమ్మదీయ పక్షపు నాయకులగు అబ్దుల్ రూఫ్ గారి అధ్యక్షతన ఒకసభ జరుగునని ప్రకటింపబడెనుగాని, అల్ప సంఖ్యాకులు మాత్రమే సభకు వచ్చుటచే సభ ఆపుదల చేయబడెను.

కలకత్తాయందలి మహమ్మదీయులు రేపటి దినము ఉదయం కలకత్తా క్లబ్ కు ఊరేగింపుతో పోయెదరు. కలకత్తా క్లబ్ లో గౌ. గజనవీగారు బసకీయున్నారు. ఊరేగింపుతో వచ్చిన మహమ్మదీయులు కలకత్తా క్లబ్ నుండి మీర్జాపూర్ పార్కునందు గజనవీ మంత్రివర్గము పట్ల ఆసక్తులై తెలుపుటకై గొప్పసభ జరుగునని ముస్లిముల పత్రికా సంపాదకులగు మజీబారు రహిమానుగారు మరి కి మంది మహమ్మదీయ నాయకుల సంతకములతో కరపత్రములు ప్రకటింపబడినవి.

మహమ్మదీయుల ఊరేగింపు

కలకత్తా, జనవరి 30:—వెల్లి స్క్వేరునుండి మహమ్మదీయ యువకులు ఉత్సవముగ బయలుదేరి కలకత్తా క్లబ్ మీదుగా మీర్జాపూర్ పార్కువరకువచ్చి అచ్చట గొప్పసభ జరిపిరి. చక్రవర్తిగారితో కలిసి గజనవీగారు పనిచేయుకూడదనియు, యామంత్రివర్గమును అంతమొందింపటకై కాసనసభయందలి మహమ్మదీయులు పనిచేయవలయుననియు తీర్మానములు గా వింపబడెను.

పోలీసువారు మంత్రిగారిని కాపాలాకాయుట

కలకత్తా, జనవరి 30:—గౌ. గజనవీగారు గౌ.చక్రవర్తి గారితో కలిసి మంత్రిపదవి నంగీకరించినది మొదలు నగరము నందలి మహమ్మదీయులు గజనవీగారి చర్యను ఆక్షేపించుచు సభలు జరుపుచుండిరి. కొంతమంది రాయబారులు గజనవీగారిని సంవర్ధించి రాజీనామా యివ్వవలయుననిగోర కలకత్తా క్లబ్బుకు వచ్చియుండిరి. గజనవీగారిని చూచుటకై కలకత్తా క్లబ్బుకు వచ్చిన వారు క్లబ్బుయెదుట ఆల్లరిచేసిరి. పోలీసువారి కివమయము తెలుపబడెను. ఒక పోలీసుసార్జెంటు కొంతమంది పోలీసువారితో క్లబ్బుమట్టుకాపలాకాయ నియమింపబడిరి. నేటిదినము గజనవీ మంత్రివర్గము నాక్షేపింప ప్రత్యేకముగ ఊరేగింపుజరుగునని తెలియగనే కాపాలాకాయ పోలీసువారి సంఖ్యఅధికముచేయబడెను. కాని ఇంతవరకు అపాయముగాని ప్రమాదముగాని జరుగలేదు. (అ. ప్రె.)

మహమ్మదీయులు సుప్రసూవాదిగారిని సందర్శించుట

మహమ్మదీయులు పలువురు నేటి దినము హెచ్. యన్. సుప్రసూవాదిగారిని సందర్శించిరి. ఈ సమయమున సుప్రసూవాదిగారు మహమ్మదీయులకు నాయకుడై గజనవీ మంత్రివర్గము నంతమొందింప పూనుకొనవలయునని రాయబారులు సుప్రసూవాదిగారిని కోరిరి. ఈవిషయమై ఆలోచించి రెండు మాడు దినములలో ప్రత్యక్ష తరమొసగ సుప్రసూవాదిగారు వాదానమొసగిరి. (అ. ప్రె.)

తంజావూరు వార్తలు

మాయవరం ఆరంటాంగి రైల్వేలైను

కుంభకోణం జనవరి, 30:—తంజావూరు జిల్లాబోర్డు సమావేశము నిన్నుటిదినము సాయంకాలము జరిగెను. మాయవరం ఆరంటాంగి రైల్వేలైనును రైల్వేబోర్డువారు స్వాధీనపరచుకొనవలయునని ప్రభుత్వమువారు గావించిన నిర్ణయమును ఆక్షేపించుచు ఒక తీర్మానముగావింపబడెను. ఈరైల్వేలైనును రైల్వే బోర్డువారు తీసికొనిన అందులకు బదులుగ తంజావూరు నాగూరు, మాయవరం ట్రాంకుబారు లైనులను జిల్లాబోర్డువారి కివ్వవలయునని తీర్మానింపబడెను.

చైనావారిపట్ల సానుభూతి

కుంభకోణం పురమందినమున నిన్న సాయంకాలమునని. పంతులు అయ్యరుగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగెను. చైనావారి పట్లసానుభూతి చూపుచు, భారతనేలను చైనాకు పంపుటకు ఆక్షేపించుచు తీర్మానములు గావింపబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిగారికి ఒకనీరుమహారాజుగారు 29 వ తేది రాత్రి గొప్పవిందొసగిరి.

గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు

1. సాధారణముగ గుంటూరు జిల్లాలో వర్ష ములు బహుశ్రువుగ గురియును. ఈసంవత్సరము తొలుదొల్ల వర్షములు ప్రారంభించి పునాసకు కొన్ని తాలూకాలో సుపయోగముగ నుండెను. వినుకొండ, వంగవోలు, పల్నాడు, కొంతకు సత్తెనపల్లి, నరసరావుపేట తాలూకాలో పశువుల తరహా లేక ప్రజలు యిబ్బందిపడుచున్నాడు. ఇప్పటికి మారు నాల్గమాసములనుండి వానచినుకైనను లేదు. కంటలు పులు పూర్తిగయెండియున్నవి. పైరుపంట బొత్తుగనే లేదు. ర్కారవారికి సిక్కు కట్టుటకు ప్రజలకు యీపైలే అభావము. పునాసపంట లేక, పైరుపంటలేక, ప్రజలేవిధమున శిక్షకట్టగలరు? ఈవిషయము పూర్తిగా జిల్లా పరిపాలనాధికారులు, యేమీ తాల్పకాలలో కలెక్టరుపూర్తిగా విజృంభించియుండెనో యిందుగా సంచారముచేసి తెలుసుకొనవలెగాని తమతాజే గారల రిపోర్టులపై నాధారపడకూడదు. తహసీలుదారులు, విద్యుయిన స్పెక్టరులు, తమనొకరినకు భంగముచున్నవని తలంక ప్రజలకష్టములను యున్న దున్నట్లు రిపోర్టులను పంపలేదు.

2. ప్రజలు వారివారి గ్రామములలో బహిరంగసభలు రిపి వారివారి కష్టనిష్ఠులను తీర్మానముల మూలకముగ ప్రభుత్వమువారికి పంపవలెను. తమండిన ప్రభుత్వశాఖలు ప్రభుత్వమువారికి తిన్నగ ప్రజలకష్టములను తెలియజేయరు. అంటు గల కారణములు లోకవిదితమే కదా? గుంటూరు తాలూకాలో పెట్టగ్రామములలో పంటపండి యుండలేదు. ఈ సంవత్సరము నీటికలెక్టరు యిజిల్లాలో యెక్కువగ నుండవచ్చును. ఇప్పటికే కొన్ని గ్రామములలో నీళ్లులేక ప్రజలు తరగ్రామములకు నీటికై పోవుచున్నారు. ఇంకా నాల్గ మాసములు జరుగవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు పల్లెగ్రామములలో నచ్చటచ్చట బావులు త్రవ్వించవలసియున్నది. జిబ్బోర్లు, తాలూకాబోర్డులు యెక్కువగ నీటివిషయమెట్లు వెచ్చించి చరిత్రేంద్రులు మార్గముగ్గురుజన పెట్టింది ప్రజల తోడ్పడ ప్రార్థితులు. బోర్డులు పీపాలతో నీళ్లును తెప్పించివేంద్రులు రాధారీల, మధ్యమధ్య, 10 మైళ్లకొక్కటి పెంచవలెను. పంచముల విషయమై బావుల త్రవ్వించి వారికి క్లిలి సహకారులుగ నుండవలెను.

3. గుంటూరులో నీవత్సరము నీటికాటకము తప్పక క్లుప్త సూచనలపైడే కనబడుచున్నది. వెంగళాయపాలెం నీటి ప్లయి యీసంవత్సరము చాలకుండును. అప్పుడే నీరుకంటు క్కువగ నున్నది. తినుబండారముల ధరగతులు యెక్కువగ వుండును. యెండలు తీక్షణముగ నున్నది. రాత్రిపూట ంచెము చల్లగ నున్నది. ఆరులైటపడుకొనుటకు తగిన నీరులేవుండే యేర్పడుచున్నది. కలెక్టరు కళలు స్ఫుటముగ విడుచుచున్నది. కామధాన్యముల ధరలు పెరగినవి. ధా

న్యము ధర పెరగుచున్నది. చొప్ప లేనేలేదు. వరిగడ్డి ధరపెరిగినది. పెట్టతాలూకాలో చొప్పపంట లేనందున యీవిషయపరిశితు లేర్పడినవి.

4. కలెక్టరు సమయమున పరిపాలకులు ప్రజలకు తోడ్పడుట పరమ ధర్మము. ప్రజలు తేమముగ నుండి భాగ్యవంతులుగ నున్నపుడే పరిపాలనము సాధ్యముగ నున్నదని యెన్నదగును. ప్రజలు తిండిలేక గ్రామముల విడచి పల్లపుగ్రామములపై ఆధారపడియున్నపుడు, పల్లపుతాలూకాలు మాత్రము యెం పికాలము భరింపగలవు. ఈమధున నేను నరసరావుపేట తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములకు పోయి చూచినపుడు కొద్దప్రక్క 400 లేక 500 ప్రజలు గుంపులుగ వారి వారి సంచారములతో చెట్లక్రింద కాపురము చేయుచుంటు చూచి “ఎప్పుడు కేసుమండిరి?” అని నేనువారిని ప్రశ్నించితిని. అంత వారు తూర్పు గ్రామములకు పోవుచుంటిమి. బ్రతుకుకు పోవుచుంటిమి. పంటలు పండలేదు. కూలివారి చేసుకొని బ్రతుకుకు పోవుచుంటిమి చెప్పిరి. ఈభాగ నివారణోపాయములు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే అమలించి యెక్కువ సామ్య అప్పు తెచ్చియెన యీ భాగము నివారింది ప్రజల మన్ననలకు పాత్రులగుట కేమోదాయకము, పరమ ధర్మము!

5. “కృష్ణా రిజర్వాయరు” ప్రాజెక్టు విషయము యీతరహామన ప్రభుత్వమువారు చేపట్టిన రెండవవిధముల యీ కలెక్టరు తరమగుదు. ప్రస్తుతము వీరజనులు కడుపునిండుగతిండి తిని బ్రతుక జాలుదురు. రెండవది యెచ్చటచూచిన పెట్టతాలూకాలో నీరులేనిది పచ్చనిచేలచే నిండి లక్ష్మీనిగోరుచుండును. శాశ్వతముగ గుంటూరు, కృష్ణా, కొంతవరకు నెల్లూరుజిల్లాల యందు జలముతోండవూడుచుండును! ఎప్పుడును పంటలుపండుచుండును. ప్రభుత్వమువారికి మితిలేనిలాభము శాశ్వతముగవచ్చుచుండును. ఇట్టిగొప్పపని యీయేమి ప్రారంభించిన యీకలెక్టరు పెట్టజిల్లాలనుండి తరచుచుండును. కృష్ణానదినుండి నీరుయెక్కువగ సముద్రమునపడి నిరుపయోగ మగుచున్నది. మనజిల్లానాయకులు శాసనసభలయందు యిట్టిశాశ్వతమైన సౌఖ్యమొనగవలెను చేపట్టవలెనని తీర్మానములంది ప్రభుత్వమువారికి వారికర్తవ్యమును గుర్తించుట ప్రయత్నిం ప్రార్థితులు.

చట్టి నరసింహారావు

తేలు మండు

వెల సీసా 1-కి 0-8-0; వి. పి. నహా 0-13-0
తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధన రములవెంట పెద్దనరమువగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టి నచోటును బండపారునట్లులుచేసిన, బాధతప్పదు. ఈద్రావకము ననేమలు పరిశీలించిరి. ఇది మిగులసూక్ష్మ గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబిరడా గల సీసాలలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న, తాము బాధపడక నితరులకు పూర్వము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది. అమ్మ తాంబూలం దిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పూరచంద్రోదయము.

బంగారముతో చేయబడినది. బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము. వ్యాధులపాలిటి వజ్రాయుధము. మేహములు, క్షయ, పాండువు, పురాణజ్వరములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, పాలుమారిక, క్యాస, కాస, అశీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, తగిలోగము, కుక్కనష్టము, కుసుమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్తవ్యాధులను ఖండించుటయే గాక, కాంతిని, బలమును పుష్టిని, వీర్యవృద్ధిని గలిగించు అద్వితీయమయిన ధౌవధరాజము. తులం 1-కి రు. 12-0-0 20 మాత్రల సీసా రు. 2-8-0 8851 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-8-0 క్యాలండరును క్యాటలాగును ఉచితము. పి. శి. ఏ. అందు కంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

విరపుడు ఉపయోగించుము. ఇది, అశోగ్యమును, బలము, నిద్రాంతరము, 30,000 వైద్యులపక్షాన నిలిచి నున్నది. పెన్సిల్వ, హిందీ, తమ మాట్లాడు, గమనించుము. ఎక్కడను రిక్తువు. To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

పులిసరుకు (31-1-27)

ఇరువదిగజముల “సీస్”, ధరలు
కారికామల్లులు—22 X 22 ముంగిసూర్యు (2) రు 8-6. సరాసరి రకము రు 7-6.
కారికామల్లులు—22 X 22 వేరు రకములు (2) రు 7-14-0. సరాసరిరకము రు 6-14-0.
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-4-0 గ్లాస్ 9000 (నెట్) రు 12-9-0 ఎత్. ఎత్. 73 రు 8-2-0. ఇ. సి. 73 రు 8-4-0, 881888. రు 13-4-0; 8973 రు 7-10-0 1702 రు 10-2, ఆర్. 73 రు 7-10-0; Z. 73 రు 10-12; Z Z. 73 రు 8-0-0. 7563 రు 7-10; G. A. 83 రు 7-0. G. G. 83 రు 7-12;
వైట్ షర్ట్ టెండులు H. K. 62 రు 14-8.
నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) —ట్రాక్రి— రు 4-6-0 చలువ(కొంగ)రు 7-8; చలువ(“ఎనిటి క్లెయిన్”)రు 12-0 సవరను 40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నక్షత్రము రు 9-10-0 60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) అడక తెర రు 16-8-0; నెమలి రు 15-4; గడ్డిబంకి రు 8-6-0, ఎద్దు గడియారము రు 8-8-0; పెన్సిల్ రు 8-4-0. 60 నెంబరు జపాను (పది పానులకట్టు) — నీలంచేప రు 16-6-0.

లోహములు
ఇనుము:— చెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బాదవకు ధర 81-0, రు 82.
ఇత్తడిరేకు:—బర్మకు (డిబ్ మాన్) రు 232, రాగిరేకు రు 255;
టిన్ రేకు:—(80 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి రు 22-0.

కలాయి పెంకురేకు:— 24" " 6" 7" 15-6-0 8" 9" 10" రు 15-6-0.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్త్ ఆఫ్ మార్కు రు 13-8-0, 14-0-0. నెమలి రు 11-4-0 “చార్ మిన్” సంచి 1-కి రు 8-2-0.

చక్కెర

(రెడి) రు 84-12-0. మార్క్ రు 84-10-0. వాయుదా ధరలు ఫ్లిబరె రు 84-12-0; ఏ. కె. రు 84-15.

వేరు సెనగపప్పులు

మార్క్ ధరలు:— “మిషీన్” రు 52, 52-8.

సాదాపాను రు

వేరు సెనగనూనె

“గానుగ” రు 127. “నెన్” రు 118.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 107.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టికి

ఎద్దుతోలు (8½ మొదలు 9 రతులు)	రు 0 14 0	రు 0 14 6
“ (తేలిక)	రు 1 1 6	రు 1 2 3
“ బెంగళూరు (8½ మొదలు 10)	రు 0 14 0	రు 0 15 6
“ “ (తేలిక సరకు)	రు 1 1 9	రు 1 2 3
“ (విజయనగరం 7½ 8)	రు 0 14 9	రు 0 15 8
“ (ఏలూరు 7, 7½)	రు 1 0 3	రు 1 0 5
గేదెతోలు	రు 0 10 8	రు 0 10 9
గేదెమాడతోలు	రు 1 1 6	రు 1 2 0
ఆవుమాడతోలు	రు 1 18 6	రు 1 14 6
మేకతోలు	రు 2 7 0	రు 2 14 0
గొట్టెతోలు	రు 2 10 0	రు 3 1 6

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు	100-కి రు 165 0 0	రు 185 0 0
బెజవాడ మేకతోలు	“ రు 160 0 0	రు 170 0 0
బెంగళూరు గొట్టెతోలు	“ రు 130 0 0	రు 170 0 9
బెజవాడ గొట్టెతోలు	“ రు 130 0 0	రు 180 0 0
ఆవారుముపట్టు బాదవ 1-కి	రు 26 0 0	రు 33 0 0
కొన్నంపట్టు	“ రు 20 0 0	రు 23 0 6
కరకాపట్టు	“ రు 30 0 0	రు 45 0 9

వృత్తాంతలేఖలు

పోలవరం ఏజెన్సీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జనవరి 28:—ఈ సంవత్సరము వర్షము సకాలములో లేక మెట్ట సస్యములు చాలవరకు నష్టపడినవి. పల్లపు పైర్లు నీటియందడిచే పూరాపంట పండకపోవుటయేగాక కొన్నిచోట్ల యెండిపోయినవి. ఈమధ్యకరిసిన అకాలవర్షములచే పనలమీద ను నూర్చుడుమీదను గల బొన్న పులన మొదలగు సస్యములు కొంత నష్టపడినవి. పప్పుసస్యములు పూర్తిగాపోయినవి. ఆహారపదార్థములకు ధరలు పెరిగిపోయినవి. యేజెన్సీలో కష్టపూర్వకముగా యీసంవత్సరము యెక్కువగాయింనునేమోయని ప్రజలు భయపడుచున్నారు.

పోలవరం యూనియన్ బోర్డు

డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రామస్థలను రావించి యొకసభ చేసెను. అందు శ్రీపాద సుబ్బారాయుడు కాన్పులుగారు తమకు యూనియన్ అసనసరమనియు పన్నులన్నుకొనలేమనియు చెప్పి ప్రజల అసమ్మతినిదెప్పిరి. మరికొందరు యెన్నికయు, నియోజకమునుగాని, డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి తృప్తిపంపును ఖండించిరి. వారు ప్రజల వాదనల గుర్తించనందున గ్రామస్థులు సభవిడిచిపోయిరి. అంతట స్టేషన్ బోర్డు నొకదానిని యేర్పరచి గ్రామంలో యిద్దరు ముగ్గురను ప్రోత్సహపరచి బోర్డు పూర్తి చేసిరి.

జిల్లా కలెక్టరు నిరంకుశత్వము

యూనియను తమగ్రామంలో పెట్టుట అసనసరమనియు పన్నులన్నుకొనేమనియు ప్రజలు, శ్రీపాద సుబ్బారాయుడు కాన్పులుగారి నాయకత్వముక్రింద జిల్లా కలెక్టరును మహాజనులతో సమీపింపగా అడ్డుపుచ్చుకొననియు, తమమాటలు వినననియు చెప్పి వెడలిపోయెను.

కారొనేషను సత్రము

ప్రజలవల్ల విరివిగా చందాలు వసూలుచేసి యీసత్రం కట్టించిరి. బోర్డులో చేర్చి అడ్డెలు వసూలు చేయుచుండిరి. డబ్బుపోయినప్పటికీ ప్రజలకు చాలా ఆఘాతముగా యుండేది. సుమారు 7, 8 మాసములనుండి యిండియాబోర్డువారి ఆఫీసు పెట్టిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరువారు కాపురముంటూ యున్నారు. అందుచే మిగిలియున్న భాగములో పిరికివారయిన యేజెన్సీ ప్రజలు బాటసారులు అందు బసచేయుటకు భయపడుచున్నారు. ప్రజలు బసలు కుదురక చరిగాలిలో పంజలపాలై బాధపడుచున్నారు. కాసనసభ్యులు యీసంగతి కనుగొనుదుగాక.

గోళ్ళనువార్డు

ఇదివరలో గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చుటకు విరివిగా చందాలు వసూలుపర్చినారు. చాలడబ్బు పండిస్తుపాకలు అలంకారములకు వ్యర్థము చేసినారు. మిగిలిన ధనముతో ఆసుపత్రి వార్డుజుకటి కట్టించి దానికి పైనామథేయం పెట్టినారు. దీనిని జిల్లాకలెక్టరుగారు 24-1-27 తేదీని తెలిపినారు.

పోలవరంలో ఆందోళన

కడచిన పెట్టెంబరునెలలో భద్రాచలంలో సమావేశమైన యేజెన్సీజిల్లాబోర్డుసభలో పోలవరంగ్రామం తేది 1-4-27 నుండి యూనియనుగా మార్పుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ విషయమునుగూర్చి బోర్డుమెంబర్లు గ్రామస్థులను యెన్నడూ సంప్రదించలేదు. తీర్మానముయిన తరువాతకూడ ఆసంగతి వారికి తెలియపరచనూలేదు. గ్రామస్థులు తెలుసుకొని దర్జిలాను అర్జీలుయిచ్చినప్పటికీ అవి బుట్టవాఖలయినవి. జనవరి 28 తేది సాయంత్రము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు గ్రామస్థులను నోటికు మూలముగాను బిముకుమూలముగానూ వర్తమానము చేయగా పలువురు పెళ్లి తమయశస్సులని వెలిబుచ్చి బోర్డువారి ఆక్రమణకర్మను ఖండించి తమభాధలను దెప్పిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరువారు ఆమాటలన్నియు వినుకువలతో పెడచెవుల పెట్టి గవర్నరుమెంటు ఆర్డరుయినవనియు తాము మెంబర్లు కెన్నుకొననలెననియు చెప్పగా మేము యెన్నుకొనునియు అధికారులే ఆపనిపూడ వారిబోక్యము లేకుండ చేసుకోవచ్చుననియు చెప్పుచూ ఆంధ్రరూ యొక్కసాదీ నెడలిపోయిరి. అప్పుడు జిల్లా

మీరు మీకుకలిగెడి జలుబుల
విషయములో ఉవేక్ష చేయకుడు!

తెన్నెముక కీరమునకు హానికరము. అందువలన వెంటనే దానిని నివారించుకొనవలెను. లేనియెడల అపాయము సంభవింపవచ్చును. ఇవాన్సు యాంటిసెప్టిక్ ఫ్రోట్ పాస్టిల్స్ తెన్నెముకను, గొంతు నొప్పిని రాకుండ కాపాడుటలో అద్వితీయమైనది. ప్రతి వైద్యుడును (డాక్టరు) ఇవి బాగుగా పనిచేయునని తెలుసుకలడు.

EVANS

యాంటిసెప్టిక్ ఫ్రోట్ పాస్టిల్స్
జబాదగండు, కంపులపల్లెను దొరకను.

ఎవాన్సు కస్టు తక్కువ అందుకే లిమిటెడ్.

లండను ఆరు లివర్ పూల్

హిందూచేమనకు రిసెంజెంటేషన్ యాఫ్. డబ్లిము. లిన్ మేకా.

కొమ్మతూర్పు కెంజర్ 318, బొంబాయి.

కలెక్టరు గ్రామంలోనే మకాంచేసినందున వారి వ్యర్థమూడా పెళ్లి తమభాధలను దెబ్బతూ అడ్డని దాఖలుచేయ బోగా కలెక్టరు అడ్డీ తీసుకొననని నిరాకరించి గ్రామం బాగుపడుననియు గవర్నరుమెంటు విరాళములు విరివిగా నొసంగుదుననియు బుజ్జించిరి. గ్రామస్థులు చెప్పుకొను సంగతులూడ వినినమీదట తమ అర్జీలోని అంశములు ఆలోచించి తమ నుత్తరువులు జేయవలసినవిధి కలెక్టరు గుర్తించలేదు. అంతట గ్రామస్థులు యొకబడిరంగసభ గావించి బోర్డు గారియొక్కయు గవర్నరుమెంటువారియొక్కయు నిరంకుశత్వమును ఖండించుచూ యీ అంశము కాసనసభ్యులు ముందు కాసనసభలో చర్చకు తీసుకు రావలసినదిగా కోరుచూ తీర్మానము గావించిరి.

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సౌత్ ఇండియా ఛాంఫియన్ టోర్న మెంట్టు

జనవరి 28:—బెజవాడ పట్టణమునందున్న ఆంధ్రాజింఖానా ఆవరణలో దాదాపు కెలరిజాలనుండి ఆడబడుచున్న పెన్నిగు, బాడేమింటా, కాలిబంతి, మస్తీ, ఈత పండ్లములు నిన్నటి సాయంత్రము సమాప్తిచెందినవి. వివిధమైన పండ్లములలో గెలిచిన వారికి బహుమతుల నొసంగుటకును, వారి నభినందించుటకును నిన్న సాయంత్రము ఆటల ప్రదేశముననే గొప్పసభ జరిగినది. జిల్లాకలెక్టరు యాఫ్. డబ్బు. స్టూవార్డు, ఐ.సి.యస్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. వారి సత్కీలకము బహుమతులనిచ్చెను. సభకు పూర్వము క్రెండ్స్ గంపెనీవారు, ఫోటోగ్రాఫును తీసిరి. గెలిచినవారికి బహుమతుల నొసంగిన పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతిగారు కమిటీవారిని, ఆటలలో పాల్గొనినవారిని అభినందించుచు ముచ్చటించిరి. ఆంధ్రదేశములో అందరును సమావేశమగుటకు తగినసృజనము బెజవాడపట్టణము ఒక్కటియేయని గట్టిగ తెలియజెప్పిరి. బెజవాడనుగూర్చి చక్కగ బహుమంది తెలుసుకొనవలక సోయినందుకు వారు చింతించిరి. బెజవాడలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునుబట్టి కూడదని ఆంధ్రోత్సవదేయమన్న గుంటూరు మున్నగు పట్టణములవారి యత్నమును నిరసించిరి. బెజవాడయొక్క శీతోష్ణస్థితి చక్కగజూపుచున్నది. బెజవాడ మహాపట్టణముగాక యని దీవించిరి. ఎల్లరకు పంజనము లర్పించుటతో సభ ముగించబడినది. శ్రీయత నారు మంచి నారాయణమూర్తిగారిని పెన్నిన్ ఆటలో వారికిగల వైపుకొనును ఇంగ్లాండులో ప్రదర్శించుటకై పంపుటయును, బెజవాడ ఆంధ్రా జింఖానా ఆవరణలో పెన్నిగుకోర్టులకు ఆరముల నేర్పరుచుటయును, ఈ ప్రదేశముననే క్రికెటు ఆట

నభివృద్ధికి తెచ్చుటయును ఈ కమిటీవారి ముఖ్యోద్దేశము యున్నది. ఈయన్దేశ్యములు నెరవేరుటకై శ్రీబళ్లారి రాఘుచార్యులవారు ధనసహాయము చేయుట కుద్యుక్తులైయున్నారు వినుచున్నాము.

శ్రీ త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవములు

శ్రీ విజయవాడ త్యాగరాజభక్త బృందమువారు పూలు ప్రకారం శ్రీ త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవములు త్యాగరాజులవారి నిత్యాదివనమున ప్రవృత్తి బ. 22-1-27 లు లగాయతు రి కోజులు విజయవాడ అరంజిత్ సత్రము దు అతివైభవముగా జరిపి పుగవాసులను పొరుగురి అతిధుల ఆరంభమున నోలూడించిరి. ఈ ఉత్సవములు జరుపుచూ సంవత్సరం పురజలను ప్రోత్సహపరుచుటలో శ్రీతులు పోలూరి వెంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు, దామధనరావుపంతులుగారు మిగుల కృషిచేసినారు. గాంధ్యాంజులను రప్పించుట, సంగీతసభల నేర్పరుచుట కార్యములలో సంగీతవిద్యార్థి హనుపల్లి రామకృష్ణమిగుల శ్రద్ధవహించి కార్యం నిర్విఘ్నముగా కొనసాగి భోజనసభకి చోడవరపు దేవప్రాజుపంతులుగారు మును యిచ్చి భక్తబృందమువారికి తోడ్పడినారు. బెజవాడ వర్తక సంఘమువారున్ను, న్యాయవాద గృహస్థులున్ను వారివారి కత్తామసార విరాళము గానకళయందు వారికి గల అభిమానమును వెల్లడించి విజయవాడ ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు నీటిబొడ్డల కాలములోనే శ్రీ త్యాగరాజులవారి మందిర నిరావారి ఛాతాప్రతిష్ఠయున్ను జరుగగల ఏర్పాటులు ఆలోచించుచున్నారు.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన వీర్యమును తమ లోక ప్రసిద్ధిచెందినది. స్వప్నముందుగాని మాత్రేగాని వీర్యము స్థితముననున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయవలెను. సపుంసకత్వమును తొలగించి యావన మొగను. గాను కయినను కెండుగంటలలో నరము బలము నిచ్చు ధారముఖము అనుభవించునట్లు జీసి సంక్రమంతులుగజేయు. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడు 20 మాత్రలు సీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరే

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

1159-1027 13, బైరాగిమఠం వీధి, మదరా

(పాలపాటి పాపిరెడ్డిగారు)

ప్ర. మోపాడు రిజర్వాయరు క్రింద వడ్డు విశేషముగా
ములి కాగలవు. చింగుట్టి క్యాటిల ఫారము అభివృద్ధి
పొగలదు. ప్రయాణికులు నద్రాసు పోనులన గూడగా
గ్రరదసి పైవబండ్లు (బాడ్ కేడ్) ఎక్కి సుఖముగా పోగలరు
ని అన్ని రైతులకన్న ముఖ్యమయినదని నాడుభిప్రాయము.
బ్లూరజిల్లా బోర్డువారు 1918 లో రైలువేయ నుద్దేశ్యముతో
లు సెన్సులోకదానిని నిర్మించిరి. ఆ సెన్సుకింద వసులు
యన పైకము యిప్పటికి షూవారు 7 లేక 8 లక్షలరూపాయ
న్నవది. గత సంవత్సరముందు జిల్లా బోర్డువారు కావలినుండి ఉ
కుగిరియాడుగా పశ్చిమమునకు వెయ్యవలయుననియు, పడు
ర్నా లుకు వెయ్యవలయుననియు ఒకటి రెండు

తామదేవత యిప్పుడే తీవ్రరూపము చాల్చుచున్నది
మందు పైత్ర వైకాళిములలో (దేవైం-మేయి) పరిస్థితుల
ట్లుండునో యూహింపబాలము. ప్రభుత్వమునా రెండుముందుగా
పని ప్రారంభించుదురో అంతమేలు. కాలాతీతమైన వీధిలెక్కు
డు సంకటములకు గురియయ్యెనదన.

అలోగ్యము, విశ్వగ్యము, ధనము వీటినే మానవుల
ప్రభులు. కాంక్షించును. వీటిని సంపాదించుటకు మమికర్యము
కష్టపడవలసిననులేదు, అయితే 150 వుటలు గల

అంతకన్నిగ్రహపార్మసి, 26, బ్రాడ్యే, ముద్రాసు.
బాంచీ:— మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

జెంటి 100 కులలికు	,, 64 14 0	65 0 0
బంగారు, తులము 1-కి	,, 21 0 0	21 2 0
సవరము 1-కి	,,	18 10 0
ఉత్తడి బా 1-కి	,, 282 0 0	283 0 0
బాని దివ్	,, 255 0 0	254 0 0

ఆంధ్ర పత్రిక

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ 6-4-0 ప్రతియింట నుండదాన!
అమ్మతాంజనం డిబో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు బొంబాయి.

వనోదధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 35000 సంస్కృతశబ్దములను తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రూ 3-4-0 లు.
ఇందు నను ప్రఖ్యాతిజములు కుద్దిసి భస్మములు చేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు.
ఈ 1-కి రూ. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు మాడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రూ. 2-0-0
రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలసీలను
మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.
ప్రత్యేక లక్షణములు
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ
(3) ఆటోమేటిక్ బాంక్షరీఫీవర్. (4) ధారాతీయ
తులు, (5) దయగల నిర్మాహకము, (6) తనదని నిరూ
తక్షణమే సామ్యము చేర్చించెదరు.
వివరములు నీదగువారికి ప్రాసిన బడయగలరు.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Post Box No. 337 Mount Road, k

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తాశుభము, ఆంగ్ల &
జాలము, మంత్రశాస్త్రము, ధూతనైద్యము, యంత్రములు,
పేక తనూపాలు, వినోదవిద్యలు మనుష్యుని హయముచేయ
మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీ
రేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట
లగు విచిత్రములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ
చమత్కార గణితము:— (టెక్స్టుబుక్ క
వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర వినోద
గణితములు, సవస్థలు, చిత్తుప్రశ్నలు, యంత్ర తన
లెక్కలు, గణితోపధానము గలవు. జ్ఞానము మనోబల
ఇచ్చు రసవంతపు లెక్కలున్నవి. ప్రతివానిదగ్గర నుండ
పుస్తకము. వెల రూ. 1 వి. పి. చ
6 కి రూ 5. 12 కి రూ 9. పోస్టజి యనాం.)
(పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు. (గుంట

1926 - 1927 సం॥రమున చెన్న పురి పందెము

గిండ్రి
2 వ ఎక్స్ప్రెస్ మీటింగ్
(5 దినములు)
రెండవ దినము, బుధవారము
2-2-1927
8 పందెములుండును
ప్రథమ పందెము
మధ్యాహ్నము

చదువుడు! యోచింపుడు!! కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన **కామినియా నూనె** (రిజిస్టరుచేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అత్యుత్తమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వారి
యొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధ్యము పెంచుచును. పుట్టుకయందు గలనుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మృదును.

రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగించును.
దీనియందు మనోహరమైన సువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత
పెదడుకు ఉత్పన్నమును, చల్లదనమును, మంచియోచనను గలిగించును.
జేసకు వేలయింది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యద్భుత
గుణమును గుఱించి చాల గొప్పగా వాగదీయున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుగుబడిన యోగ్యతావృత్తికను చదువుడు.
దివాకచందు భండారి, అమృతేశ్వరు పం. బుసుండి ప్రాసినది:—
“మీ కామినియా నూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగు
టకు, అందముగా నుండటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా
4 బడ్డను దయచేసి పంపుడు.
వీనిని ఉపయోగించుటకు మురువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్డి ధర రూ 1-0-0 పోస్టజురూ 0-6-0 ప్రత్యేకము
2 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”
మోక్షార్థిక:—కామినియా నూనె ప్రతి దినమునందును, (గామ
మునందును నుండు నాగరిక మై యుండు ప్రతిదినమునందును తప్పక దొర
కును. కొందరు విర్రదులు తెలియనివిర్రగుణులు గల తక్కువరకము నిచ్చి
“ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదును. అందులో వారికి గొప్ప
లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని న్యాయపరతంత్రమును
మీరు కోరుచును. ఎప్పుడైనా కామినియా నూనె తప్ప
ను లేదయ్యు చాడుగుడ దని నిరసరమగువాడు.

అత్తరుల లన్నిటికి రాజవంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాదినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా
ప్రశంసించబడినది. చేతి దుమలయందు కొన్ని
చక్కలను జేసిన క్రొత్తగా గోసిన పువ్వుములవలె
మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు.
తరువాత మీ చెప్పుడును దీనినే వాడుదురు.

1 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అదా 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంపిల్ బుడ్డి 1-కి
” ” ” 1-4-0; ” ” 0-5-0 ” ధర 0-0-0
అట్లంటే:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జమ్మా మసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

మా మందులు:—ధాదా అందుకోలో అమ్మబడును
రవిబందె

గంటలలో నీరైనవీర్యమును గట్టిపరచి సంసా
ను, స్వప్నములలోను నష్టమును నిర్మి
రతిరంజన్:—వీర్య ప్రసంధక
తెలుసు పోగొట్టుకొనిన పుంశ్చ
కొలగించును 2-0-0. ఆకొకశ్రీ
అమృతరత్నాకరము